

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik LXL., št. 1
januar – prosinec

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:
v. d. glavnega urednika
Edvard Krašna
Odgovorni urednik
Boris Leskovic

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovca izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

Besedila za objavo obvezno pošljite tudi po e-mailu (ali na disketi + izpis), **uradne dopise**, potrjene z žigom in podpisom odgovorne osebe ZLD/LD, in **fotografije** pa v originalu ali na CD. Pripišite tudi svojo telefonsko številko.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo!

Uredništvo glasila Lovca
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovca@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovstvo.net>

Cene malih oglasov:
do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno in plačati vnaprej na transakcijski račun Lovske zveze Slovenije, Župančičeva 9, Ljubljana, pri NLB, d.d., Ljubljana: 02010-0015687097.

Foto: Foto Spring – MB

IZ VSEBINE:

<i>B. Mahne:</i>	V stečine novega leta!	1
IZ DNEVNEGA TISKA		
<i>M. Tratnik:</i>	Usmrtilni strel	8
<i>B. Kavčič:</i>	.222 Rem. in .223 Rem. ali »lisičja medicina«	13
<i>B. Krže:</i>	Črno na belem (nadaljevanje in konec)	15
<i>D. Jug:</i>	Za enotnejše upravljanje na obmejnem območju	17
<i>R. E. Širnik:</i>	Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...	19

PO LOVSKEM SVETU

<i>CIC:</i>	Poslovnik	20
<i>J. Mehle:</i>	Na kratko iz tujega tiska ...	22

LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO

<i>N. Lapuh:</i>	Ko utihne lovski rog	23
<i>F. Troha:</i>	Izvrsten lovec	25

LOVSKA ORGANIZACIJA

<i>Uredništvo:</i>	Z izrednega občnega zbora LZS v Mariboru	27
<i>J. Samec:</i>	LISJAK – Kategorizacija	29
<i>LZS:</i>	Vsebinska zasnova Slovenskega lovskega muzeja	29

<i>B. Avbar:</i>	60 let lovskih družin na Dolenjskem	30
<i>B. Zlobko:</i>	Novo vodstvo v ZLD Kočevje	31
<i>B. Kurnik:</i>	Državno prvenstvo LZS 2006 za veterane	32
<i>M. Terčič:</i>	Koncert prijateljstva	33
<i>J. Troha:</i>	Utrinki izpod Kriške gore	34
<i>F. Ekar:</i>	60 let LD Jezersko	36
<i>F. Rotar:</i>	60 let LD Prežihovo	37
<i>M. Skudnik:</i>	60 let LD Peca – Mežica	38
<i>J. Kragelj:</i>	60 let LD Bojansko - Štore	40
<i>M. Sopčič:</i>	60 let LD Gradac	40
<i>E. Lenarčič:</i>	60 let LD Rakek	40
<i>B. Mencinger:</i>	60 let LD Selca	41
<i>L. Kramberger:</i>	60 let LD Negova	42

JUBILANTI

LOVSKI OPRTNIK

<i>M. Cerar:</i>	Brkati sinici ob Velenjskem jezeru	44
<i>D. Lepšina:</i>	Smo že trije	44
<i>F. Černigoj:</i>	»Uboga žival, kako je morala trpeti!«	45
<i>F. Rotar:</i>	S splavarji na Dravi	46
<i>D. Cortese:</i>	Dereze tudi za varen lovčev zimski korak	46
<i>M. Erzar:</i>	Kulinarični kotiček	47

V SPOMIN

LOVSKA KINOLOGIJA

<i>S. Žlebnik:</i>	Tokrat smo imeli manj sreče ...	49
<i>D. Švegelj-Žnidaršič:</i>	Mednarodna VUP za terierje	50
<i>J. Troha:</i>	Lovsko-kinološka dejavnost v LD Udenboršt	51
<i>D. Lepšina:</i>	Ali je treba tako?	51
<i>KZS:</i>	Predvidena legla lovskih psov	52

SLIKA NA NASLOVNICI:

Volk – *Canis lupus*

Foto: Foto Spring MB

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
mladica:
1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:
16. 8.–31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:
16. 8.–31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.
ovca:
1. 8.–31. 12.

Gams

kozal, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozal, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:
1. 4.–31. 1.
svinja:
1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica:

1. 11.–28. 2.

Jazbec:

1. 8.–31. 12.

Lisica:

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok):

1. 8.–31. 3.

Navadni polh:

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec:

1. 9.–30. 10.

Pižmovka:

1. 8.–31. 3.

Nutrija:

1. 1.–31. 12.

Fazan:

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena):

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica:

1. 9.–15. 1.

Šoja:

20. 8.–28. 2.

Sraka:

1. 8.–28. 2.

Siva vrana:

10. 8.–28. 2.

V stečine novega leta!

Lažje nam je, ko se konec leta ustavimo in ozremo nazaj, da bi si ogledali, kakšen sled smo pustili za seboj, kot pa predvideti naša ravnanja za čas, ki prihaja. Čas, ki je za nami, je že dovolj odmaknjen, da o zadevah s potrebnim zamikom trezno in resno razmislimo in jih ocenimo. Težje je postaviti realna pričakovanja v prihodnosti, še posebno, če želimo naše delo opraviti odgovorno. Dodatna težava je tudi, če se zaveda-

mo, da delo opravljamo v preseku nekega razburkanega časa in bo lahko vsak naš še tako dobronameren korak, ko bo konec prihodnjega obdobja, ocenjen in vrednoten tako ali drugače.

Pred nami je leto, ko bomo praznovali velik jubilej, 100-letnico organiziranega lovstva na Slovenskem. Torej bo leto z zahtevnimi nalogami, ki so povezane z organizacijo, ki mora dostojno obeležiti jubilej. Slovenski lovci moramo vse dogodke prihodnjega leta, ki bodo oktobra 2007 posebej zaznamovali stoletnico, izpeljati tako, da nam bodo v ponos. Vsebine posameznih dogodkov bomo vpeli v posamezne mesečne dogodke (izdaja reprezentančnega jubilejnega almanaha in pospešena priprava novega lovskega priročnika, srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov na mariborskem Lentu, sodelovanje s šolsko mladino v okviru naravoslovnih šolskih dni ...), vse z namenom, da s takimi dogodki širšo javnost obvestimo o doseženih uspehih lovske organizacije in jih seznanimo z našim delom v prihodnosti.

Naš »srčni« problem pa so v tem trenutku druge vsebine. Le-te se nanašajo na organiziranost naše lovske organizacije in vprašanja, povezana z željo, da bi v naši družbi lovstvu vrnili mesto in pomen, ki si ju vsekakor zasluži. Najprej je na nas, samih lovcih, potreba, da vzpostavimo potrebno notranjo uglašenost, ki jo bomo dosegli tako, da na demokratičen način prevetrimo razmišljanja o ustrezni organiziranosti. Nato sprejmimo takšna pravila svojega ravnanja, ki bodo dobra podlaga za nadaljnje delo. Sedaj se srečujemo tudi z razmišljanji nekaterih, ki so sicer v manjšini in jim zdajšnja organiziranost ne ustreza, češ da temelji na predpisu izpred tridesetih let.

Ni vse slabo kar je staro, bi lahko dejali ob tem.

Velika večina slovenskih lovcev meni, da je bil stari lovski predpis za delo lovske organizacije zelo učinkovit in da so posledice takšne ureditve in ravnanja vidne, pa naj to izhaja iz pestrosti ohranjenih živalskih vrst v Sloveniji, pa tudi vseh drugih ukrepov, ki so bili namenjeni ohranjanju naravne dediščine. To ni zgolj in samo razmišljanje domačih lovcev, to nam posebej in vsakokrat poudarijo na naših medsebojnih srečanjih tudi lovci iz sosednjih dežel, s katerimi glede lovske stroke delimo podobno razmišljanje.

Vendar pa čas ne sme iti mimo nas. Lovci se moramo odzvati na spremembe v družbi, ohraniti tisto, kar je dobro in

potrebno tudi vnaprej. Nadgraditi moramo pa tam in takrat, da bo naše delo v prihodnosti opravljeno tako, da bo v korist lovcev, narave in divjadi.

Sprejem Pravil Lovske zveze Slovenije, ki bodo napisana na novo ali napisana tako, da bodo dopolnjena obstoječa Pravila, je eden od mejnih dogodkov, ki postavlja temelj za nadaljnje delo. Strokovna komisija, ki jo je na svoji prvi seji imenoval novoizvoljeni upravni odbor Lovske zveze Slovenije, bo do 2. seje upravnega odbora, ki bo 19. 12. 2006, pripravila izhodišča dopolnjenih Pravil. Lovci jih bomo skozi najširšo demokratično razpravo oblikovali in dopolnili tako, da bodo upoštevana določila ZDlov-1 in Zakona o društvih, pa tudi interesi in potrebe članic Lovske zveze Slovenije glede organiziranosti po posameznih območjih v Republiki Sloveniji. Iz Pravil bosta izhajala večinsko mnenje slovenskih lovcev o naši organiziranosti in način izpolnjevanja nalog ter obveznosti, ki nam jih postavljajo vsi zakonski pa tudi podzakonski predpisi, ki urejajo naše delo. Delegatom občnega zbora, ki bodo potrjevali Pravila LZS, zato ne bo smelo biti težko potrditi tistega, kar predlaga in zahteva večina slovenskih lovcev.

V dopolnjenih Pravilih bodo morale najti mesto tudi spremembe glede dela izvršilnih organov Zveze, določiti bo treba, kako članice opravljajo svojo aktivno in pasivno volilno pravico pri volitvah v organe Lovske zveze Slovenije, še posebno, če ne bodo organizirane znotraj obstoječih ali spremenjenih območnih lovske zvez. Zveze lovske družin, območne lovske zveze ali drugačne oblike teritorialnega združevanja lovske družin bodo vez med lovsko družino in Lovsko zvezo Slovenije, vendar tako in na takšen način, da bo odnos v korist vsem v notranji strukturi organiziranega delovanja lovske organizacije na Slovenskem. Nadalje bomo morali urediti tudi vprašanje plačila članskih prispevkov članic Lovske zveze Slovenije in na novo določiti vlogo ter naloge strokovnih služb Lovske zveze Slovenije v povezavi s strokovnimi sodelavci na območnih zvezah lovske družin.

Naj na koncu strnem svoja razmišljanja, namenjena prihodnosti tako, kot sem tudi v začetku letošnjega leta začel svoje pisanje v Lovcu. Slovenski lovci si bomo morali odgovoriti predvsem na vprašanja, ali delujemo tako, kot so si v svoja Pravila o delovanju zapisali naši predhodniki na ustanovnem občnem zboru Slovenskega lovskega kluba v Ljubljani leta 1907. Ali dejansko združujemo slovenske lovce? Ali res delujemo za povzdigo lova na Slovenskem ter skrbimo za strokovno izobrazbo svojih članov?

Menim, da je odgovor jasan. Da! Slovenski lovci smemo nadaljevati tradicijo in postavljene cilje naših ustanovnih članov.

Ob koncu starega leta in v začetku novega bi vsem slovenskim lovkam in lovcem rad zaželel obilo zdravja in osebne sreče, veliko lepih lovskega užitek in dobre energije, da bomo uspešno prebrodili čas, ki je pred nami.

Lovski zdravo!

Bogdan Mahne,
predsednik LZS

V Postojni, 14. 12. 2006

V letu 2007 želimo vsem bralcem našega glasila obilo zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva tudi pri varstvu divjadi in lovu!

Uredništvo glasila Lovec
Upravni odbor LZS
Nadzorni odbor LZS

Foto: K. Schneider

DIVJAD OSTAJA DRŽAVNA LASTNINA!

Dnevnik, Delo, Gorenjski list, 10. in 11. 11. 2006 (Cveto Zaplotnik). – Dnevnik je poročal, da je »ustavno sodišče prečesalo lovski zakon«, Delo pa, da je lovski zakon v neskladju z Ustavo. V Gorenjskem listu je bil izčrpen Cveto Zaplotnik, ki je svoje poročilo začel z omembo gozdne posestnice Marije Stritar z Dovjega. Le-ta je na ustavno sodišče naslovila zahtevo za presojo ustavnosti dveh zakonskih določb: ene v Zakonu o varstvu okolja in druge v Zakonu o gozdovih. Ustavno sodišče je odločilo, da zakonski določbi o divjadi kot državni lastnini in pravici do lova v tujem gozdu nista v neskladju z Ustavo. V obrazložitvi je namreč med drugim navedlo pomembno presoj, da divjad v veljavni pravni ureditvi šteje za samostojno premično stvar in ni sestavina ne pritiklina zemljišča. Dejstvo, da za gibanje (premikanje) uporablja zemljišča in da jo je mogoče upleniti samo z uporabo zemljišča, ne pomeni, da je neločljivo povezana z zemljiščem, na katerem se nahaja. Sodišče je

dalo prednost varovanju divjadi in dodalo, da lastniki zemljišč res ne morejo na svojem zemljišču popolnoma svobodno loviti divjadi, vendar imajo po zakonu pravico do lovskega udejstvovanja.

ŽE TRETJI MEDVED POD KOLESI

Dnevnik, 13. 11. (mgl). – V soboto (11. 11.) ponoči je na dolnjevaškem polju pri Ribnici, blizu odcepa proti Kočevski Reki, neznani voznik povozil še ne dvehletnega medveda. Kosmatinec z razbito glavo, iz katere je curljala kri, je obležal na travi tik pod cesto. Lovci ugibajo, ali je bil medvedek sam na poti ali morda skupaj z družino, ki je po nesreči odhlačala. To je v kratkem času že tretji medved, ki je v okolici hriba Jasnica končal pod kolesi motornih vozil. Slovenske novice pa so 9. 11. poročale, da se je že peti jelen izpod Storžiča zaletel v avto.

ZASEGLI OROŽJE IN LOVSKE TROFEJE

Delo, 17. 11. (J. S.). – Po večmesečnem zbiranju podatkov so radeljski policisti, kri-

minalisti slovenjgraške PU in vodniki policijskih psov opravili hišne preiskave pri osumljencih, doma z območja Ribnice na Pohorju. Enaintridesetletniku so zasegli rogovji srnjakov, ki izvirata iz nezakonitega lova, 74-letniku pa lovsko puško z daljnogledom, doma izdelan revolver, precej streliva in še kaj. Pri 37-letnem moškem so našli vojaško puško M 48, lovsko puško CZ z daljnogledom, kombinirano bock puško, nekaj trofej idr. Vsem trem so odvzeli prostost in jih zasliali.

Isti časniki je konec novembra poročal, da so možje postave ustavili vozilo, v katerem sta bila moška, stara 37 in 28 let, doma iz Oplotnice. V avtu so našli lovsko puško z daljnogledom, sedem nabojev, lovski nož in gamsa, ki sta ga možakarja pokončala na črno.

SKRIVNOSTNI LOVEC REŠIL ZMRZNJENEGA ČLOVEKA

Slovenske novice, 18. 11. (Barbara Pance). – Daljša zgodba pripoveduje o »čudežu«, ki se je zgodil Korošču, strastnemu zmajarju Stanku Gošniku, ki se je prelepega sobotnega jutra

v mrzli decembrski zimi leta 1993 udeležil zbora koroških zmajarjev. Ko se je v zgodnjih popoldanskih urah vračal proti Slovenj Gradcu, ga je na poti nenadoma zmanjkalo. Šele ponoči, ko se je prebudil in se hotel dvigniti, je omahnil nazaj. Rešil ga je čudežni lovec, ki pa mu ne ve imena, ker je tako, kakor se je skrivnostno pojavil, tudi nenadoma izginil, čeprav ga je (telepatsko) še naprej vodil k rešitvi. Stanko je naposled pred seboj zagledal rdečo lučko. Z zadnjimi močmi se je zvelkel do nekdanje rezidence grofov Turnov. Ko so ga zvelkli v notranjost, so tolkli po njegovem telesu, da so razbili ledeni oklep na njem ... Prijatelji, ki so dan pozneje prečesali teren, so našli samo Stankove sledi, lovčevih stopinj pa ne.

ZADNJI MEDVED NA MEDVEDJAKU

Nedeljski, 19. 11. (Franci Horvat). – Marsikdo se je že vprašal, zakaj se ta ali oni njegov znanec ali bližnji kraj imenuje kot žival ali celo zverina. Srečni lovec je svojo »zmago« rad ovekovečil tako, da je na hišna vrata pribil trofejo. Če je to bila, na primer, medvedova gla-

va, se je hiše prijelo ime po medvedu in nekaj rodov pozneje se je družina že pisala Medved.

Zgodba pripoveduje o kosmatincu, ki je nekega večera prilo-mastil h kmetu Planinšku v Planici in izpraznil njegov čebelnjak. Ko je kmet razmišljal, kako bi ugnal medveda, se je domislil, da bi pred čebelnjak postavil gáre (ročni voziček). Ko se je zvečer medvedu spet zahotelo medu, ni mogel do njega: stopil je namreč na gáre, le-te pa so zdrvele po strmem bregu. Medved se ni nikoli več vrnil na Medvedjak (1563 m), le ime je ostalo po njem. Manjka še zgodba o le dobrih sto metrov višjem karavanškem hribu Medvedjak (1698 m).

TRDOŽIVI ROKOVNJAČI, DIVJI LOVCI, LOGARJI

V večer, 20. 11. (Franček Štefanec). – Avtor daljše reportaže je obiskal potomca svojevrstnih ljudskih junakov iz gorskega sveta, 57-letnega Milana Uršiča iz Godiča nad Kamnikom. Njegov ded in oče sta bila lovca; tudi Milan je član zelene bratovščine že 38 let. Na njegovem lovišču je največ muflonov, prevladuje pa srnjad. Zajcev že več kot dvajset let ni bilo toliko, kot jih je v zadnjem času.

Reportaža živo predstavi gorenjske rokovnjače, ki so živeli v dobro urejenih skupnostih. Spoznavali so se s posebnim jezikom, rokovnjaščino. Večino so sestavljali vojaški dezertjerji, ki so si hrano priskrbeli z divjim lovom. Čeprav so jih Francozi v času Ilirskih provinc povsem zatrli, nanje še vedno spominja Rokovnjaška jama v Kamniških Alpah.

NOVOSTI V ODŠKODNINSKEM SISTEMU

K mečki glas, 22. 11. (Marko Jozonovič). – Daljši članek vodje Oddelka za gozdne živali in lovstvo pri Zavodu za gozdove Slovenije navaja novosti v slovenski zakonodaji glede odškodninske odgovornosti, ki si jih je vredno prebrati. Novost je že to, da je po prejšnjem zakonu o divjadi in lovstvu to področje resorno pokrivalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, po novem pa Ministrstvo za okolje in prostor. Avtor na

koncu obširno našteje nekaj najpomembnejših nasvetov, ki izhajajo iz izkušenj več kot desetletnega dela Zavoda za gozdove Slovenije, ki si jih je, kot piše M. Jozonovič, vredno zapomniti.

* * *

Revija Jana je 21. 11. pisala o **Dušanu Uletu** z Babnega Polja, ki mu pravijo otrok narave in gozda. Človek, ki je mnoga leta preživel kot lovec, je lovstvo zamenjal za drugačno ljubezen do živali: ranjenim, poškodovanim, zavrženim in ubogim prebivalcem gozda pomaga, jih pozdravi, če so bolne ali ranjene, potem pa jih izpusti v naravo.

Novembra je Večer objavil kar nekaj zanimivih vesti, med njimi tudi pismo ogorčenih Mariborčanov, ki se sprašujejo, kdo izdaja lovcem dovoljenje, da lahko ob sobotah dopoldne streljajo na srne na Kalvariji. **Oste Bakal** je v istem časniku pisal o LD Lendava, ki je menda med najstarejšimi v Sloveniji, in o lendavskih lovcih, ki se ponajbolj z največ odstreljenimi jeleni, skrbi pa jih, ker jim bo avtocesta »presekala« lovišča.

V Gorenjskem glasu smo prebrali članek **Cveta Zaplotnika** z naslovom Gorenjci so prijazni do ptic. Avtor med drugim navede, da na Gorenjskem živi 120

vrst ptic. **Miša Čermak** se je v Jani razpisala, kako živijo domače živali v trgovinah.

Večer je 23. 11. poročal o tokovnem večeru v Izoli, kjer je potekal pogovor s pisateljico in zagovornico živalskih pravic **Svetlano Makarovič**. Med drugim je dejala: »Najbolj sprevržen je zločin proti bitju, ki se ne more braniti, pa naj bo to otrok ali žival.« Njen odnos do lovstva pa ni »absolutno negativen«: nasprotuje lovu zaradi športnega užitka, skozi prste pa pogleda tistim, najsi bodo logarji ali lovci, ki pokončujejo zgolj bolne živali.

Gorenjski glas je 17. 11. poročal o 60-letnici LD Poljane. **Ladislav Dolenc** je ob tej priložnosti med drugim povedal, da so v njihovem lovišču stalno nase-ljeni srnjad in gamsi, prehodna pa sta jelen in medved.

Novembra je delo pisalo o nekaterih novih znanstvenih odkritjih: o dobrem spominu golobov, zlasti golobov pismonoš, o poligamiji pri miših in rovkah, in sicer kljub genu za zvestobo, ki ga nosijo v sebi. **Miha Naglič** nas je v Gorenjskem glasu spomnil na Valvasorjevo pisanje o polhjih. Avtor Slave vojvodine Kranjske je hotel preveriti tedaj še živo ljudsko prepričanje, da polhe pase sam hudič – in ni ga povsem ovrgel.

V Večeru je 28. 11. **Marjan Toš** poročal o izrednem občnem zboru Lovske zveze Slovenije. Na njem so razpravljali o žgočih organizacijskih in kadrovskih vprašanjih, ki da že dalj časa pestijo lovsko organizacijo.

Več na str. 27.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 30. novembra 2006 je bilo z območja 98 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 394 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih boleznih živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 378 lisic, 1 psa, 5 mačk, 2 glavi govedi, 3 kune, 1 jazbeca, 1 srno in 3 volke.

Prisotnost virusa stekline je bila ugotovljena pri dveh lisicah.

Geografska razporeditev: **Občina Črnomelj – 2 lisici.**

Jedrta Maurer Wernig,
dr. vet. med.,
VURS

Foto: E. Mihevc – Džana

Šeststrelni revolver Smith & Wesson, mod. 623, kal. .44 Mag. s šest-colsko cevjo

Usmrtilni strel

Lovska risanica je namenjena predvsem lovu na parkljasto divjad in velike zveri. Z njo lovsko pravično lovimo (upoštevaje vrsti divjadi ustrezen kaliber, maso in konstrukcijo krogle) do približne razdalje 200 m in le v izjemnih primerih, npr. v gorah in v rokah dobrega strelca, tudi do 300 m daleč. Praviloma streljamo le z dobro prislunjeno ali naslonjeno puško, če streljamo na mirujočo divjad, npr. s preže, prostoročno pa praviloma in pretežno streljamo le na pogonih. (Pre)mnogokrat pa se zgodi, da slabo zadeta divjad ne pade v ognju in lahko nemočno, še živa obleži na nastrelu ali v njegovi bližini, lahko pa slabše zadeta zbeži še daleč. V takem primeru moramo iskanje prepustiti izkušenemu vodniku izšolanega krvosledca. Iz pregleda iskanj obstreljene divjadi v letu 2005 (M. Žigon, Lovec, št. 5, 2006) je razvidno, da je 131 lovcev – vodnikov psov za delo po krvnem sledu v slovenskih loviščih leta 2005 opravilo 1.755 iskanj ranjene ali obstreljene divjadi (od tega je bilo 778

pregledov nastrelnih mest domnevno zgrešene divjadi). Našli so 837 kosov divjadi (v največji meri srnjad), na žalost pa ni evidentiranih podatkov, kolikokrat so morali vodniki krvosledcev oddati usmrtilni strel, če je bila po krvnem sledu najdena divjad še živa. Ta pregled ne vključuje vseh drugih (ne)uspešnih iskanj, ki so jih opravili drugi lovci sami.

Krogla za usmrtilni strel ranjene divjadi naj učinkuje trenutno tako, da je čezmeren prodor krogle v telo divjadi ali celo njen prestrel nezazelen lastnost, in sicer zaradi lovčeve osebne varnosti pa tudi zaradi varnosti njegovega lovskega psa. Vsak iskalec ranjene divjadi – vodnik krvosledca – ponavadi prisega na »preizkušeni krogelni kaliber« svoje lovske risanice. Lovec potrebuje za usmrtilnev obstreljene ali ranjene parkljaste divjadi in zveri specialne krogle (izstrelke) za usmrtilni strel, ki se od »običajnih«, ki jih uporabljamo za lov z risanico »na daleč«, lahko precej razlikujejo. Ker za usmrtilni strel divjadi po-

leg lovskih risanic uporabljamo vedno bolj in bolj tudi kratkocevno orožje, torej pištolo ali revolver, bomo v nadaljevanju podrobneje obravnavali obe možnosti.

Za objektivno presojo ciljno balistične učinkovitosti krogle je pomemben podatek t. i. **obremenitve prereza krogle z njeno maso** (v nadaljevanju skrajšano: **OPKM**), ki jo izražamo v g/cm^2 ; čim večja je masna obremenitev krogelnega prereza, tem daljši je njen domet in večja je njena globina prodora v ciljni me-

dij, npr. v les, strelno želatino, vlažno glino, živalsko telo ipd. Majhna vrednost obremenitve prereza krogle z njeno maso omogoča hitro predajo njene energije na ciljni medij, zmanjša pa njeno globino prodora in skrajša njen domet. Krogle za kratkocevno orožje (pištolsko in revolversko strelivo) imajo v primerjavi s krogli za dolgocevno znatno manjše vrednosti OPKM. Pištolska ali revolverska krogla enakega premera kot krogla za risanico je v primerjavi s slednjo

Preglednica 1: Izračun obremenitve prereza krogle z njeno maso (OPKM) za izstrelke za gladko cev (IGC), nekatere lovsko uporabne krogle risanic, dva revolverjska in en pištolski kaliber

Nazivni kaliber	IGC 12/76	IGC 12/70	IGC 16/70	IGC 20/70	9,3 mm	8 mm S	7 mm	6,5 mm	.44 Mag	.357 Mag	9 mm Luger
Premer krogle v mm	18,2	18,2	16,8	15,7	9,28	8,2	7,24	6,7	10,9	9,02	9,02
Površina prereza krogle v g/cm^2	2,60	2,60	2,22	1,94	0,68	0,53	0,41	0,35	0,93	0,64	0,64
Masa krogle v gramih	39	28	27	24	19	12,7	10,5	8	15,6	10,2	8
OPKM v g/cm^2	15,0	10,8	12,2	12,4	28,1	24,0	25,5	22,7	16,7	16,0	12,5

Okrajšave: IGC = izstrelke (krogla) za gladko cev, OPKM = obremenitev prereza krogle z njeno maso

krajša in lažja in ima zato manjšo vrednost OPKM. Pomemben je tudi material, iz katerega je narejena krogla. Če je, npr., v celoti izdelana iz medenine, je lažja od svinčenke. V **preglednici 1** so izračunane vrednosti OPKM za štiri vrste izstrelkov (krogel) za gladko cev, štiri vrste krogel za risanice, dva revolverska in en pištolski kaliber. (Pojasnilo: površina prereza krogle je izračunana za dejanski premer krogle, ki se razlikuje od nazivnega kalibra!)

Za presojo, ali je določen kaliber oziroma krogla primerna za usmrtilni strel na s čelne strani napadajočo nevarno divjad, ko je treba odati strel v glavo, nam lahko služi podatek o obremenitvi prereza krogle z njeno maso. Velika vrednost OPKM zagotavlja, da bo krogla v ciljni medij prodrla dovolj globoko (v takem primeru je velika prebojnost zaželeno, saj mora krogla prebiti masivno čelnično lobanjsko kost divjadi). Iz podatkov v preglednici 1 je tudi razvidno, zakaj so za usmrtilni strel v primerjavi s krogami za lovske risanice in kratkocevno orožje manj ustrezni izstrelki (krogle) za gladko cev (skrajšano IGC). Vrednosti OPKM za krogle za gladko cev so namreč v primerjavi s slednjimi precej manjše: za 28-gramski IGC, v kalibru 12/70, znaša OPKM 10,8 g/cm²; za močan revolverski kaliber .44 Magnum, za 15,6-gramsko kroglo pa znaša vrednost OPKM 16,7 g/cm². Torej ni dovolj, da so krogle za usmrtilni strel težke, biti morajo tudi primerno »vitke«. Če naj izstrel prestreli (tudi) debele kosti divjadi, dajemo prednost dolgim, trdnim in hitrim krogam.

Poleg podatka o OPKM je za kroglo pomembna tudi vrednost njene **energijske gostote (EG)**, ki jo izražamo v Joulih na kvadratni centimeter krogelnega prereza (J/cm²). Krogla ima lahko veliko vrednost energijske gostote zaradi svoje velike hitrosti ali zaradi svoje velike mase (teže) ali pa zaradi obojega

Slika 1: Specialna 8,4 grama težka krogla z votlo konico za usmrtilni strel (nem. FS = Fangschuss Geschoss) v kalibru .308 Winchester, z začetno hitrostjo 895 m/s in kinetično energijo na ustju cevi 3364 J, RWS (RUAG Ammotec GmbH). Votla konica, nazaj pomaknjeno svinčeno jedro in tanek plašč iz tombaka povzročijo, da se krogla ob zadetku v telesu divjadi razprši na številne drobce.

hkrati. Odločilna je predvsem njena hitrost, kar je razvidno iz obrazca za izračun kinetične energije krogle $E = \frac{m \cdot v^2}{2}$; maso krogle izražamo v gramih, njeno hitrost pa v m/s. Podvojitve krogelne hitrosti njeno kinetično energijo poveča štirikratno, podvojitve njene mase pa le dvakratno. V mehkih ciljnih materialih

(les, gradivo Ytong idr.), ki praktično ne deformirajo (zmalčijo) krogle, je globina krogelnega prodora odvisna predvsem od njene energijske gostote. Tako so, npr., s preizkusnim streljanjem polno oplaščene pištolske krogle »zastarelega« ruskega naboja 7,62 tokarev ugotovili, da na razdalji 5 m od ustja cevi krogla prodre v jelovino približno 260 mm globoko, na razdalji 100 m pa le še 120 mm

Slika 2: Lovsko široko uporabna delno oplaščena krogla s stožčasto oblikovanim vrhom (nem. KS = Kegelspitz Geschoss), RWS (RUAG Ammotec GmbH), ki jo izdelujejo v različnih kalibrih, zagotavlja visoko natančnost, gobasto zmalčeni krogelni preostanek pa daje zanesljiv izstrel.

Slika 3: Sauer 202 Stutzen. Kratko repetirko s polnim oblesjem (nem. der Stutzen), dolžine 102,5 cm, s 51 cm dolgo cevjo, teže 3,3 kg, izdeluje nemška tovarna orožja J. P. Sauer & Sohn GmbH v osmih kalibrih. Za pogonski lov in usmrtilni strel bi bila lahko ustrezna kalibra .308 Win. ali pa (precej močnejši) 9,3 x 62.

Slika 4: Sauer 202 Hardwood. Kratka, komaj 97,5 cm dolga repetirka s polovičnim sintetičnim kopitom: cev je dolga 46 cm, puška tehta 3,2 kg, puškini jekleni deli niso brunirani, pred korozijo so zaščiteni z ilafinom. Puško izdeluje nemška tovarna orožja J. P. Sauer & Sohn GmbH v treh kalibrih (.308 Winchester, 8 x 57 IS in 9,3 x 62). Priročna repetirka je zelo primerna za pogonski lov in za lovca vodnika krvosledca (za usmrtilni strel).

Slika 5: Remington 7600 pump action rifle. Ameriška repetirka z drsnim kopiščkom; tovarna jo izdeluje v mnogih kalibrih. Za pogonski lov in usmrtilni strel bi bila zelo primerna v kalibru .308 Winchester ali pa .30-06 Springfield. Z njo lahko streljamo skoraj tako hitro kot s polavtomatsko puško, ravnanje z njo pa je mnogo varnejše kot ravnanje s polavtomatsko puško, še posebno, če jo nameravamo uporabljati za pogonski lov in usmrtilni strel. Za nošenje na rami bi bilo treba dodatno montirati jermenik.

globoko; njena energijska gostota na razdalji 5 m je okrog 0,131 J/cm² (pri hitrosti v_s = 465 m/s), na razdalji 100 m pa se zaradi zmanjšanja krogelne hitrosti njena energijska vrednost zmanjša na samo 0,055 J/cm² (pri hitrosti v₁₀₀ = 305 m/s).

Energijska gostota (EG) je torej za razliko od OPKM spremenljiva količina. Vsako zmalčenje (deformacija) krogel, ki jo povzroči ali udarec v ciljni medij ali pa če se zmalči že prej na drugih ovirah, preden zadene cilj, zmanjšuje globino njenega prodora v ciljni medij (zmanjšuje njeno prebojnost). Zaradi povečanja površine krogelnega prereza se namreč ustrezno zmanjša njena energijska gostota. Če torej želimo, da krogla čim globlje prodre v ciljni medij, mora biti tudi ustrezno konstruirana in zgrajena iz primerno trdnih materialov; v nekaterih primerih je to njena prednost, v drugih pa tudi nezaželena lastnost.

Za termalno (ciljno) balistično učinkovitost mora biti lovska krogla tudi **masno stabilna**, kar pomeni, da se ob zadetku v cilj – živalsko telo – takoj ne razleti na posamezne delce, še preden je dovolj globoko prodrla vanj.

Usmrtilni strel z lovske risanice

»Idealna krogla za usmrtilni strel« mora pri težji divjadi prodrati dovolj globoko v telo (npr. v prsni koš), šibkejšo divjadi pa naj ne bi prestrelila (nezaželen izstrel zaradi nevarnosti odboja krogel oziroma drobcev krogel). Krogla naj bi torej svojo celotno kinetično energijo oddala znotraj živalskega telesa, usmrtilni učinek pa naj bi bil trenuten. Odločilen je dober zadenek. Po mnenju nekaterih avtorjev (R. Zeitler: Das »ideale« Fangschuss, Waffe & Schuss, <http://www.unserejagd.de/online...>) je najzanesljivejši in za okolje najbolj varen plečni strel. Krogla za usmrtilni strel naj bi se pri prodiranju skozi živalsko telo tudi ustrezno gobasto zmalčila, na

njen 2- do 2,5-kratni prvotni premer, kar znatno poveča vstrelno rano oz. vstrelni kanal. Gobasto zmaličenje tudi upočasni hitrost krogle in tako zagotavlja učinkovito predajo njene kinetične energije na živalsko telo. Posebno hitro se gobasto zmaličijo **delno oplaščene lovske krogle z zaobljenim vrhom**, zato pri usmrtilnem strelu tem vrstam krogel dajemo prednost pred **delno oplaščenimi krogli s koničastim vrhom**. Ker praviloma usmrtilni strel z risanico oddamo na kratkih razdaljah, za ta namen zadostuje enostavne konstrukcije delno oplaščenih krogel, ki naj imajo zaobljen vrh. V okviru določenega kalibra, ki mora ustrezati vrsti divjadi (predpisi in načela ter zahteve lovske etike), pa izberemo srednje težke in težje krogle. Po mnenju nekaterih (R. Zeitler) je za usmrtilni strel srnjadi zelo primeren naboj 7 x 57, za težjo parkljasto divjad pa naj bi bili primernejši večji oz. močnejši kalibri, kot so .308 Win., .30-06 Spr., 8 x 57 IS ali celo 9,3 x 62. Za usmrtilni strel namreč ne potrebujemo visoko razantnih kalibrov (nabojev) in ne čezmernega prodiranja krogle v živalsko telo. Krogla kalibra .308 Win. bo v prsni koš težjega divjega prašiča prodrla dovolj globoko ali ga celo prestrelila, če bomo uporabili dovolj težko in primerno konstruirano kroglo. Pri kalibrih .30 (sem prištevamo tudi .308 Winchester in .30-06 Springfield) izberemo kroglo teže v razponu od 10,7 do 13,0 gramov; še najbolje se je izkazala vsestransko uporabna 11,7 gramov težka krogla. V kalibru 8 x 57 IS so za usmrtilni strel najprimernejše od 11,0 do 13,0 gramov težke krogle, za kaliber 9,3 x 62 pa naj bi bila najustreznejša 18,5 gramov težka krogla. V ta namen lahko uporabimo tudi lažji krogli, kot sta npr. 16,0-gramska KS ali pa 16,6-gramska delno oplaščena (TM) krogla firme GECO. Kolikor mi je znano, samo nemški RWS (RUAG Ammotec GmbH) izdeluje specialno 8,4 grama težko kroglo za usmrtilni strel

Slika 8: Pištolsko strelivo, izdelek tovarne Speer; krogla z »votlo konico« z narezanim vrhom krogelnega plašča, s fantazijskim imenom Gold Dot, ki so jo razvili za policijsko rabo, primerna za usmrtilni strel divjadi.

z votlo konico (nem. FS = Fangschuss Geschoss) v kalibru .308 Win., z začetno hitrostjo 895 m/s in kinetično energijo na ustju cevi 3364 J. Votla konica, nazaj pomaknjeno svinčeno jedro in tanek plašč iz tombaka zagotavljajo, da se »razletavna krogla« v živalskem telesu razleti (razprši) na veliko drobcev, ki učinkujejo smrtno in pri divjadi od teže 25 kg naprej praviloma ne dajejo izstrela. To pomeni, da krogla ne ogroža lovskega psa in lovca, je pa divjačina zaradi krogelnih drobcev zelo onesnažena (slika 1).

Po R. Zeitlerju so za usmrtilni strel primerne predvsem naslednje konstrukcije lovskih krogel: **delno oplaščene krogle** proizvajalca streliva GECO, **stožčasto oblikovane krogle KS** (nem. Kegelspitz Geschoss) proizvajalca streliva RWS, **krogle game king**, proizvajalca Sierra, **krogle interlock**, izdelovalca Hornadyja, **krogle mega**, proizvajalca Lapua, **krogle alaska**, proizvajalca Norma, **krogle power point**, ki jih proizvaja Winchester, in **krogle core lokt**, proizvajalca Remington (glej **preglednico 2**). Za usmrtilni strel divjadi torej ne potrebujemo specialnih lovskih krogel, kakršne so npr.

TIG in TUG (RWS), vulkan in oryx (Norma), nosler partition ali celo **polno oplaščene homogenih krogle**, kakršna je npr. ameriška **barnes** – X, idr. Zelo primerne so tudi težke krogle v priljubljenih ameriških kalibrih .444 Marlin, .45-70 Government in .450 Marlin. Za omenjene kalibre izdeluje ameriška tovarna Marlin lične, kratke in lahke puške s kolenastim zaklepom (angl. Lever Action). Mnogi pa ne vedo, da je streljanje z njimi manj prijetno zaradi močnega poka, ognja na ustju cevi in močnega odsuna!

Kratkocevnorožje za usmrtilni strel

Kratkocevnorožje (revolverji in polavtomatske pištole) so zgolj za usmrtilni strel divjadi primernejše od dolgocevnega, ker je priročnejše, je

Slika 10: Lična in kakovostna, le 830 gramov težka polavtomatska pištola SIG SAUER P 239, izdelek nemške tovarne J. P. Sauer & Sohn GmbH; izdelujejo jo v kalibrih .357 SIG, 9 mm Luger in .40 Smith & Wesson. Izdelovalec jo na svoji spletni strani v kalibru .357 SIG v izvedbi DAO (angl. Double Action Only, pomeni izključno dvojno delovanje sprožilca) priporoča za lovsko rabo – za usmrtilni strel divjadi.

z njim lažje ravnati (a tudi težje zadeti!) in ga lahko v primernem toku stalno nosimo s seboj. Tudi kadar moramo oddati usmrtilni strel na divjad, ki ranjena leži na cesti ali cestnem robu, je manj nevarno ustreliti z revolverjem ali polavtomatsko pištolo kot pa s puško risanico. Ponavadi streljamo iz neposredne bližine (na razdaljah manj od enega metra) in ravno za take namene je kratkocevnorožje

orožje najprimernejše. Po mnenju mnogih izkušenih lovcev v tujini sta revolverski naboj v kalibru **.38 Special** in pištolski naboj **9 mm Luger** (»dolga devetka«) **minimalna kalibra za usmrtilni strel parkljaste divjadi**, predvsem za divjad do velikosti srnjadi. Za usmrtilni strel pri težji divjadi pa so primernejši pištolski naboji kalibrov **.40 Smith & Wesson** in **.45 ACP** ter revolverski naboji **.357 Mag.**, **.41 Remington Mag.**, **.44 Mag.**, **.44 Special** in **.45 Long Colt**.

Pri obeh pištolskih kalibrih, 9 mm Luger in .40 Smith & Wesson, so se kot zelo učinkovite izkazale krogle konstrukcije **semi-wadcutter s prisekanim vrhom in krogle z votlo konico**. Vstrelne rane, ki jih povzročijo, imajo ostre robove in so dovolj velike, da lahko skozi prsni koš divjadi vdre zrak. Prenos kinetične energije krogle na telo divjadi je učinkovit, ker se krogla zaradi gobastega zmaličenja (deformacije) v primerjavi s koničasto oblikovano hitreje upočasni. S preizkusnim streljanjem so ugotovili, da se **delno oplaščena krogla pištolskega naboja 9 mm luger**, ki ima relativno majhno hitrost, v telesu divjadi praviloma gobasto ne zmaliči in torej ni nič bolj učinkovita od koničasto oblikovane (polnooplaščene) krogle. Za usmrtilni strel v tem kalibru je primernejša 7,8 gramov težka **CEEP krogla z votlo prisekano konico, z narezanim plaščem**, ki se ob udarcu ob ciljni medij (telo divjadi) zvezdasto razcveti; strelivo izdeluje finska tovarna Lapua. Pri počasnem pištolskem naboju kalibra .45 ACP za usmrtilni strel ustreza polno oplaščena 14,9 gramov (230 grainov) težka krogla. Uporaba svinčenih krogel pri pištolskem strelivu je vprašljiva, ker lahko nastanejo zastoji pri delovanju polavtomatskih pištol. V novjšem času so za polavtomatske pištole razvili močno devetmilimetrsko strelivo, kalibra .357 SIG, ki je po učinkovitosti primerljivo z revolverskim strelivom .357 Mag. Lično pištolo

zanj izdeluje priznana nemška tovarna orožja J. P. Sauer & Sohn GmbH (tudi v kalibrnih 9 mm Luger in .40 Smith & Wesson) in jo na svoji spletni strani še posebno priporoča za lovsko rabo. V primerjavi z 9 mm luger je šibka stran tega kalibra: izredno močan pok, močan ogenj na ustju cevi, močan povratni odsun ter drago in za naše razmere težje dostopno strelivo.

Pri revolverskih nabojih z oznako »magnum«, kar pomeni »veliko« – to so posebni močni naboji z velikimi začetnimi hitrostmi krogel – so za usmrtilni strel najprimernejše delno oplaščene krogle, ki se zaradi velike hitrosti ob udarcu na živalsko telo gobasto zmaličijo in tudi zagotavljajo dovolj velik globinski učinek (penetracijo). Zato za kaliber .357 Magnum priporočajo uporabo 158 grainov (10,2 grama) težko in za .44 Magnum 240 grainov (15,6 gramov) težko delno oplaščeno kroglo s prisekanim vrhom. Za »standardne« revolverске kalibre, kot so .38 Special, .44 Special in .45 Long Colt, so za usmrtilni strel primernejše svinčene krogle s topim oziroma prisekanim vrhom; znana je t. i. izvedba *semiwadcutter*, ki daje ostro izsekano vstopno rano, ki jo prožno tkivo živalskega telesa ne more tako hitro zapreti, krogla pa se pri udarcu ob močne ovire, kakršne so npr. kosti, tudi delno zmaliči. Med »standardnimi revolverskimi kalibri«, torej »nemagnum kalibri«, sta najučinkovitejša .44 Special in .45 Long Colt, kaliber .38 Special pa je po mnenju mnogih poznavalcev ustrezen le za usmrtilni strel srnjadi. Prednost svinčenih krogel (svinčenk) pred polno in delno oplaščenimi krogami se pokaže tudi takrat, ko moramo oddati usmrtilni strel na divjad, ki ranjena nemočno leži na cesti ali na cestnem robu (na asfaltu, betonski ali makadamski podlagi). V takem primeru so svinčeni izstrelki za okolje manj nevarni od polnooplaščenih. Po izkušnjah številnih lovcev so za usmrtilni strel

divjadi najprimernejši pištolski in revolverski naboji s krogami z votlo konico, ker se take krogle, ko zadenejo živalsko telo, hitro gobasto zmaličijo na 1,5- do 2,5-kratni prvotni premer. Biti morajo tudi dovolj trdne, da tudi ob zadetkih v kosti omogočajo zadovoljiv prodor (penetracijo) v telo težje divjadi. Tovrstne pištolske in revolverске naboje izdelujejo mnoge tovarne, npr. Hornady (IHP/XTP), Speer (Gold Dot), Federal (Hydra Shok) idr. Podatki za različne kalibre in zgradbe krogel so zbrani v preglednici 2.

Preglednica 2: Priporočeni kalibri in vrste lovskih krogel za usmrtilni strel (tovarniško strelivo, prirejeno po podatkih R. Zeitler, kratice za posamezne vrste krogel (izstrelkov) so večinoma izpeljane iz nemških in delno angleških nazivov: g je kratica za gram, grs pa je kratica za mersko enoto grain, 1 grain = 0,064799 grama, 1 gram = 15,432358 grainsa.)

DOLGOCEVNO OROŽJE (naboji za risanice)

7 x 57
GECO, 10,7 g, TMR
Hirtenberger, 9,1 g, Sierra GK
Federal, 11,3 g, Hi-Shok RK
PMC, 11,3 g, Hi-shok RK
Sellier & Bellot, 11,3 g, Sierra GK
Sellier & Bellot, 11,2 g, TM
Winchester, 9,4 g, Power-Point
Remington, 9,1 g, PSP
Core-Lokt
PMP, 11,0 g, TM

.308 Win.
RWS, 8,4 g, FS (Fangschuss)
GECO, 11,9 g, TMR
RWS, 10,7 g, KS
Norma, 11,7 g, Alaska
Hirtenberger, 10,7 g, Sierra GK
Lapua, 12,0 g, MEGA
Federal, 10,7 g, Sierra GK
Winchester, 11,7 g, Power-Point
Remington, 11,7 g, PSP
Core-Lokt
Sellier & Bellot, 11,7 g, TM
PMP, 11,0 g, TM

.30-06 Spr.
GECO, 11,0 g, TMR
RWS, 13,0 g, KS
Norma, 11,7 g, Alaska
Hirtenberger, 10,7 g, Sierra GK
Lapua, 12,0 g, MEGA
Federal, 11,7 g, Sierra GK
Winchester, 11,7 g, Power-Point
Remington, 11,7 g, PSP,
Core-Lokt
PMP, 11,7 g, TM

8 x 57 IS
GECO, 12,0 g, TMR
RWS, 12,2 g, TMR
Norma, 12,7 g, Alaska
Hirtenberger, 11,3 g, Sierra TM
Federal, 11,0 g, Hi-Shok TM
Winchester, 11,0 g, Power-Point
Remington, 11,0 g, PSP
Core-Lokt
Sellier & Bellot, 14,3 g,
Sierra GK

9,3 x 62
GECO, 16,5 g, TMR
RWS, 16,0 g, KS
RWS, 18,5 g, TMR
Norma, 18,5 g, Alaska
Lapua, 18,5 g, MEGA
PMP, 18,5 g, Pro-AMM

KRATKOCEVNO OROŽJE (pištolski in revolverski naboji)

7,65 Browning (pištolski naboj)
(pogojno uporabno, predvsem za usmrtilni strel srnjadi)
Federal Hydra-Shok IHP, 65 grs
Fiocchi HP, 60 grs
Speer Gold Dot, 60 grs
Hornady CTP, 90 grs

9 mm kratki (pištolski naboj)
Speer Gold Dot, 90 grs
Hornady XTP, 90 grs
Federal IHP, 90 grs

.38 Special (revolverski naboj)
(pogojno uporabno, predvsem za usmrtilni strel srnjadi)
Speer Gold Dot, 125 grs
Winchester HP, 125 grs
Hirtenberger, 10,2 g, svinčenka z okroglo glavo
PMC, 10,2 g, svinčenka z okroglo glavo
Winchester, 10,2 g, svinčenka z okroglo glavo
UMC, 10,2 g, svinčenka z okroglo glavo

MagTech, 10,2 g, svinčenka z okroglo glavo

9 mm Luger (pištolski naboj)
Hornady IHP/XTR, 124 grs
Hornady IHP/XTR, 115 grs
Federal EFMJ, 147 grs
Speer Gold Dot, 124 grs
Winchester SXT, 147 grs
Norma, 8,0 g, TC
Speer, 9,5 g, VMFK
Lapua, 7,8 g, CEPP
Winchester, 9,5 g, VMFK
UMC, 9,5 g, VMFK
Federal, 8,0 g, VM - Semiwadcutter

.357 SIG (pištolski naboj)
Federal IHP, 125 grs
Remington IHP, 125 grs
Winchester IHP, 125 grs
Speer, 8,1 g, VMFK
Winchester, 9,1 g, VMFK
UMC, 8,1 g, VMFK

.357 Magnum (revolverski naboj)
Hornady IHP/XTP, 140 grs
Hornady IHP/XTP, 158 grs
Federal Hydra Shok, 158 grs
Remington Golden Saber, 125 grs
Winchester Partition Gold, 180 grs
Speer Gold Dot, 125 grs
GECO, 10,2 g, TMFK
Hirtenberger, 10,2 g, TMFK
Speer, 11,0 g, Gold Dot SP
Lapua, 9,7 g, CEPP
PMC, 10,2 g, TMFK
Winchester, 10,2 g, TMFK
Remington, 10,2 g, TMFK
MagTech, 10,2 g, TMFK

.40 S&W (pištolski naboj)
Federal Hydra Shok, 155 grs
Federal Hydra Shok, 165 grs
Remington IHP, 155 grs
Remington IHP, 180 grs
Winchester IHP, 180 grs
GECO, 11,0 g, VMFK
Speer, 10,7 g, VMFK
PMC, 10,7 g, VMFK
Winchester, 10,7 g, VMFK
UMC, 10,7 g, VMFK
Federal, 11,7 g, VMFK
MagTech, 11,7 g, VMFK
Fiocchi, 11,0 g, VMFK

.41 Remington Mag. (revolverski naboj)
Winchester Silvertip HP, 175 grs
Remington TM, 210 grs
Federal IHP, 210 grs

.44 Special (revolverski naboj)
Federal Hydra Shok, 180 grs
Winchester Silvertip HP,
175 grs
Hornady IHP/XTP, 180 grs
Winchester Silvertip HP,
200 grs
PMC, 15,6 g, svinčenka s
prisekano konico
Remington, 15,9 g, svinčen-
ka z okroglo glavo

.44 Mag. (revolverski naboj)
Hornady IHP/XTP, 200 grs
Hornady IHP/XTP, 240 grs
Hornady IHP/XTP, 300 grs
Federal Hydra Shok, 240 grs
Federal IHP, 240 grs
Remington IHP, 240 grs
Speer, 17,5 g, Gold Dot SP
PMC, 15,6 g, svinčenka
Semiwadcutter
PMC, 15,6 g, TMFK
Winchester, 15,6 g, TMFK
UMC, 11,7 g, TMFK
Remington, 15,6 g, TMFK
MagTech, 15,6 g, TMFK

.45 ACP (pištolski naboj)
Remington Golden Saber
Bonded, 230 grs
Hornady XTP, 200 grs
Federal HiShok, 185 grs
(razletavna krogla)

Federal HiShok, 230 grs
Speer Gold Dot, 185 grs
GECO, 14,9 g, VMRK
Hirtenberger, 14,9 g, VMRK
PMC, 14,9 g, VMRK
Winchester, 14,9 g, VMRK
UMC, 14,9 g, VMRK
Fiocchi, 14,9 g, VMRK

.45 Long Colt (revolverski
naboj)
Winchester Silvertip HP,
225 grs
PMC, 19,4 g, TMFK
Winchester, 16,5 g, svinčen-
ka z okroglo glavo
Remington, 16,5 g, svinčen-
ka z okroglo glavo
**Najpogosteje uporabljene
kratice:**

VM (nem. Vollmantel) = pol-
no oplaščen krogla,
FMJ (angl. Full Metal Jacket)
= polno oplaščen krogla,
TM (nem. Teilmantel) = del-
no oplaščen krogla,
RK (nem. Rundkopf) = krog-
la z zaobljenim vrhom, okrog-
lo glavo,
TMR ali TMRK (nem. Teil-
mantel- Rundkopf) = delno
oplaščen krogla z zaoblje-
nim vrhom, okroglo glavo,

FK (nem. Flachkopf) = krog-
la s prisekanim vrhom,
TMFK (nem. Teilmantel-
Flachkopf) = delno oplaščen
krogla s prisekanim vrhom,
HP (angl. Hollow Point) =
krogla z votlo konico,
WC (angl. Wadcutter),
SWC (angl. Semi - Wadcut-
ter),
HS (angl. Hydra – Shok) =
specialna krogla proizvajalca
streliva Federal,
CEEP (krogla z votlo prise-
kano konico, z narezanim
plaščem, proizvajalec streliva
Lapua.

Sklepne misli

• Za večino slovenskih lov-
cev bo za morebitni usmrtilni
strel ranjene parkljaste divja-
di zadostovalo kar osnovno
dolgocevno lovčevno orožje –
lovska risanica, po možnosti
s posebnim strelivom (krog-
lo) za ta namen.

• Lovci, ki imajo prilož-
nost, da lahko uplenijo več
parkljaste divjadi (srnjadi, je-
lenjadi in divjih prašičev), bi
za usmrtilni strel lahko poleg
osnovnega orožja – lovske ri-

sanice – uporabljali tudi krat-
kocevno orožje, t. j. polavto-
matsko pištolo ali revolver, v
primernem kalibru in z ust-
rezno konstrukcijo krogle.

• Za poklicne lovce, ki so
veliko v lovišču in morajo
večkrat kot drugi nujno odda-
ti tudi usmrtilni strel, bi bila
odločitev za kratkocevno
orožje »nujna«.

• Za vodnike psov krvo-
sledcev, predvsem za vse ti-
ste, ki iščejo nevarne velike
zveri (medveda) in divje pra-
šiče, pa bi bil verjetno naj-
boljši izbor: **kratka, priročna
lovska karabinka v močnem
kalibru** (brez strelnega dalj-
nogleda, torej opremljena le z
dobro vidno muho in ustrez-
no oblikovano kobilico (mer-
kom). Če jo lovec namerava
uprabljati tudi za pogonski
lov, bi bilo najbolje, da jo
opremi tudi s primernim strel-
nim daljnogledom spremen-
ljive povečave in s snemljivo
montažo strelnega daljnogle-
da) ter **revolver** (kalibra .357
Mag. ali še bolje .44 Mag.).

Prof. dr. Mirko Tratnik

.222 Rem. in .223 Rem. ali »lisičja medicina« 5

Naboja .222 Rem. in .223 Rem. sta sorodna naboja z enakim področjem uporabe, zato je prav, da ju obravnavamo skupaj. Oba naboja spadata v skupino nabojev majhnega kalibra, a solidno velike moči. Glede na kaliber oz. premer cevi med polji bi v širšem pomenu sicer lahko govorili o malokalibrskih nabojih, vendar je ta izraz smiselno rezerviran za malokalibrsko (MK) strelivo v ožjem pomenu, t. j. za strelivo z robnim vžigom in majhno močjo.

Naboj kalibra **.222 Rem.** je ameriški komercialni naboj brez roba kalibra .22 (stotink palca) oz. 5,56 mm (5,6). Legendarni Remingtonov konstruktor Mike Walker je začel naboj ustvarjati na praznem listu papirja, tako da je nastal kot popolnoma nova konstrukcija brez izvora v nekem prejšnjem naboj. Kot izdelek firme Remington je bil leta 1950 predstavljen v karabinki iste firme. V praksi se je naboj izkazal kot zelo precizen in požel takojšen tržni uspeh.

Zaradi velike preciznosti so ga za svojega, poleg lovcev na malo divjad, vzeli tudi strelci. V Ameriki sodi v kategorijo t. i. »varmint« nabojev. V neposrednem prevodu beseda sicer pomeni škodljivce (vermin = mrčes), govori pa o vrsti lova na malo divjad, predvsem svizce, vrane, veverice ter kojote in lisice. Tovrstna divjad je dimenzijsko glede velikosti majhen cilj, večkrat tudi na velikih razdaljah (svizci), kar terja naboj z dobro zunanjo balistiko in solidno močjo za ustrezen učinek na cilju.

Naboj odlikuje izjemna preciznost, zaradi česar je preživel tudi pojav svojega naslednika, .223 Rem. Pred slednjim ima prednost predvsem zaradi daljšega vratu, ki bolje centrira kroglo v tulcu, kar posledično ugodno vpliva na preciznost. Če ste specialist, ki mu vrhunška preciznost (preciznost) veliko po-

Naboja .222 Rem. z 3,2-g kroglo nosler BT in .223 Rem. z enako, a 3,6-g kroglo.

Na levi je skupina malokalibrskih nabojev v ožjem pomenu - .22 short, .22 long rifle in .22 WMR z robnim vžigom ter .22 hornet, že s centralnim vžigom; večja skupina nabojev - .222 Rem.; .223 Rem.; .22-250 Rem., ki je izrinil .224 wheaterby; 5,6 x 50 R mag; 5,6 x 57 in izumrl 5,6 x 61 SE vom hoffe, ki ima tudi širšo kroglo, premera 5,76 mm.

meni in ste jo v praksi sposobni tudi izkoristiti, potem je .222 Rem. dobra izbira. Malo manjša moč v primerjavi z .223 Rem. je v praksi nepomembna pri masi ciljev, za katere sta oba najprimernejša. Taka je mala divjad in največ srnjad na krajših razdaljah* (*razdalja je delno stvar subjektivne ocene in strelskih sposobnosti posameznika, v praksi pa o kratkih razdaljah prenehamo govoriti pri največ 150 m).

Hitro se je uveljavil tudi Evropi, kjer ga dodatno označujemo z metrično oznako 5,56 x 43 ali 5,7 x 43. Več kot preživel je konkurenco evropskih nabojev kalibra 5,6 mm, katerih prihodnost ni prav nič zagotovljena. V Evropi mu še dodatno pomaga lastnost, da se ne uporablja v vojaškem orožju, zaradi česar ga ne omejujejo predpisi nekaterih evropskih držav, ki ne dovoljujejo uporabe »vojaških« nabojev v komercialnem orožju. Evropska naboja 5,6 x 50 Mag., 5,6 x 57 in njune robne

variante imajo velike težave s konkurenco ameriških .222 Rem., .223 Rem. in .22-250 Rem.

Naboj z zdajšnjo oznako **.223 Rem. (5,56 x 45)** je pravzaprav za potrebe nove ameriške avtomatske puške izpopolnjen .222 Rem. Poveljstvo celinske armade vojske ZDA oz. CONARC (Continental Army Command) je naredilo pomemben korak v razvoju pehotnega orožja, ko

boj, med drugim tudi z .222 Rem. Magnum, ki ga je razvila istoimenska firma in je ravno tako podaljšana različica naboja .222 Rem. Naboj .222 Rem. Magnum je v tej tekmi izpadel in dandanes skoraj povsem izginil tudi iz lovskošportne rabe. Da bi se izognili zmedi »treh dvojk« (.222 Rem.; .222 Rem. Mag. in .222 Special), je bil preimenovan v .223 Rem., ko ga je kmalu za tem firma Remington predstavila civilnemu trgu.

.223 Rem. je izboljšana in močnejša različica .222 Rem., nudi večjo hitrost in približno 15 % večjo energijo. Še vedno pa to ni toliko, da bi opravičeval strel na kaj drugega kot na največ srnjad. Uredba o »najmanjših kalibrih ...« je jasna, poleg tega pa tudi smiselna!

Naboj ima 2 mm daljši tullec od svojega predhodnika in močnejše smodniško polnjenje. Zdaj je v svetu najbolj razširjen naboj za uporabo v vojaških puškah in od vseh nabojev kalibra 5,56 mm tudi najbolj razširjen v lovskošportnem orožju. Za njim je ogromen razvoj po vsem svetu. Tudi na zunaj je zelo podoben .222 Rem., sicer 2 mm daljši, ima pa krajši vrat tulca, kar je prej omenjena prednost .222 Rem.

Pri nabojju .223 Rem. moramo opozoriti na njegovo zamenljivost z vojaško različico 5,56 x 45 oz. 5,56 NATO. Čeprav sta naboja po velikosti enaka in v bistvu govorimo o enem nabojju, so vseeno določene razlike. Standard nivoja največjega pritiska za .223 Rem. je manjši kot za vojaški 5,56 x 45. Poleg tega je vojaška različica namenjena za uporabo v ležiščih z daljšim prehodnim konusom, ki omogoča zanesljivejše delovanje avtomatskih pušk in ima tudi večje tolerance premera vratu tulca. Civilni .223 Rem. je namenjen za uporabo v ležiščih s krajšim prehodnim konusom, ki, nasprotno, omogočajo večjo natančnost. Ameriški inštitut za strelno orožje

SAAMI (Sporting Arms and Ammunition Manufacturers Institute) je zaradi tega izdal opozorilo, da uporaba vojaškega 5,56 x 45, ki ima tudi trši plašč krogle kot civilni .223 Rem., lahko povzroča povišan pritisk, in je potencialno nevarna v civilnih puškah - repetirkah, predvsem pri intenzivnejši rabi. V Evropi podobnega opozorila nismo zasledili, kjer naboj kljub naraščajoči priljubljenosti vseeno ni tako razširjen kot v Ameriki. Tudi način lovske uporabe naboja se precej razlikuje, saj pri nas odstrel lisice ali dveh v eni noči ni lov na prerijske svizce, kjer strelci lahko odda tudi več sto strelcov na dan.

Standardne teže krogel za oba naboja so približno 50 do 55 grainsov oz. 3,24 do 3,56 g. Take teže ustrezajo predvsem lovski rabi. V strelskem športu so se tudi pod vplivom vojaškega razvoja uveljavile težje krogle, tja do 70 grainsov oz. 4,5 g in celo do 80 grainsov ali 5,2 g, ki pa terjajo posebno žlebljeno cev s krajšim korakom, ki bolje stabilizira (uravnovesi) daljše, težke krogle, ki so tudi manj občutljive za vpliv vetra. Težje krogle so zaradi večje dolžine primernejše za .223 Rem., ki ima daljši tulec. Prav občutljivost za veter je glavna pomanjkljivost obeh nabojev pri natančnih streljih na daljše razdalje, ki jih sicer zmoreta zaradi velike hitrosti in s tem ploščate balistične krivulje. Nekaj je tu mogoče pomagati s kroglo z zoženim zadkom (*boat tail*), prav veliko pa ravno ne moremo pričakovati od krogle s tako majhno maso. V balistiki »tope vode« pač ni več mogoče odkriti; lahke krogle slabše premagujejo zračni upor; tako pač je!

Sicer pa naboja nikoli nista bila mišljena za velike razdalje. Tudi vojaški trend pehotnega streliva se je oblikoval na uporabnem dometu do 400 m.

Oba naboja sta odlična za natančne in lovske učinkovite strele v mirnem vremenu na razdaljah do 200 m in na divjad, za katero sta razvita. Tudi balistična razlika obeh

nabojev je na razdaljah do 200 m zanemarljiva.

Oba naboja uporabljata povsem enake krogle premera .224 oz 5,7 mm. Od tod izvira tudi druga evropska oznaka 5,7 x 43 za .222 Rem. Večina ponudbe je v prej omenjenem razponu od 3,24- do 3,56-gramskih (g), nekaj pa je tudi lažjih 2,6- in 2,9-gramskih in težkih do 4,5 g. Slednje so predvsem tekmovalne, t. i. »match« krogle.

Naboj .222 Rem. ponuja nekaj več lažjih 3,24 g krogel, medtem ko pri .223 Rem. večino lovske ponudbe predstavljajo 3,56 g krogle.

Kot smo že omenili, sta oba naboja primerna za lov manjše divjadi. Pri nas je idealen lovski cilj lisica, v alpskih deželah z večjo populacijo alpskega svizca pa tudi on. Prav .222 Rem. je v Avstriji za lov na svizca zelo priljubljen, in to ne zgolj slučajno. Ravno tako je priljubljen pri lovskih strelcih za lovska strelska tekmovanja. Oba naboja sta skupaj z .22-250 Rem. skoraj povsem izrinila sicer močnejši nemški 5,6 x 57, ki ni ravno slovel po veliki natančnosti, ki pa je za majhen kaliber nujna. Manjšanje kalibra osemmilimetrskega Mauserja (8 x 57 IS) se je izkazalo do 6,5 mm, potem pa ne več. Malo bolje se »drži« robni 5,6 x 50 R Mag., predvsem po zaslugi kombiniranih pušk in 5,6 x 52 R, ki pa je zaradi težje in širše krogle malo drugačen naboj. Krogla naboja 5,6 x 52 R ima premer 5,79 mm (.228), za razliko od 5,7 mm (.224) za oba Remingtona, in ni zamenljiva.

Za oba naboja je velika ponudba kakovostnega streliva. Pri nas sicer ni taka kot v tujini, zato se boste morali za bolj izbrane primerke streliva še vedno potruditi čez mejo ali pa se odločiti za lastno polnjenje. Večino ponudbe pri nas predstavljajo t. i. PSP krogle oz. koničaste, delno oplaščene krogle.

Če ste vnet lovec na lisice ali pa se odpravljate na lov na alpskega svizca, so veliko boljše izbira krogle z votlo konico (HP krogle), ki bolj razpadajo v drobce in pravi-

loma ne dajejo izstrela, kar je dobro, ker manj poškodujejo kožuh. S takimi krogli pa **nikakor ne streljajte srnjadi**, ker povzročajo preplitve poškodbe in vitalnih organov ne poškodujejo dovolj, da bi srnjad hitro obležala!

Čeprav nekateri uporabniki hvalijo oba naboja kot odlična za lov srnjadi, je treba biti pri tem previden. Srnjad je »mehka« divjad, t. j. dokaj občutljiva za zadetek. Pri zmernih razdaljah in dobrih strelnih razmerah oba naboja pri natančnem zadetku res dajeta dobre rezultate. Nikakor pa ne moremo govoriti, da sta za lov srnjadi odlična izbira. Na večjih razdaljah hitro »izgubljata sapo«, lahke krogle so zelo občutljive za ovire, tako da jih odkloni že vsaka bilka. Na običajnih strelnih razdaljah moramo pričakovati velike podplutbe tkiva na mestu zadetka. Izstopne rane navadno sicer niso prav velike, razen ob zadetku v trdo kost, podplutbe tkiva pa presegajo tiste, ki jih povzročajo krogle klasičnih lovskih nabojev zmernih hitrosti. Vsekakor lahko govorimo o uporabnosti, nikakor pa ne o idealnosti! Oba naboja sta primernejša za specialiste, ki se zavedajo njunih dobrih lastnosti na eni strani in omejitev na drugi.

Uporaba težkih krogel s te-

žami do 5 g naboj .223 Rem. precej spremeni, podaljša njegov uporabni domet in zmanjša občutljivost za veter. Za tako težke krogle je potreben precej krajši korak žlebljenja cevi in v standardnih cevah, ki so namenjene predvsem za krogle, teže od 3,2 do 3,6 g; ponavadi niso najbolj natančne. Če sami polnite naboje, morate upoštevati, da dolge, težke krogle precej povečajo pritisk (tlak), zato je previdnost na mestu. Nasprotno lahko krogli krajši korak ne škodi toliko. Čezmerno sicer poveča njihovo rotacijo, kar lahko potencira učinek morebitnih neenakomernosti v debelini plašča krogle. Zdajšnje krogle so ponavadi izdelane tako natančno, da je ta učinek majhen.

Oba naboja sta zaradi svoje majhne dolžine zelo primerna za uporabo v lahkih lovskih puškah s kratkim sistemom. Na trgu je kar dovolj takih pušk, da si lahko izberemo primerno. V srednji Evropi se je uveljavila lahka češka karabinka brno 527 fox, pri nas pa tudi kratke karabinke Zastava. Dokaj široka je tudi ponudba kombiniranih pušk, namenjenih predvsem za lov na lisice in kune s šibreno cevjo, kal. 20, in krogelno cevjo, do kal. .223 Rem.

Boris Kavčič

Preglednica streliva .222 in .223

Proizvajalec	Krogla (g)	V ₀ m/s	V ₁₀₀	E ₁₀₀ J
Norma	.222 Rem. 3,2 TM	975	803	1031
Norma	.222 Rem. 4 TM	880	740	1094
Hirtenberger	.222 Rem. 3,2 Sierra	985	789	1008
Hirtenberger	.222 Rem. 3,6 Nosler	935	809	1178
Sellier & Bellot	.222 Rem. 3,2 SP	980	795	1024
RWS	.222 Rem. 3,4 VM	985	810	1115
Remington	.222 Rem. 3,2 HP	957	803	1045
Remington	.223 Rem 3,6 HP	988	845	1273
Norma	.223 Rem. 3,6 TM	980	842	1262
RWS	.223 Rem. 3,6 TM	990	834	1252
Sellier & Bellot	.223 Rem.4,5 HPBT	920	824	1528
Sellier & Bellot	.223 Rem. 3,6 SP	1006	872	1370
Sako	.223 Rem. 3,2 985	805	1051	
	Gamahead			
Federal	.223 Rem. 2,6	1128	984	1254
	Nosler BT			

VM – polnooplaščena krogla;

HP – votla konica;

TM, SP, Gamehead – so vse delno oplaščene krogle;

Nosler BST (Ballistic Tip) – delno oplaščena krogla z zoženim zadkom (*boat tail*);

Nosler – znana krogla z dvojnimi jedrom

Foto: K. Schneider

Črno na belem

(Nadaljevanje)

Spremenljivo bukanje

Oba spola divjih prašičev spolno dozorita med sedmim in desetim mesecem starosti. Merjasec je paritveno aktiven in oploditveno sposoben vse leto. Večina svinj se buka od sredine decembra do sredine januarja. Včasih, zlasti ob polnem gozdnem obrodu, se bukanje lahko začne prej. V stabilnih družinskih skupnostih se bukanje konča v približno dveh tednih.

Zaradi problematike škod pa tudi nediscipline in neznanja, so napake pri odstrelu prepogoste. Najusodnejši so odstrel svinj vodnic. Sicer ozimci, tudi zaradi krmljenja, doraščajo hitreje in tudi prej spolno dozoriyo. Nekatere, okrog 30 kg težke ozimke, se že bukajo, kar v povprečju velja za polovico in več vseh ozimk. Spolna zrelost je bolj kot od starosti odvisna od telesne razvitosti. Posledično se svinje bukajo in polegajo v skoraj vseh letnih časih. Za sonaravne populacije je značilno časovno usklajeno (sinhronizirano) bukanje, ki ga začne svinja vodnica. Po nekaj dneh se začno bukati tudi vse druge spolno zrele svinje.

Domnevno lahko stare, zrele vodnice zaradi naravnih lastnosti in s tem povezano lastno presojo s svojo vedenjsko agresivnostjo lahko preprečijo bukanje mladih svinj in tako vplivajo na prirastek. Ko so svinje v predspolnem žaru (predestrusu), včasih že nekaj prej, se tropom približajo merjasci. Njihovo paritveno rivalstvo se stopnjuje in zaskok omogoči le najmočnejšim, zrelim merjascem. Ker jih ponavadi primanjkuje, se svinje pariyo tudi z mlajšimi merjasci, celo z lanščaki ali sovrstniki. Spolni žar traja največ dva dni. Zaskok se ponavlja večkrat, traja pa okrog 5 minut. Če v tem času svinja ni oplojena, se čez približno 3 tedne buka ponovno. S tem so povežani tudi primeri različno razvitih ozimcev v istem tropu oziroma skupnosti, v kateri vse svinje, navkljub usklajenosti, niso bile oplojene sočasno. Razen tega zunaj normalnih obdobje polegajo tudi svinje, ki so ozimce izgubile in se kmalu bukajo ponovno. Zaradi zdajšnje izdatne, energijsko bogate prehrane nekatere odrasle svinje lahko polegajo dvakrat na leto.

Vse leto samotarsko in potepuško živeči merjasci so v bukanju izredno vzne-

mirjeni. Nemirni in živahni obkrožajo trope, se skoraj ne hranijo in lahko shujšajo kar za tretjino. Zlasti starejši se zelo slinijo in s slino označujejo paritveno območje, čohališča in izborjene svinje. V bojevitih spopadih zmagajo telesno najmočnejši, kar pa ni pravilo, saj pogosto odločata tudi starost in borbenost živali.

Po 114- do 118-dnevni brejosti po Meynhardtu med prvimi polegajo svinje z več mladiči v leglu. Povprečno število mladičev je 5, izjemoma tudi 10.

Odnos do divjih prašičev

V prvih povojnih desetletjih pri odstrelu divjih prašičev ni bilo nikakršnih omejitev, saj je do te vrste divjadi še vedno prevladoval »sovražen« odnos, prevzet iz časov Marije Terezije. V 60-tih letih še nikjer niso poznali krmljenja, s katerim bi divje prašiče vezali predvsem na gozd. Če me spomin ne vara, so se odnosi lovcev do divjih prašičev najprej začeli spreminjati po zaslugi takratne območne LZ Celje, ki je bila prvi pobudnik enotne gojitvene politike, s po-

udarkom na varovanju vodečih svinj. Zgledi so kmalu našli posnemovalce v Zgornjem Posavju in na Kočevskem. Varovanje vodečih svinj, zlasti v času življenjske odvisnosti ozimcev, je bilo sankcionirano in tak gojitveni ukrep je takrat pomenil začetek obdobja pozitivnih sprememb pri varstvu in gojitvi te divjadi. Številčnost prašičev se je večala, njihov življenjski prostor se je širil tudi v predele, kjer so bile kmetijske škode skoraj neobvladljive. Z opustitvijo mejnih ograj oziroma padcem »železne zaves« na madžarski meji so se divji prašiči in tudi jelenjad kmalu znašli v Prekmurju, kjer so poleg bogate hrane našli tudi na nepripravljene in neizkušene lovce, ki pa dandanes niso več taki. Omenil bi še, žal le polovično uspel, vse-slovenski ukrep o popolnem triletnem varovanju divjih prašičev, težkih več kot 60 kg. V prizadevanja, da bi to vrsto divjadi bolje spoznali, ne le lovili, se je že leta 1976 in pozneje, leta 1982, vključila tudi Zlatorogova knjižnica.

Za tiste čase velja poudariti predvsem dva, tudi zdaj prav tako aktualna gojitvena cilja: obvladovanje škode in primeren delež zrelih merjascev v naravi in odstrelu. Ob tem, da dejanska številčnost ni bila niti približno znana, so nastajali tudi grafično prikazani gojitveni načrti in želje v podobi privlačnih starostnih piramid. V praksi so bile zadeve nekoliko bolj zapletene. Ocenjevanje divjih prašičev v naravi, zlasti pa presoja pred odstrelom, se je in se prepogosto odmika od vsaj navidez tako preproste teorije. Kljub temu se je številčnost, zlasti ponekod na Primorskem, tako hitro povečevala, da so se divji prašiči pojavljali tudi tam, kjer jih ni bilo nikoli. Pojavi škode, neuspešnost, pa tudi špekulativnost lovcev in jeza kmetovalcev so privedli do strankarskih oziroma političnih intervencij, s katerimi so bili divji prašiči ponovno prestavljeni v status iz 18. stoletja. Tudi zato, ker se je v številnih loviščih preprečevalno krmljenje spremenilo v nekaj protislovnega oziroma v pribavljanje pred puško.

Spremembe, ki so v prid divjemu prašiču

V zdajšnjih razmerah močni merjasci niso edini gojitveni cilj. Ne glede na tako ali drugačno strategijo mora za to vrsto divjadi, ki ima tako visoko stopnjo prirastka, veljati načelo široke osnovnice in nizkega vrha. To z drugimi besedami pomeni največji odstrel v starostnem razredu ozimcev ter ciljno starost oziroma trofejno zrelost vsaj petih let. Srednji starostni razred, to so živali v tretjem, četrtem in petem življenjskem letu, pa bi morale biti bolj varovane kot sedaj.

Zdajšnje razmere so nedvomno drugačne kot v 60-tih ali 70-tih letih minulega stoletja. V naravi smo priča velikim spremembam, od katerih so nekatere tudi v prid divjim prašičem. Številčnost se je sicer povečala, samo gojitveno načrtovanje in izvajanje pa bi težko umestili v funkcijo doseganja prej omenjenih gojitvenih ciljev. Pritisk z lovom občutijo skoraj vse vrste parkljaste divjadi. Divje prašiče se lahko praktično lovi vse leto, krmljenje pa je marsikje povsem stihijsko. Krmljenje v življenjskem prostoru naše največje zveri pogosto pomeni pravo medvedjo uslugo, saj marsikateri konča s šibrami v telesu, ker si je »zasebno krmišče« izbral za napolnitev skoraj vedno praznega želodca. Pa ni pomembno zgolj to; tako kot v habitatih gozdnih kur bi morali stihijsko krmljenje prašičev prepovedati povsod tam, kjer živi medved, ter ga izvajati le na načine, da medved ne more do take krme (velikopovršinsko ter z vkopavanjem ali zaoravanjem krme).

Obstajajo pa tudi drugi načini za kakovostnejšo gojitev in manjšo škodo. V nekaterih švicarskih kantonih je v vege-

tacijskem času v gozdu absolutno prepovedan odstrel divjih prašičev. Tako imajo več miru in manj silijo na njive. Za lov na kmetijskih površinah pa je predpisana obvezna uporaba baterije oziroma umetne svetlobe. Nič novega, bodo rekli nekateri, kajne!? Švicarji se sklicujejo predvsem na varnostne, pa tudi etične razloge ob nespornem dejstvu, da so strelji v slabih svetlobnih razmerah vse preveč tvegani in lovsko nepravilni.

Vznemirljivi januarski lovi

Naj bo dovolj teorije in se vrnimo k praksi. Januarski lov na divje prašiče je in bo eno od najbolj vznemirljivih lovskih doživetij sedanjega časa. Pravi lovci ga doživljajo tudi z globokimi čustvi in odgovorno. »Črna lovina« na snežni belini je bila v bistvu iztočnica za prispevek z naslovom *Črna na bellem*. Vloženo delo se obrestuje in kmalu se bodo v naravi porajala mlada progasta življenja in se začenjale nove zgodbe ...

Blaž Krže

Foto: K. Schneider

Za enotnejše upravljanje na obmejnem območju

Mednarodna raziskovalna naloga (Interreg 2002–2007) na obmejnem območju med Slovenijo in Deželjo Furlanijo-Julijsko krajino

Temelj za pripravo mednarodne raziskovalne naloge na področju lovstva za obmejno območje med Slovenijo in Deželjo Furlanijo-Julijsko krajino je bila vsebina, leta 1999 podpisane **Sporazuma med deželnim lovskim vodstvom DFJK in Zvezo lovskih družin Gorica - Nova Gorica, Obalno-Kraško ZLD – Koper in Lovsko zvezo Slovenije**, ki je opredelil nekatere osnove za poenoteno gospodarjenje in gojitve divjadi na omenjenem širšem obmejnem območju.

V tem letu je Slovenija postala pridružena članica EU, ko so začeli veljati nekateri predpisi EU, ki so tudi finančno spodbujali medsebojno sodelovanje obmejnih partnerjev z obeh strani meje v skupnih programih.

Leta 2001 je EU razpisala merila za sofinanciranje programov med članicami in pri-

druženimi članicami EU (dokument **INTERREG III A/ PHARE CBC ITALY – SLOVENIA 2000–2006**). Razpis je bil pogojen z obojestranskim partnerstvom institucij v programih na obmejnem prostoru.

Na temelju takih možnosti se je leta 2002 porodila ideja o pripravi skupnega raziskovalnega programa med **Univerzo v Vidmu (Udine) in Lovsko zvezo Slovenije**. Oba partnerja sta k programu pritegnila še druge interesente, ki bi po strokovni strani lahko poskrbeli za področja, ki naj bi jih vsebovala raziskava. H konceptu programa je LZS pritegnila še **Univerzo v Ljubljani - Biotehniško fakulteto, Veterinarsko fakulteto in Zavod za gozdove Slovenije**.

Oblikovanje skupnega raziskovalnega programa, razčlenitev nalog po nosilcih in obsegu za posamezno področje je potekalo v letih 2002 in 2003. Po prvi zasnovi je bilo podpisano *Pismo o nameri*, ki je opredelilo sodelovanje dogovorjenih partnerjev z obeh strani pri dokonč-

nem oblikovanju skupnega programa.

To je bila tudi podlaga za najavo programa ustreznim vladnim organizacijam, ki najprej dajo soglasje nanje in posredujejo svoje mnenje ustreznim mednarodnim komisijam v okviru EU, v čigar pristojnosti je tudi dokončna potrditev ali zavrnitev predloga.

Po dogovoru slovenskih partnerjev je usklajevanje (koordinacijo) naših partnerjev prevzelo vodstvo Lovske zveze Slovenije, na italijanski pa Univerza v Vidmu.

Kar dve leti so potekali izredno zahtevni usklajevalni postopki za obseg in vrste nalog ter vrednotenje faz programa in postopki potrjevanja prek pristojnih organov.

Ko je bilo vse opravljeno, je bilo treba pridobiti vsa potrebna soglasja in odločbe ustreznih ministrstev ter upravnih organov za posamezne naloge oz. faze dela iz potrjenega raziskovalnega programa. Priprava območja za izvedbo programa se je začela leta 2004, čeprav so bile ustrezne pogodbe dokončno podpisane leta 2005.

Pogodbe so bile dokončno podpisane leta 2005, ko smo lahko začeli s projektno nalogo.

Vsebine naloge opredeljuje že sam naslov: **Trajnostno upravljanje s prostoživečo divjadjo na obmejnem območju Republike Slovenije in Italije (F-JK)**.

Naloga obsega:

1. Analizo dosedanjega 25-letnega gospodarjenja in gojitve velike divjadi na omenjenem območju na obeh straneh meje.

2. Odlov 5 glav jelenjadi in enoletno telemetrično spremljanje njihovega gibanja.

3. Odlov in označitev (markiranje) 60 divjih prašičev in po odstrelu ugotovitev velikosti njihovega življenjskega okolja.

4. Odlov dveh medvedov in dveh risov, označitev s telemetričnimi ovraticami in enoletno telemetrijsko spremljanje njihovega gibanja (zahodni koridor za Alpe). V okviru te naloge poteka v tem času tudi sistematično spremljanje sledov velikih zveri (volka, risa in medveda) na

Foto: S. Jelincič

S satelitsko GPS-radiooddajno ovratnico opremljena košuta. Gibanje 5 glav tako označene jelenjadi bodo raziskovalci spremljali eno leto s pomočjo podatkov, ki jih bodo zbirali prek satelita.

širšem obmejnem območju. Po metodi opaznanj stopinj in drugih sledov prisotnosti zveri to nalogo opravljajo člani lovskih družin (LD).

5. Analiza zdravstvenega stanja divjadi glede na opravljene analize 200 odvzetih vzorcev krvi srnjadi, divjih prašičev in jelenjadi. Tovrstne raziskave potekajo na dveh značilnih območjih med Učjo in Terom na severu, do reke Soče v goriški ravnini in na kraškem območju v avtocestnem trikotniku med Gorico in Sežano.

6. Predlog opredelitve ukrepov glede na rezultate, ki jih bomo dobili po analizi raziskav, morebitnega poenotenja gojitvenih določil in življenjskega prostora divjadi posameznih vrst na ožjem in širšem obmejnem prostoru.

Na italijanski strani poteka enaka raziskava po vrstah in obsegu nalog, zato bodo zbra-

ni obojestranski podatki in primerjave v zaključni analizi pripomogli tudi k skupnim strokovnim ugotovitvam in usmeritvam v prihodnje.

Projekt raziskovalne naloge je bil skupno predstavljen lovcem z obeh strani meje decembra 2005 v Gorici – Italiji. Naslednja skupna predstavitev, z že znanimi rezultati, pa je predvidena v začetku leta 2007 na naši strani.

V nadaljevanjih bomo v reviji Lovec objavljali predstavljene članke po vsebinskih sklopih naloge. Raziskovalna naloga se bo končala konec leta 2007.

Informacija in prošnja lovcem

V dosedanjih izvršilnih fazah projektne naloge so bili na severnem območju poteka projekta odlovljene 4 glave jelenjadi, ki smo jim namestili ovratnice s satelitskim GPS-radiooddajnikom. Odlov jele-

njadi se nadaljuje na kraškem in severnem območju v letošnji zimi.

Objavljena fotografija predstavlja odlovljeno košuto z nameščeno ovratnico s satelitskim oddajnikom GPS. Lovce prosimo, naj pazijo, da tako označene jelenjadi ne bi odstrelili in ogrozili ciljev projekta. Če pa bi kdo tako jelenjad opazil, vas prosimo, da podatke javljate na spodaj navedene telefonske številke.

kirani na kraškem območju. Vse gospodarje LD prosimo, da v primeru uplenitve označenega divjega prašiča javijo ustrezne podatke z markice, in podatke, ki se vodijo v odstrelni knjigi (datum uplenitve, čas uplenitve, oznaka kvadranta, spol in teža), na **ZLD Gorica**; tel.: (05) 333-21-82 ali GSM: 031/701-901, za kraško območje pa tudi **Radu Ferfili**: GSM: 041/566-723.

Plastična ušesna značka, s kakršnimi so označeni odlovljeni in ponovno spuščeni divji prašiči na italijanski strani proučevanega območja.

Kovinski ušesni znački (in oznake na njej) markiranega divjega prašiča, ki je bil označen na slovenski strani proučevanega območja.

Foto: D. Jug

Podatke, ki se sproti shranjujejo na spominsko kartico v ovratnici, vsake tri mesece odčitava Biotehniška fakulteta (dr. **Klemen Jerina**).

Na naslednji fotografiji so predstavljene kovinske ušesne oznake, s katerimi so označeni odlovljeni in ponovno spuščeni divji prašiči. Na naši strani označeni divji prašiči nosijo v uhlju kovinsko značko z vtisnjeno oznako INTR – KAN ter zaporedno številko. Ti prašiči so bili odlovljeni in označeni na severnem območju raziskovalnega območja. Z oznako INTR. TRS ali BF- Sen ter z zaporedno številko pa so bili mar-

Sporočite tudi podatke, če bi bil uplenjen prašič, ki je bil markiran na italijanski strani. Prašiči, markirani na italijanski strani, so označeni z belo plastično ušesno značko z zaporedno številko, kot je vidna na fotografiji.

Vse lovce na raziskovalnem območju tudi prosimo, naj nam čim hitreje javljajo opažene sveže sledove risa, stopinje ali najdene ostanke plena (divjadi, ki jo je pokončal), da bodo pristojni na ustrezna mesta takoj namestili naprave za odlov.

Dušan Jug,
koordinatorski raziskovalne
naloge

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovci pisali časopisi na Kranjskem ...

Piše: mag. Romana Erhatic Širnik

(Nadaljevanje)

O jelenih

Konec 19. stoletja je bila jelenjad v prosti naravi zelo redka, zato so bile v časopisih novice o njih toliko zanimivejše. Najbrž bodo zanimive tudi za zdajšnje lovce in vse, ki jih zanima, odkod izvirajo zdajšnje vrste prostoživeče divjadi. Po nekaterih zapisih naj bi jelenjad povsem iztrebili po marčni revoluciji.

Več poročil o lovu na jelene zasledimo v Slovencu od leta 1908 naprej. Takrat jih je bilo na Kranjskem uplenjenih že 44 (Lovec, 1910:165), kar pomeni, da je bilo jelenov že več in uplenitev jelena ni bila več senzacija. Največ poročil o uplenitvah izvira iz Notranjske, iz snežniških in javorniških gozdov.

O jelenih na Jelovici

V Slovencu so o jelenu prvič poročali leta 1890. Novembra tisto leto so drvarji na Jelovici opazili sledi, ki niso bile podobne sledi nobeni od takrat na Kranjskem živečih živali. Trditvam posameznikov, da se na Jelovici klati jelen, ni nihče verjel. V omenjenem predelu Gorenjske naj bi zadnjega ustrelili že pred več desetletji. Pričevanja drvarjev pa so le prepričala lovce, ki so po nekaj dneh zasledovanja v globokem snegu pod Ratitovcem uplenili jelena. Bil je trileten samec, tehtal je približno 100 kg. Največja uganka je bila, od kod je redka žival zatavala na Gorenjsko. Pisec navaja, da na Kranjskem ni bilo jelenov nikjer več, da pa jih imajo nekatera lovišča v sosednji Koroški. Zato je bila upravičena domneva, da je jelen prišel s Koroške. Kot je bilo navedeno, bi ga od tam lahko pripodili psi. Na Jelovici pa naj bi bilo jelenu všeč in je ostal – dokler ga ni »podrila« neljuba svinčenka (Slovenec, št. 256, 7. november 1890). S takšno domnevo se mnogi niso strinjali; trdili so, da bi bil to lahko jelen, ki je pobegnil iz Windisch-Graetzove obore na Planini (Slovenec, št. 269, 20. november 1890).

Leta 1913 so zopet sledili jelenom na Jelovici. Lovcem je uspelo enega ustreliti, drugi jim je ušel. Uplenjeni jelen je tehtal 148 kg in je »prišel ravno prav«. Naslednji dan je bilo namreč žeganje in vse jelenovo meso so prodali. Za kilogram mesa je bilo treba plačati eno krono. Ob tej novici so tudi zapisali, da je bil v tamkajšnjih krajih zadnji jelen ustreljen pred 70-timi leti, ustrelil pa da ga je gospod Kapus iz Kamne Gorice (Slovenec, št. 214., 18. september 1913).

O jelenih v obori na Planini

Čeprav je bilo v Lovcu že precej zapisanega o jelenih in obori na Planini, je še vedno mogoče najti nove in zanimive podatke. Knez Windisch-Graetz je leta 1890 v Planino pripeljal jelena iz svojega lovišča v Apatinu. Ko so ga izpustili iz zaboja, je žival izrabila nepazljivost čuvajev, preskočila ograjo in ušla na svobodo. Po pripovedovanju ljudi naj bi se jelen nekaj časa klatil v knezovih gozdovih v okolici Planine, nato pa je sled za njim izgnila. Prav tisti jelen bi lahko zataval na Jelovico. Ker pa so jeseni istega leta jelena videli tudi v okolici Hrastnika ob Savi, so bili nekateri prepričani, da je pravi pobegli jelen s Planine. Ali je lovcem uspelo upleniti zasavskega jelena, ni poročil (Slovenec, št. 269, 20. november 1890).

Natančnejši opis Windisch-Graetzove obore so v Slovencu objavili leta 1891. Oboro so poimenovali »jelenjak«, raztezala pa se je od gradu v Planini proti Malnom. Ograjena je bila z debelo žico, ki je bila pritrjena na močnih kolih. Takrat je bilo

v obori pet glav jelenjadi: stari jelen s košuto in tremi teleti. Enega od njih, mladega jelenčka vitke postave, so določili za naslednika rodu. Imel pa je veliko smolo, ker ga stari jelen ni maral. Mladi se mu je moral venomer umikati, dokler ga ni nekega dne stari nabodel na rogovje in si tako podaljšal svoje gospodovanje (Slovenec, št. 30, 7. februar 1891).

Leta 1899 je knezu ušlo iz obore 14 jelenov; enega od njih naj bi leto pozneje blizu Kranja povozil vlak. Leta 1900 je imel knez v obori zopet štiri jelene in dva jelenčka. Odrasle živali je pripeljal iz Ogrske, mlada dva pa sta se rodila v obori. V graščini so načrtovali povečanje števila, ko pa bi se število jelenjadi dovolj namnožilo, so jih nameravali spustiti v naravo, da bi se v gozdovih Javornika zopet namnožil nekdanj ponosni kralj naših gora (Slovenec, št. 75, 2. april 1900).

Jeleni v Kamniški Bistrici in okolici Ljubljane

Konec januarja 1892 je pripeljal zakupnik lovišča, neki Dunajčan, v lovišče v Kamniško Bistrico tri košute. Zanje so v gozdu ogradili tisoč m² velik prostor. Zakupnik je nameraval pripeljati še jelena, na spomlad pa bi živali izpustiti iz obore z namenom, da bi se zopet zaplodil jelenji rod po naših planinah (Slovenec, št. 37, 15. februar 1892).

Decembra 1908 je kamniško okrajno glavarstvo oddajalo v zakup lovišče Rašica. Lovišče je bilo bogato z divjadjo, v njem so lovili celo jelena. Vest zveni precej neverjetno, saj so na okrajnem glavarstvu posredovali tudi informacijo, da so v tistem lovišču leta 1906 ustrelili hijeno (Slovenec, št. 257, 28. november 1908). Prispevek v Slovencu v naslednjem letu pa potrjuje, da je bila informacija najbrž točna, saj so jelena opazili v okolici Vižmarij. Jelen je pritekkel iz črnuške smeri in nadaljeval pot proti Mednem. Do železniške proge je pritekkel v trenutku, ko je mimo peljal potniški vlak. Navdušeni potniki so redki prikazni mahali skozi odprta okna. Žival je počakala, da je vlak odpeljal, nato pa nadaljevala pot proti Stanežičam. Očividci so ocenili, da je imel približno meter veliko rogovje, tehtal pa naj bi blizu 200 kg (Slovenec, 292, 22. december 1909).

Jeleni na Štajerskem in v Zasavju

Leta 1902 so velikega jelena ustrelili na Rečici ob Savinji. Redko žival so razstavili pri mesarju Grenku v Celju. Krasno žival so si ljudje prihajali ogledovat od blizu in daleč (Slovenec, št. 161, 16. julij 1902).

Jeleni v lovišču Občine Cerklje

Spomladi leta 1903 so prvič poročali iz Cerkelj na Gorenjskem. Jeleni so tamkajšnjim kmetom povzročali precejšnjo škodo, priklatali pa naj bi se iz Bornovih lovišč. Zaradi nenehnih pritožb kmetov je okrajno glavarstvo v Kranju moralo dovoliti lov nanje. Konec aprila in v začetku maja so bili uplenjeni trije jeleni, lovci pa so jih vneto sledili naprej (Slovenec, št. 112, 18. maj 1903). Odtlej so bili jeleni v navedenem lovišču stalna divjad, v Slovencu pa so o uspešnem lovu nanje spet poročali konec leta 1913. Takrat so uplenili enega, enega pa naj bi uplenili tudi leto prej (Slovenec, št. 288, 16. december 1913).

(Se nadaljuje.)

Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC)
Komisija CIC za razstave in trofeje

POSLOVNIK

Preambula

Trofeje imajo za vsakega lovca neko posebno vrednost, hkrati pa so tudi dragocena zbirka podatkov za znanstveno in ekonomsko ocenjevanje divjadi, uplenjene po 2. členu Statuta CIC.

Glede na to, da je bil pomen ocenjevanja priznan, je CIC pripravil sistem ocenjevanja, ki je splošno sprejet. Le-ta je njegova izključna last, ki je registrirana po liechtensteinskem pravu in za CIC zavarovan po vsem svetu.

Komisija CIC za razstave in trofeje (nadalje: Komisija CIC) skrbi za zavarovanje te duhovne lastnine in za rabo ter uporabo sistema CIC-točkovanja, in sicer na mednarodni pa tudi na nacionalni ravni.

Pri delu Komisije je pomembna naloga izobraževanje in preizkušanje uradnih merilcev/ocenjevalcev CIC.

1. člen

Trofeje

1.1 Trofeje so določene kot rogovje, rogovi, lobanja, kožuh itn. uplenjene divjadi, poginule divjadi in odpadlo rogovje.

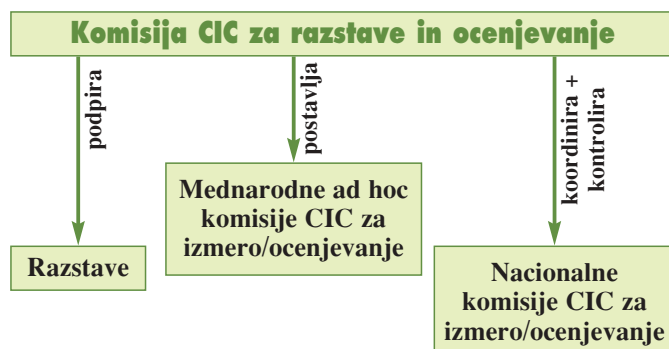
1.2 Trofeje, ki jih je mogoče izmeriti/oceniti in nagraditi s certifikatom CIC, lahko izvirajo:

- iz divjine ali
- iz ograd, glede na opisano določbo, ki je v prilogi in so posebej označene.

1.2 Trofeje, ki so nastale in bile pridobljene z neetično manipulacijo (glej *Razlago CIC, Ciper, 2006; Priloga 2*), s strani CIC niso priznane.

2. člen

Sestava komisije

3. člen

Naloge komisije

3.1 Komisija podpira uveljavitev načela trajnosti pri izbiri populacij divjadi po vsem svetu z ocenjevanjem in zapišovanjem rezultatov. Nadalje poskuša izobraziti javnost s ciljnimi razstavami (glej 6.1 člen).

3.1.1 Komisija sestavi listo izkušenih merilcev/ocenjevalcev, ki so lahko imenovani za člane Mednarodne ad hoc komisije CIC za meritve/ocenjevanja. Vsaka nacionalna delegacija lahko imenuje člane za uvrstitev na to listo.

3.1.2 Člane Mednarodne ad hoc komisije CIC za meritve/ocenjevanja imenuje predsednik komisije CIC v soglasju s poslovodjo CIC z liste izkušenih merilcev/ocenjevalcev. Kadar je predsednik komisije nedosegljiv, končno odločitev sprejme poslovodja. Člani Mednarodne ad hoc komisije CIC za meritve/ocenjevanja naj bi bili različnih narodnosti, najmanj pa naj bi prihajali iz treh različnih dežel. Mednarodna ad hoc komisija CIC za meritve/ocenjevanja je sestavljena iz predsednika in 2 do 4 članov z liste izkušenih merilcev/ocenjevalcev.

3.1.3 Mednarodne meritve/ocenjevanja CIC se lahko izvaja na:

- razstavah (3 meseci prijavnega roka)
- generalnih skupščinah CIC (1 mesec prijavnega roka)
- sejah izvršnega komiteja (1 mesec prijavnega roka)
- sejah komisije (1 mesec prijavnega roka)
- sejah mednarodne ad hoc komisije CIC za meritve/ocenjevanja (1 mesec prijavnega roka)

3.1.4 Mednarodne in nacionalne meritve/ocenjevanja je mogoče opravljati le v soglasju s pristojnim vodjo delegacije.

3.1.5 Za mednarodni meritveni/ocenitveni certifikat CIC je treba navesti naslednje podatke v spodaj navedenem vrstnem redu:

- država
- koda razstave
- država oziroma regija
- lovišče, v katerem je bila divjad uplenjena
- datum uplenitve
- ime uplenitelja/lastnika
- dosežene točke CIC

Navedene podatke je treba poslati Mednarodni ad hoc komisiji CIC za meritve/ocenjevanja. Certifikat nato vsebuje imena članov te Mednarodne ad hoc komisije CIC za meritve/ocenjevanja ter uradni logotip CIC.

3.1.6 Podatki o cenitvi so nato shranjeni:

- na Inštitutu za lovstvo Univerze Mendel v Brünnu. Univerza Mendel v Brünnu si prizadeva zgraditi podatkovno bazo DNK;
- v administrativni pisarni CIC v Budimpešti.

Nato da CIC te podatke na voljo na svoji interni spletni strani. Vsak član CIC je upravičen do vpogleda v to dokumentacijo.

4. člen

Nacionalna CIC komisija za meritve/ocenjevanja

4.1 Nacionalne delegacije CIC lahko ustanovijo nacionalno komisijo CIC za meritve/ocenjevanja. Le-ta je sestavljena iz enega predsednika, dveh članov in dveh namestnikov. Člane imenuje v soglasju z vodjo delegacije predsednik komisije CIC. Vsaka dežela ima lahko eno nacionalno komisijo CIC. Izjeme lahko dopusti Komisija in/ali poslovodja.

5. člen

Prihodki

5.1 Komisije in njene nacionalne komisije organizirajo osredotočena šolanja. Takšen tečaj obsega praktično in teoretično izobraževanje. Uspešni absolventi izpitov prejmejo priznano diplomo kot udeleženci tečaja.

Prihodke s takšnih tečajev je treba posredovati CIC.

Vodja delegacije mora biti obveščen o tečajih.

CIC pripada licenčna za vsako ocenitev, ki jo opravi Mednarodna ad hoc komisija CIC. Licenčnino določi izvršni komite.

6. člen

Pokroviteljstvo pri razstavah CIC

6.1 Cilj razstav je vzpostaviti skupne poteze med lovci in javnostjo, ki kaže zanimanje za naravo. Trofeje se prikazuje kot del trajnega gospodarjenja z divjadjo v njenem ekološkem in kulturnem okolju, prikazane pa naj bodo tudi sočasne prednosti za druga divja živa bitja, znanost in družbo.

6.2 Pokroviteljstvo CIC pri razstavah podeli izvršni komite CIC na pisno prošnjo organizatorja razstave, po zaslišanju zadevajajočih nacionalnih delegacij CIC in predsednika komisije CIC.

Priloga 1:

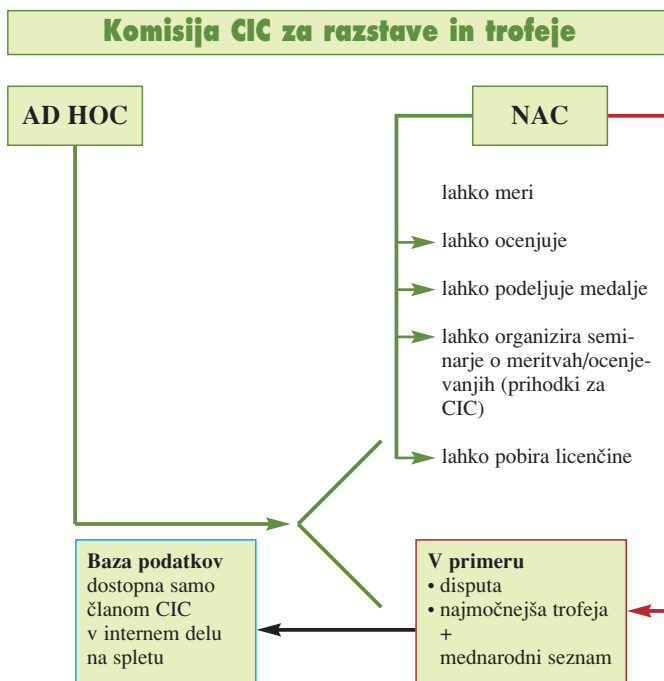
Definicija obore:

Za definicijo pojma **obore** (včasih imenovane tudi ograde) se v osnovi uporabljajo konkretne določbe nacionalnih zakonodaj glede velikosti in temu ustrezno o reji, primerni za posamezno živalsko vrsto.

Trofeje (rogove muflonov in čekane divjih prašičev) se ocenjuje le iz obor z najmanjšo površino od 500 ha naprej.

Ocenjene trofeje iz obor morajo biti kot takšne posebej označene (npr. z **E**, kot *Enclosure*) in se jih lahko tako označene vodi le v posebnih spiskih za obore.

Meritve/cenitve CIC v praksi:

Predstavljena ureditev temelji na naslednjih sklepih:

- Generalna skupščina CIC (seja komisije), 17. marec 1994 v Kapstadtu,
- Upravni svet CIC, 28. oktober 1996 v Parizu,
- Generalna skupščina CIC, 16. marec 1997 v Buenos Airesu,
- Obrazložitev Limassol 53. generalne skupščine CIC na Cipru 5. maja 2006 in je prilagojena zdajšnjim potrebam.

Priloga 1: Definicija obore

Priloga 2: Obrazložitev CIC, Ciper 2006

Dr. François Schwarzenbach, l. r.

v imenu IK

Dieter Schramm, l. r.

predsednik CIC

Priloga 2:

Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier
Internationaler Rat zur Erhaltung des Wildes und der Jagd
Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi

53. generalna skupščina

1.–5. maj 2006, Limassol, Ciper

Limassolska deklaracija

- 1) CIC obsoja vsakršno neetično manipulacijo z divjimi živalmi z namenom pridobivanja močnih trofej.
- 2) CIC potrjuje svoje podporo pri vseh oblikah poštenega lova, »fair chasse«.
- 3) CIC opominja vse lovce in lovška združenja, naj se zoperstavijo vsakršnim neetičnim manipulativnim metodam pridobivanja trofej.

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Raziskovalci Inštituta za raziskovanje ptic iz Helgolanda so sporočili presenetljive podatke o selitvi močvirskega lunja (*Cyrus pygargus*), ki so jih pridobili s pomočjo satelitske telemetrije. Tako je spremljani močvirski lunj v 24 urah preletel razdaljo kar 1.200 km, in sicer iz vzhodne Belgije v okolico Bilbaa (Španija). Povprečna hitrost leta spremljanega lunja je znašala kar 50 km/uro. V okviru projekta so odlovili 6 lunjev in jih opremili z oddajniki za satelitsko spremljavo. Pročevani lunji so zapustili svoje gnezditveno območje na severu Evrope v začetku oz. sredi septembra. Povprečna dolžina zračne poti je znašala 300 do 400 km. Omenjene ujede so zdaj v Afriki, v Senegalu. V Nemčiji sicer gnezdi na leto približno 300 parov močvirskih lunjev. Več podatkovje mogoče dobiti na spletnem naslovu www.vogelwarte-helgoland.de (Deutsche Jagd Zeitung Intenet)

Nemčija, Avstrija: Opominjamo na datume nekaterih sejamskih prireditev z lovsko tematiko, ki jih radi obiskujemo tudi slovenski lovci – Jagen und Fischen (München, Nemčija) 28. 3.–1. 4. 2007; Jaspowa (Dunaj, Avstrija) 15.–18. 2. 2007; Hohe Jagd & Fischerei & Offroad (Salzburg, Avstrija) 9.–11. 2. 2007.

Kanada: Raziskovalci univerze iz Alberte so proučevali vpliv lova na populacijo črnih medvedov (baribalov). V raziskavi so primerjali dve ločeni populaciji črnih medvedov, od katere se je pri eni izvajal lov, medtem ko je bil v drugi lov že dalj časa prepovedan. Druge življenjske razmere so bile v obeh območjih raziskave kolikor je bilo mogoče podobne. Ugotovili so, da je v populaciji, kjer se je medvede lovilo, odstotek preživetja pri mladih živalih večji kot pa v tisti, kjer jih niso lovili. Prav tako je v lovljeni populaciji število mladičev/samico večje kot v nelovljeni. V Alberti trenutno živi približno 40.000 črnih medvedov, od tega jih na leto uplenijo približno 2.500. Za potrebe raziskave so raziskovalci v štirih letih spremljali približno 290 črnih medvedov, od katerih

Za črnega medveda ali baribala (*Ursus americanus*) je značilno, da nima grbe na vihru.

so jih 220 odlovili, izmerili in ponovno izpustili na prostost. 87 črnih medvedov so opremili z oddajniki za satelitsko spremljavo. Ugotovili so, da v lovljeni populaciji preživi 83 % mladih živali, medtem ko je v nelovljeni populaciji ta odstotek le 66. Medvedke so bile v lovljeni populaciji tudi prej spolno zrele. (Pirsch, 22/2006)

Švica: Leta 2006 se je v tej državi pri lovu v gorah smrtno ponesrečilo 6 lovcev, od tega se jih je 5 ponesrečilo pri padcu, eden pa s strelnim orožjem. Za primerjavo zapišimo, da leta 2005 smrtnih nesreč pri lovu v tej državi ni bilo, leta 2004 so se ponesrečili 4 lovci, v prejšnjih letih pa povprečno 1 na leto. (Wild und Hund, 21/2006)

Francija: Samo septembra pravkar minulega leta so se pri lovu na srnjad v Franciji smrtno ponesrečile 3 osebe. Dva lovca sta bila ustreljena na lovu, medtem ko se je ena nesreča z orožjem zgodila v avtu. (Wild und Hund, 21/2006)

Poljska: Poljski lovci ugotavljajo, da je v naravi vedno manj zrelih jelenov. Že desetletja izbirnega in v zadnjih letih tudi redulcijskega odstrela jelenjadi očitno niso pripomogla k večji trofejni vrednosti poljske

jelenjadi, saj je uplenjenih čedalje manj trofejno močnih jelenov. Trofejno najmočnejši poljski jelen je bil uplenjen leta 1987 (252 CIC točk), torej pred skoraj 30 leti. Da nekaj ni v redu, dokazuje tudi dejstvo, da je bilo za odstrel dovoljenih 1.400 10- in večletnih jelenov, uplenjenih pa jih je bilo vsega 450. Strokovnjaki domnevajo, da veliko lovcev manipulira s prevelikimi številkami, kar zadeva število uplenjenih jelenov, da bi na tak način pridobili pravico do odstrela več zrelih jelenov (10+). Enako je tudi z divjimi prašiči – poljski prvak merjasec, katerega čakani so ocenjeni z največ CIC-točkami, je bil uplenjen že davnega leta 1930, samo 2 od prvih 50 najmočnejših poljskih merjascev pa sta bila uplenjena po letu 1990. Strokovnjaki tudi menijo, da vzrok slabemu stanju niso napačne gojitvene smernice, temveč preprosto napačna presoja lovcev pred odstrelom. Tako naj bi bilo narobe uplenjenih kar 30 % jelenov. (Wild und Hund, 21/2006)

Nemčija: V zvezni deželi Mecklenburg-Vorpommern so pristojne veterinarske oblasti prvič v tej državi ugotovile prisotnost trihinele (*Trichinella spiralis*) pri enoku ali rakunastem psu. V omenjenem predelu Nemčije so prisotnost te zajedavske

glstice ugotovili tudi že pri divjih prašičih. Marca minulega leta je v okrožju Uecker-Randow za trihinelozo zbolelo 17 ljudi. Znački okužbe s trihinelami pri ljudeh so lahko različni (vročina, bolečine v mišicah ...), v najhujšem primeru pa se bolezen konča celo s smrtjo. (Wild und Hund, 21/2006)

Evropa: Naštejmo nekaj ocen številčnosti volkov v Evropskem prostoru: Albanija 250–500, Bosna in Hercegovina 200–300, Bolgarija 1.000–2.300, Nemčija 18–24, Estonija 100–150, Finska več kot 180, Francija 50–70, Grčija 500–700, Italija 500, Hrvaška 130–170, Litva 400–500, Makedonija 800–1.000, Norveška 23–26, Poljska 600, Portugalska 300, Romunija 4.000, Švedska 50, Švica posamezne živali, Slovaška 500–900, Slovenija 60–100, Španija 2.000, Češka 5–7, Ukrajina 2.000 in Madžarska 3–6. Številčnost volkov v Rusiji ocenjujejo na 50.000–100.000 živali. Ob tem omenimo še, da je pristojna komisija Bernske konvencije zavrnila pobudo Švice, da bi volka umaknili z liste strogo zavarovanih vrst (II) na listo zavarovanih vrst (III), kar bi pomenilo nekoliko manjšo stopnjo varstva te vrste. (Wild und Hund, 22/2006)

Velika Britanija: V tej državi lovi veliko in malo divjad na leto več kot 480.000 ljudi, ki v ta namen potrošijo približno 3 milijarde € in tako zagotavljajo okoli 70.000 delovnih mest. Lov poteka na dveh tretjinah britanskega ozemlja, izvajanje biotehničnih ukrepov glede izboljšanja življenjskih razmer za divjad pa na 2 milijonih hektarov na leto, za kar se porabi 350 milijonov €. Drugače povedano: 2,7 milijona dni porabijo na leto za zasajanje protivetrnih pasov oz. omejkov ter za negovanje vlažnih biotopov (mokrišč). To ustreza delu 12.000 zaposlenih delavcev na leto. Vse to so rezultati raziskave, s katero so ugotavljali vpliv lovstva in lova na ekonomsko stanje ter na izboljšanje habitatov za divjad v Veliki Britaniji. (Wild und Hund, 22/2006)

Pripravil: **mag. Janko Mehle**

KO UTIHNJE LOVSKI ROG

*Ko zima je pokrivala Poljano s snegom,
na gozd pa razgrnila belo je odejo
in vasico v osojah oklenila z ledom,
je lovec Vorenc hodil krmit srnjo čredo.*

*Tudi tokrat snel je rog in puško s klina,
rjuho s senom si oprtal je na rame
in odšel je polnit jasli, da manj huda
zima
bi pestila srne ob krmišču zbrane.*

*Ko z dišečim senom je napolnil jasli,
začul neznan z gošče je glasove,
ki vse glasneje z bližanjem so rasli
in vanj naganjali zle slutnje in strahove.*

*Ni se motil Vorenc o razsežnosti
prikazni,
ko ugledal je veliko glavo in grozeče
v njej čekane.
Takrat zaznal je, da se občutek straha
prazni
in da se znova vračajo mu misli zbrane.*

*Dviga puško, meri, in že se grom v gozd
razleže,
ko kri v curku z rane sled v sneg zariše,
da ranjeni orjak v okrilje smrti skoraj
leže.
Vendar mu moč ponudi beg, da sled
zabriše.*

*Ko s pogledom Vorenc v rdeče kaplje
v sledi seže,
požene nanj se temna živa gora,
podira ga in valja in s čekani bolečino
vreže,
in strah zadaja mu, kot težka mora ...*

Nikolaj Lapuh

Ko je čas zrinil mrak v temo, sem segel po oljenki, odvil stenj in ga prižgal. Leno se je oživiljal rdeč jezik plamena in vse bolj žive so postajale sence izza osvetljenih rogovij. Igrale so se po steni in risale drobne loveče se duhove, tihe in izginjajoče, pa znova vračajoče in drugačne. Skozi svetlobni soj sem s pogledi iskal po steni spominov, ki so me navdajali z veseljem in grenkobo, s ponosom, razočaranji in čisto vestjo. Toliko jih je in vse nosim s seboj skozi moj čas. In tisti, najstarejši, iz mojega lovskega vznika, so mi navkljub njih sivini, najbližji.

Segel sem po lovskega rogu. Snel sem ga in ogledoval. Spomnil sem se, da ga je že davno tega izdelal mojster iz volovskega roga, nanj z okovom drobnega okrasja pritrtil ustnik in vanj vrezal začetnico svojega imena. Sprva sem ga držal v rokah, kot bi ne vedel, kaj bi z njim. Počasi sem ga obračal,

lajež pa le do gozdnega praga. Raztegnjeno vasico sta omejevala Poljana in podnožje hribine, kot drevesa brez vrst pa so stale hiše s hlevi, ki so jih zime vsakokrat stiščale v osoje. Proti koncu vasi je stala domačija, na kateri je gospodaril Hribarjev Vorenc. Bil je plečat mož, s šestim križem za sabo. Imel je tri sinove, dva že z doma, najstarejši pa je ostal in naj bi prevzel grunt za očetom.

Vorenc je bil dober gospodar. Rad je imel zemljo, ji veliko dajal in veliko jemal z nje. Bil je kmet in lovec z vso srčno razsežnostjo in živel kot samorastni naivec v izvorni širjavi svojega prostora. Kot kmet ni sekal smrek v njih najmočnejši rasti, kot lovec pa nikoli plenil močne in prihodnosti namenjene divjadi.

Tistega zimskega jutra, ko je bilo staro leto že dodobra pri kraju, je Vorenc

Ko utihne lovski rog

NIKOLAJ LAPUH

Dan po božiču. V lovski sobi je zakurjena peč, iz njenih obločnih klobukov pa greje toplota z vonjem po kruhu.

Zunaj sneži in sipek novinec prekriva ostanke prvega snega. Nebo je nizko, svinčeno sivo in mrzlo, v njem pa še veliko kristalne beline. Veje dreves so zasnežene in skozi gole krošnje padajo snežinke. Ptice so v zavetjih, le detel pleza po deblu jablane in išče za razpokami ljubja. Mrak tišči v ostanke svetlobe in ozkost leze v občutja, ki so kot gibljiva podoba neba, ki je zdaj polna sonca, zdaj polna temnih oblakov, zdaj z večerno zarjo pozlačena; pa tudi s strelami in bliski in barvnim svodom pod nebom, ki je neizmerljiv v svoji barvitosti in nedosegljiv v svoji veličini.

podržal in kar čakal, da me spomni na zgodbo, v kateri se je davnemu prijatelju zadnjikrat oglašal, potem pa za vedno utihnil.

Tudi takrat, tistega davnega grudna, je bila huda zima. Sneg je padel zgodaj in obležal v globokem mrazu. Za poldrug gleženj ga je bilo in v sredu so bile vrezane sledi drobnih prstov in velikih parkljev, zarisi perutnih peres in »zajčjih krpelj«. Veje grmovij so bile pritisnjene k tlom, robidovje se je upiralo mrazu in deli razritih trhljih štorov so ležali okrog svojih ostankov. Visoko v smrekah so krivokljuni sedeli v gnezdih, na jelovih vejah pa so vretena razsulih storžev štrlela kvišku.

Poljana se je raztezala med vasjo in gozdom. Tako širna, da je bilo slišati zvonove daleč prek drevesnih krošenj,

s predala vzela zadnjo svinčenko, snel rog in puško, jo zadel na ramo in si pred hlevom oprtal pripravljeno rjuho sena. Odpravil se je čez poljano v gozd.

Sren je držal Vorenčevo težo in pod njim so se škripaje oglašali koraki. Vso pot je opazoval zapise v snegu, bral iz njih usode strasti, pogube bojev in dram zmagoslavja. Ob pogledih se je nasmihal in resnil, razmišljal in se vdajal razkrivanju nespremenljive resnice, da med njimi ni prijateljev in ne sovražnikov, da so le sožitja in tekmovanja, pa skrb za posest in obstanek.

Ko je prispel izza ovinka gozdnega poti, je zagledal jasli. Postal je in opazoval tropič srnjadi, ki mu je že kazal bela zrcalca in izginjal med drevjem.

Razvezal je rjuho in skozi leskovo paličje nadeval sena v jasli. Potem jo je zložil, položil na štor in sedel nanjo. Iz

žepa je izvlekel mošnjo s tobakom, pa pipo in jo začel polniti. Še preden je prižgal, je zaslišal iz goščave glasove, podobne srditemu hropenju in pihanju, pa lomljenju vej in hrstenju skorjastega snega. Opazil je, kako se nizko smrečje uklanja neki silni moči, ki rine vanj in se preriva skozenj. Spravil je pipo v žep, počasi segel po puški in porinil svinčenko v cev. Vse bližje so se tresla in razmikala drevesca, se umirjala in znova divje majala proti robu gošče. Vorenc je kot osamel okamnelec čakal, da se prikaže dvomljiva prikazen, ki mu s svojo bližino z zlo slutnjo in tesnobo buri načeta občutja.

Pa so utihnili glasovi in se umirila drevesca. Vedel je, da tisto tam notri, z zanj namišljeno prisposodobno hudiča, v nozdrvi lovi prinašajoče vonjske zaznave, da bi se pripravil na izstop iz goščave.

Iznenada je zašumelo, v drevju so zavreščale šoje in Vorencu je zdvijalo srce in mrzlica se mu je pognala v roki. Pozabil je na puško in le zijal v še mogočnejšo podobo, kot si jo je ustvaril v začetni predstavi. V ospredju dolge klinaste glave je ugledal močne čekane in kot koš visoko zasmoljeno oplečje. Po hrbtu so mu štrlele dolge črne ščetine vse do pokončnega repa. Z močnim rilcem je sunkoma zoraal in snežno skorjo, vanjo pihal in rezal ter sproščal svojo silno moč. Vorenc je začutil, da se mu je z duše spravila zavest strahu. Dvignil je puško, jo spravil k licu in začel loviti migajočo mušico v ozko kobilico. Ko ju je poravnal, je pridejal še merjaščevo pleče, se dotaknil petelina in ukrivil prst. Gozdno tihoto je stresel gromoviti pok, ko je iz cevi pognal zrno pogube silnemu zaplečju nasproti. Orjaka je

vrlo vstran, potem pa se je v zasuku bliskovito vzravnal in v hitrem teku dosegel goščavo.

Ko se je med drevje vrnila spokojnost, je Vorenc sedel, izvlekel pipo in jo prižgal. Med kajenjem je razmišljal o strelu, iskanju in vrnitvi domov.

Otrkal je pipo in se odpravil na nastrel. Na razitem in steptanem snegu je zagledal ščetine in kaplje temne krvi, pa tanek rdeč curek in zopet kaplje krvi. Zamišljeno je stopal za sledom, ga ogledoval in ugotavljal, pobral ščetine in nadaljeval s počasnimi koraki do goščave.

Obrnil se je in se namenil nazaj na nastrel. Po nekaj korakih je za seboj zaslišal šume, pa hrstenje snega in hropeče grgrajoče glasove. Preden se je obrnil, je bil v hitrem teku že za njim nesojeni orjak z dolgima čekanoma in težkim životom. Ni imel časa za nič. Merjasec ga je v naletu podrl, s hropečim hlastanjem potegnil po njem s svojim belim rezilom, odskočil in znova napadel. Vorenc se je branil, mahal in odrival z rokama, pa suval in tolkel z nogama. Skušal je merjaščevo težo in moč, občutil bolečino in prestajal strah, ki se je vse bolj spreminjal v videnje njegove smrti. Obup je iz njega spravil vpitje in klice k rešitvi, potem pa je s preostalo močjo ihtavo tulil v rog. Ranjeni maščevalec je nenadoma odnehal in izginil v goščavo.

Ko je prešel sosed Jern spravljal les iz Boltovega boršta, je z jase zaslišal klice. Sedel je na posmojke in pognal konja, Vorenc pa je v bližajočem zvenu kraguljcev začutil svojo rešitev in se počasi začel spravljal na komolce.

Jern ga je prepoznal. Ob njem je bila rdečina odtekle krvi, klobuk je ležal

vstran in kopito puške je molelo iz prevljanega snega. V roki pa je stiskal rog, ga dvignil v sporočilo, da je živ, reči pa ni mogel ničesar.

Rešitelj je dojel vso resnost ob pogledu na prizorišče boja. Začel je hiteti. Zgoraj na stegnu mu je s pasom prevezal nogo, izpregel konja, mu na hrbet namestil koc in Vorenc s težavo spravil nanj. Poprijel je za uzdo in vodil rjavca proti Hribarjevi domačiji.

Na večer tistega dne je začelo snežiti. Do jutra je bilo snega do kolena, prekril je sledove. Gozd je bil znova tih in srne so se zbrale ob jaslih.

Rana na stegnu je bila globoka in dolga in mnogo šivov je bilo potrebnih, da so spravili kožo skupaj. Vorenc je do pomladi ozdravel in na les naslikal preprosto podobo, kako merjasec valja lovca po okrvavljenem snegu. Znamenje je postavil ob gozdni poti na jasi v spominjanje in spomin na dve boleči usodi.

Leta so tekla in vseskozi sem zahajal k njemu. Pripovedoval mi je o svojih lovskih prigodah, ki so bile kot knjiga, ki je nisem mogel odložiti.

Z rokama počasi obračam rog in razmišljam, kolikim zgodom in prigodam je trobil. Dobivam občutke, kot bi ga pravkar prejel iz njegovih rok. Dal mi ga je z željo, da bi ga nosil s seboj na love in da bi ob zidu spokojnega prostora, kjer bo čakal večni lov, nanj oznanil, da se je zanj na Poljani in v Boltovem borštu lov iztekel za vedno.

Držal sem besedo. Rog me je spremljal, ko sem se z njim oglašal v pogonih in ob lovini – in zadnjič, ko smo se pri cerkvi za Poljano poslovili od njega.

Pričujoča pripoved je bila 6. aprila leta 1929 objavljena v slovenskem časopisu Glas naroda v New Yorku, ZDA, in sicer v rubriki Kratka dnevna zgodba. Frank Troha z Babnega Polja je v ZDA napisal več lovskih pripovedi, ki jih slovenski lovci še ne poznajo. Pripoved objavljamo jezikovno le malo posodobljeno – le pravopisno, besedišče je skorajda nespremenjeno. Dobi primeren je tudi (lovski) besednjak, zato mu ne smete očitati neetičnosti.

Troha ni bil lovec, čeprav je bil iz hiše Rihtarjevih – ene pomembnejših babnopoljskih lovskih rodbin. Nenazadnje, njegova pripoved prinaša tudi nekaj dragocenih podatkov o nekdanjem načinu lova na območju zdajšnje LD Babno Polje. Čeprav je to fiktivna pripoved (Troha si je imena izmislil), domnevam, da si lova s psi, na primer, ni mogel izmisliti in ga je moral poznati.

Pripravil: Jane Weber

Nekega nedeljskega jutra se je, kakor ponavadi, zopet pripeljal gospod Polenovec; s seboj je imel nekaj lovskih psov in par lovcev. V naši vasi so se sestali še z drugimi lovci. Jaz sem bil takrat še mlad fant, še v šolo sem poha- jal. Ko sem opazoval lovce, ko so se pripravljali na odhod, me je to zelo zani- malo. Tudi sam bi se rad udeležil lova. Sreča mi je bila mila. Gospod Polenovec mi je rekel, ako hočem z njimi, da bi nesel nahrbtnik z jedili in ga čuval tam, kjer so imeli navado obedovati.

Ponudbo sem z veseljem sprejel. Mo- ram pa reči, da sem bil deležen tudi po- jedine, namreč vina, potice in suhega mesa, kar je bilo zame nekaj izrednega. Ko smo bili z vsem gotovi, da odrine- mo naprej, se je tudi Jakob Kožuhar približal naši skupini. Bil je praznično oblečen, ker je bil tisti dan službe prost. Ker ga je gospod Polenovec poznal,

nasprotno stran, kjer jih je izpustil, da so začeli zasledovati divjačino.

Najprej sem začul lajanje psov. 'Aha,' sem si mislil, 'so že zasledili, kmalu bo začelo pokati.'

Lajanje psov je bilo vse močnejše, dokler niso počili strelji. Eden, dva in tako naprej, zmerom več. Največ stre- ljanja je bilo čuti iz tiste strani, v katero se je bil podal Kožuhar. Bil sem prepri- čan, da se bo tako zgodilo, kakor je že vnaprej pravil, namreč, da ne bo prazen prišel z lova. Iz srca sem mu želel, da bi pogodil srnjaka.

Ko se je bližal poldan, sem začul glas roga, ki ga je imel gospod Polenovec pri sebi.

Najprej sta dospela dva lovca. Prvi ni nič prinesel, drugi pa je bil zajca pogo- dil ter si je mislil: 'Boljši je zajec kakor pa nič.'

Čez nekaj časa tudi drugi dospejo.

Izvrsten lovec

FRANK TROHA

Jakob Kožuhar je bil že priletan mož. Ko so ga bili vaščani iz- volili za gozdnega čuvaja, si je želel, da bi bil poleg svoje red- ne službe še lovec. Orožnega lista pa ni mogel dobiti, češ da nima izkušenj v streljanju. Kadar koli se je sestel z vaščani, se je vselej poba- hal, kako izvrsten lovec da je in kako mu je težko, ker mu ne dajo orožnega lista. Da se mu dostikrat kar milo zdi, ko zapazi srno, srnjaka in drugo divja- čino, ki bi jo lahko podrl, ko bi le pu- ško imel. Tako pa samo s toporiščem od sekire pomeri in preplaši žival, da v strahu zbeži v goščavo.

Tako je pripovedoval tu in tam in se pritoževal čez oblast.

Takrat je imel lov v najemu gospod Polenovec iz sosednje vasi. Kadar se je pripeljal na lov z drugimi lovci, se je vselej ustavil pred našo hišo, kjer so odložili nepotrebno opremo in odkora- kali naprej v gozd. Takrat je bila tudi navada, da so največkrat lovili ob nede- ljah, čeprav je bil to greh. Tega lovci niso upoštevali. Oni so ravnali tako, kot jim je dopuščal čas.

ga je nagovoril ter mu dejal: »Očka, ker vidim, da bi se zelo radi udeležili lova in se nam pridružili, vam posodim pu- ško za danes, ker ste že večkrat rekli, da ste bili nekdanj najboljši strelec.«

Ko je Kožuhar čul tiste besede, mu je smeh zaigral na ustnih in kar solze so mu prišle v oči od samega veselja: »Nič se ne bojte, gospod, zelo vam bom hvaležen! Nikoli ne bodem pozabil časti, ki ste mi jo izkazali. Danes ne bodem pu- ške zabadava (zastonj, op. ur) nosil! Ako vsi prazni pridete, jaz ne bom.«

»Bravo, očka, tako je prav!« je odgo- voril gospod Polenovec Kožuharju in ga potrepljal po plečih.

Lovci so se med potjo pogovarjali in šalili. Najbolj moško se je držal Kožu- har, kar mu pa ni bilo zameriti, ker je bil preveč zatopljen v misli na srnjaka. Predstavljal si je, kako bo puška zagr- mela in vitki srnjak s krasnimi rogovi se bo zvrnil in obležal.

Po eni uri hoda smo dospeli na do- ločeno mesto. Jaz sem hitro odložil nahrbtnik, ker me je bil popolnoma upehal. Gospod Polenovec je odredil postojanke, eden pa je pse odpeljal v

Najbolj vesel je bil Cepodrenov Gaš- per, ker edino on je nesel lep plen, namreč srnjaka s krasnimi rogovi. Naj- bolj otožen je bil pa Kožuhar. Meni se je kar zasmilil, posebno še, ker so drugi lovci zbijali norčije z njim. Tudi gospod Polenovec se je šalil in se Kožuharju smejal, ker ni nič ustrelil.

Ko smo obedovali, sem pozorno poslušal lovce, kaj so pripovedovali. Gospod Polenovec je rekel Kožuharju: »Ja, očka, slabo ste merili, izstrelili ste vse naboje, kar sem vam jih bil dal, a prišli ste prazni. Kako je to?«

Nato se zopet Cepodren oglasi in reče: »Pustite ga, gospod, saj je prav tako. Ko bi bil on dobro zadel, ne bi bil jaz imel plena. Ta srnjak, ki sem ga ustrelil, jo je od Kožuharja pribrisal proti meni. Šele jaz sem mu dal razu- meti, kdo je lovec.«

Kožuhar pa ves jezen odvrne: »Naj ga strela poč! Jaz sem dobro meril, ne vem, kaj je bil za en vrag, da ga nisem zadel. Seveda, bežal je ko pošast, dok- ler se mi ni skril v grmovje. Sprožil sem par strelav za njim, a bilo je pre- kasno.«

Gospod Polenovec reče: »Po obedu bomo preskusili, kdo je kriv, da ni Kožuhar zadel. Bomo videli, ali res ni znal on pomeriti ali pa je srnjak preveč bežal. Na onole bukev bomo privezali kos papirja, vi, očka Kožuhar, boste pa pomerili in videli bomo takoj, ako ste res kakšen strelec.«

Kožuhar ni bil nič kaj vesel. Roke so se mu tresle od same razburjenosti. Ko je porinil nov naboj v puško, se je postavil v primerni oddaljenosti in sprožil. Zagrmelo je, da je šlo kar skozi ušesa. Nato vsi lovci stopijo k drevesu in gledajo, kako je Kožuhar pogodil. Ali glej ga, spaka, o strelu ni bilo ne duha ne sluha. Tedaj zopet vsi izbruhnijo v kroh in se še nadalje norčujejo iz njega. Naenkrat pa gospod Polenovec prekine prizor ter reče lovcem: »Zadosti je te komedije.«

Potem pa je pojasnil Kožuharju: »Veste, očka, mi ne hodimo na lov samo divjačino streljat. Mi hočemo imeti tudi druge zabave, kar je že stara navada lovcev. Kadar pa dobimo kakega novega lovca, napravimo malo norčije iz njega, da potem pomni, kdaj je šel prvič na lov. Tale puška, ki sem jo vam dal, ni zanič. Enkrat mi je bila padla in cev se je nekoliko uganila (upognila, op.ur.), torej najboljši lovec ne bi z njo pogodil.«

»Da bi vas spaka, ali ste res tako naredili?« se oglasi Kožuhar. »Ne bi bil imel Cepodren srnjaka, da je bila moja puška za kaj. Lahko se smeješ, hudir, ko sem ti ga jaz prepustil,« reče Cepodrenu, ki se je še vedno smejal.

Gospod Polenovec se oglasi: »No, naj bo zadosti tega. Vam, očka, dam pa drugo puško za popoldne, pa glejte, da boste zadel, ker ta dobro nese.«

Kožuhar je z veseljem vzel drugo puško, ki jo je imel gospod posebej pripravljeno za vsak primer. Ko so se zopet razvrstili in odšli v drugo stran, sem zopet sam ostal in čuval srnjaka, ki ga je bil ustrelil Gašper. Neprestano sem ga otipaval ter ga ogledoval.

Popoldne pa je velika sreča zadel Kožuharja. Ustrelil je bil kar tri srne, in sicer z enim strelom! Kožuharju je bil gospod Polenovec odkazal najboljši prostor. Ko so zopet psi zasledili in začeli lajati ter goniti divjačino, so jo urnih korakov brisali srnjak in dve srni naravnost proti Kožuharju. Ko se pripode v primerno razdaljo, pomeri in sproži. Vse troje obleži smrtno zadeto ter se še v zadnjih zdihljajih premetava. On ni kar samemu sebi verjel od prevelikega presenečenja, da je vse tri pogodil. Tako je bil vesel, da ni vedel kaj početi. Sklenil je počakati do konca

lova, nakar bo pozval še druge, da pridejo pogledat, kaj zna on napraviti.

»Uj, to bo nevoščljivosti. Kaj si bo gospod Polenovec mislil o njem?«

Tako je premišljal, ko je ogledoval bogati plen. Seveda, veselilo ga je tudi to, ker bo prejel še devet kron. Gospod Polenovec je namreč plačal lovcem od vsake ubite srne ali srnjaka tri krone. Ko je začul glas roga, je začel vpiti, naj pridejo k njemu, da jim bo nekaj pokazal.

Gospod Polenovec si je mislil: »Kaj vraga se mu je zgodilo?«

Ne more se povedati, kako so bili razočarani, ko so zapazili Kožuharja z ustreljenimi srnami. Prav tako je bilo, kakor je Kožuhar že v naprej mislil. Zelo so mu zavidali. Gospod Polenovec pa ga je tako pohvalil, da bolj ni mogel. Podaril mu je puško za vedno ter še dodal, da je on lovec vseh lovcev in da ni nikoli verjel, da bi kdo kar tri srne z enim strelom podrl. »Sedaj ste pa lahko brez skrbi, očka, jaz vam bodem preskrbel orožni list, ker ste si ga zaslužili in zadosti pokazali svojo izkušnost,« mu je še rekel.

Preden so se podali proti domu, so imeli še nekoliko prerekanja. Drugi lovci niso hoteli pomagati nesti Kožuharjevega plena. Rekli so mu, če jih je ustrelil, naj jih pa še nese. Gospod Polenovec jih je pa zavrnil, češ: »Ali ste neumni, kako bo vse tri nesel!«

Drugi so pa odgovorili: »Pa je mogel samo eno ustreliti, ne pa treh.«

»Kakor vidim, ste res malo prismuknjeni. Pustil bom srne, da naprej zbežijo, ko imam tako lepo priliko, da jih poderem. Tudi vi bi jih, samo da vam je dano,« jim je odgovoril Kožuhar.

Tako se je bil završil tisti nedeljski dan. Doprinesel je čuvaju Kožuharju

lep plen, pa tudi mnogo smeha, norčije, jeze in zavidanja. V vasi so bili še tisti dan vsi zvedeli, da je Kožuhar tri srne ustrelil, in z enim samim strelom. Kar vse se je čudilo. Eni so mu privoščili, drugi zopet zavidali, kakor je že navada med ljudmi. Reči se pa more, da se je bil Kožuhar v resnici postavil. V nekaj dneh je prejel tudi orožni list in od tedaj je brez skrbi nosil puško. Za gospoda Polenovca je nastreljal še več divjačine; srn, srnjakov, zajcev, lisic in par velikih kruguljev. Dobil je mnoge nagrade, ki so mu tudi prav prišle.

Dolgo pa ni več pohajal po gozdu. Prehladil se je bil in revmatizem ga je bil priklenil v majhno sobico, iz katere ni šel več.

Ko smo ga obiskali, nam je pravil svoje lovske doživljaje, ki smo jih vsi radi poslušali.

Najraje je pravil tisto, kako je bil tri srne z enim strelom pogodil. Samo da mu je kdo omenil, je takoj začel pripovedovati. Morda jo je bil že desetkrat in desetkrat ponovil, a naveličal se ni. Za okras svoje sobe je imel na steni pribitih nekaj parov srnjakovih rogov ter razobešeno lovsko opravo, med katero je bila tudi puška, ki mu jo je bil podaril gospod Polenovec. Večkrat jo je vzel v roke, jo ogledoval in pomerjal kakor nekoč v gozdu na lovu. Da mu ni bilo preveč dolgčas, mu je gospod Polenovec poslal kako steklenico vina in kos mesa.

Tako je preživel še nekaj časa v samotni sobici, dokler ga ni objela smrt.

Od tedaj je minilo že mnogo let. Po gozdu še vedno lazijo strastni lovci. Toda takih je malo, kot je bil Jakob Kožuhar.

Foto: Foto Spring – MB

Z izrednega občnega zbora LZS v Mariboru

Izredni občni zbor Lovske zveze Slovenije je bil 25. 11. 2006 v prostorih Fakultete za strojništvo v Mariboru. Delegati so najprej slišali navedbo razlogov, zaradi katerih je sklican izredni OZ. Razloge je predstavil predsednik Lovske zveze Maribor **Brane Kurnik** kot vodja koordinacije sklicateljic. Povedal je, da je septembra 2006 Ministrstvo za notranje zadeve izdalo odločbo, v kateri je bilo ugotovljeno, da je tedanjemu predsedniku **Bojanu Lepičniku** in voljenim organom potekel mandat s 25. 6. 2005. Zaradi postopkovnih neskladij pri sklicu občnega zbora LZS, ki sta bila junija 2005 v Ljubljani in decembra 2005 v Celju, ni bil mogoč vpis spremembe zastopnika LZS v register društev, niti ni bila mogoča registracija sprememb Pravil LZS. Ker je bila LZS formalno brez vodstva od 25. 6. 2005 naprej, se je več kot 1/3 območnih lovskih zvez, skladno z veljavnimi in registriranimi Pravili LZS, odločila sklicati (tudi v

skladu s svojimi Pravili) IOZ, ki naj bi premostil nastalo stanje ter da bi se čim prej pripravila nova Pravila LZS, ki bodo tudi usklajena z veljavno zakonodajo. Zadeve naj bi potekale po naslednjih korakih: (1) Izvolitev organov LZS na tem izrednem občnem zboru (skladno z veljavnimi Pravili bo izvoljen upravni odbor LZS (ki bo v 3 mesecih pripravil predlog novih Pravil LZS), nadzorni odbor LZS in častno razsodišče LZS); (2) Sklican bo nov občni zbor LZS, na katerem bodo delegati sprejemali nova Pravila LZS; (3) Sledil naj bi sklic tretjega občnega zbora, na katerem pa bodo izvoljeni novi organi, skladno z novimi Pravili.

Po uvodnih besedah B. Kurnika so delegati 16 območnih lovskih zvez od 18 (ljubljanska in gorenjska območne zveze nista poslali svojih delegatov) izvolili delovno predsedstvo, zapisnikarja in overovatelja zapisnika. V delovno predsedstvo so bili izvoljeni **Niko Šuštarč**,

ZLD Bele krajine – predsednik, **Alojz Rožman** (OK ZLD – Koper) in **Goran Šuler** (ZLD Gorica), za overovatelja zapisnika so izbrali **Staneta Gabrijela** (ZLD Novo mesto) in **Marka Veseliča** (ZLD Bele krajine), zapisnikar pa je bil **Gregor Bolčina** (strokovna služba LZS).

Nato je sledil dogovor o načinu glasovanja, ko je Šuštarč v uvodu pojasnil, da je občni zbor izredni občni zbor, zato je dnevni red takšen, kot so ga zahtevale sklicateljice in o njem ni mogoče glasovati; tudi ni točke razno. Prisotni so soglasno sklenili, da bo glasovanje o sklepah občnega zbora javno, volitve pa bodo tajne.

Soglasno sta bili izvoljeni volilna komisija v sestavi: **Ivan Žižek** (LZ Maribor) – predsednik, **Janez Posega** (Postojnsko-Bistriška ZLD) in **Franko Ferfolja** (ZLD Gorica) in verifikacijska komisija: **Darko But** (SK ZLD – Celje) – predsednik, **Franc Hrga** (ZLD Prlekije) in **Marko Udovič** (ZLD Notranjske).

Predsednik kandidacijske komisije **F. Koščak** je podal izčrpano poročilo o opravljenem kandidacijskem postopku za predsednika LZS, člane UO LZS, nadzornega odbora in častnega

razsodišča LZS, nakar se je predstavil edini predsedniški kandidat **Bogdan Mahne** (Postojnsko-Bistriška ZLD) in v svojem govoru predstavil kratek dosednji pregled dogajanj na področju spreminjanja zakonodaje, ki neposredno ali posredno ureja delovanje lovske organizacije, in sicer od Zakona o gozdovih (1993), prek Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov (1998) do krovnega Zakona o divjadi in lovstvu (2004).

Tudi po njegovem je bilo IOZ treba sklicati zato, ker spomladi leta 2005, pred potekom mandata organom LZS niso bile opravljene redne volitve kljub večkratnim opozorilom in zahtevam nekaterih članov IO in UO LZS. Poudaril je tudi, da so volitve vseh organov nujne zato, ker bodo organi – kljub skoraj zanesljivim ponovnim pritožbam zoper ta občni zbor že naprej znanih pritožnikov – vseeno lahko delovali in LZS le tako ne bo zopet izgubljala dragocenega časa.

Na očitke, ki jih je bil Mahne deležen na občnih zborih nekaterih območnih zvez in po spletu, pa je pojasnil, da ima z LZS podpisano pogodbo izključno za opravljanje strokovnih pravnih vprašanj; predvsem za zastopa-

Brane Kurnik (LZ Maribor) je kot predstavnik sklicateljic razložil, zakaj je bil sklican izredni občni zbor.

nje LD, katerim Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov odvzema zemljo, ki je bila sicer v njihovi lasti, vendar vknjižena kot splošno ljudsko premoženje, za reševanje številnih odškodninskih zahtevkov zavarovalnic zaradi škode ob trkih z divjadjo, za pridobivanje sredstev iz evropskih skladov za raziskovalno delo LZS ter reševanje problematike izdelave in plačevanja lovske izkaznice. Na koncu je še dodal, da bo moral nemoteno delovanje novoizvoljeni upravni odbor čim prej določiti višino članarine za leto 2007, ki bo morala biti primerno nižja.

Ker je verifikacijska komisija med tem že opravila svoje delo, je predsednik D. But prisotnim povedal, da je od skupno 18 območnih zvez v dvorani prisotnih 16 (88,8 %), od skupno 113 mogočih delegatov pa jih je prisotnih 90 (79,64 %). Iz tega je izhajal sklep, da je OZ sklepčen in da se lahko začne tajne volitve.

L. Podoreh je delovno predsedstvo vprašal, koliko časa bo trajal mandat novoizvoljenih organov. Šušterič mu je pojasnil, da volitve potekajo po veljavnih Pravilih LZS, kar pomeni, da je mandat izvoljenih organov 4 leta. Prednostna naloga novoizvoljenih organov pa je, da bodo pripravili predvsem predlog novih Pravil LZS in sklicali občni zbor, ki naj bi jih sprejel. Mandat novoizvoljenim organom bo potekel z izvolitvijo novih organov v skladu z novimi Pravili LZS.

Delavci strokovnih služb LZS so pod nadzorom **I. Žižka**, predsednika volilne komisije, izročili volilne listke delegatom. Volitve so bile tajne, potekale so v predverju predavalnice Fakultete za strojništvo, kjer so bile nameščene volilne skrinjice in tudi volilni

Novembrskega izrednega občnega zbora LZS v Mariboru se je udeležilo 90 delegatov iz 16 območnih lovske zvez.

zasloni za nemoteno izpolnjevanje volilnih listkov. Potek volitev so nadzorovali člani volilne komisije, ki so po končanih volitvah natančno prešteli glasove.

Po krajšem odmoru, ko je volilna komisija še opravljala svoje delo, sta bili najprej v prisotnosti

Na občnem zboru v Mariboru je Marjan Toš za zasluge v lovstvu prejel red LZS I. stopnje.

Delegati so pozorno poslušali poročilo predsednika kandidacijske komisije.

misije podal poročilo o poteku volitev in povedal, da so bile glasovnice žigosane z žigom LZS in dostavljene v zapečatenih ovojnica. Volilne skrinjice so bile zaprte, prazne in nepoškodovane. Volilo je 90 delegatov 16 območnih zvez.

Rezultati volitev:

Za zastopnika oz. skladno s pravili za predsednika LZS je bil izvoljen Bogdan Mahne. Volilo je 90 delegatov; od tega je 83 delegatov volilo Bogdana Mahne, 7 glasovnic pa je bilo neveljavnih.

Člane upravnega odbora je volilo 90 delegatov. Izvolili so naslednje člane:

Delovno predsedstvo IOZ v Mariboru (z leve): Alojz Rožman, Niko Šušterič (predsednik) in Goran Šuler

delegatov izročeni dve visoki lovske odlikovanji. Bogdan Mahne je prebral obe utemeljitvi, nato pa je ob čestitkah slavnostno izročil red LZS za lovske zasluge I. st. mag. **Marjanu Tošu** (LZ Maribor), red II. st. pa **Darku Butu** (SK ZLD – Celje).

Nato je predsednik volilne ko-

1. **Anton Vrščaj**, ZLD Bele krajine (74 glasov),
2. **Štefan Vesel**, ZLD Kočevje (89),
3. **Franc Jarc**, ZLD Novo mesto (86)
4. **Vincenc Opalk**, ZLD Novo mesto (90)
5. **Andrej Sila**, OK ZLD – Koper (87)
6. **Alojz Rožman**, OK ZLD – Koper (88)
7. **Franc Keš**, Postojnsko-Bistrška ZLD (88)
8. **Janez Kralj**, ZLD Prlekija (73)
9. **Maksimilijan Arlič**, SK ZLD – Celje (79)
10. **Avgust Reberšak**, SK ZLD – Celje (61)
11. **Bogdan Krivec**, ZLD Gorica (40)
12. **Franc Ličer**, ZLD Gorica (80)
13. **Bojan Breitenberger**, LZ Idrija (73)
14. **Dušan Leskovec**, LZ Koroške (86)
15. **Anton Navodnik**, LZ Koroške (87)
16. **Brane Kurnik**, LZ Maribor (75)

Vse foto: B. Leskovic

17. **Marjan Gselman**, LZ Maribor (73)
18. **Edvard Lenarčič**, ZLD Notranjske (71)
19. **Aleš Ilc**, ZLD Posavje (89)
20. **Miha Molan**, ZLD Posavje (87)
21. **Arpad Köveš**, ZLD Prekmurje (88)
22. **Emilijan Trafela**, ZLD Ptuj - Ormož (85)
23. **Vlado Kovačič**, ZLD Ptuj - Ormož (87)
24. **Ivan Malešič**, ZLD Zasavje (87) in
25. **Franc Trebušak**, ZLD Zasavje (87).

Člane častnega razsodišča LZS je volilo 90 delegatov.

Veljavnih je bilo 84 glasovnic, 6 pa neveljavnih. Izvoljeni so bili vsi predlagani kandidati:

1. **Aleksander Dekleva**, Postojnsko-Bistriška ZLD
2. **Slavko Dragovan**, ZLD Bele krajine
3. **Andrej Ferlinc**, ZLD Gorica
4. **Matjaž Hrovatin**, Obalno-Kraška ZLD - Koper
5. **Alojz Hvala**, ZLD Gorica
6. **Evgen Ivanc**, ZLD Kočevje
7. **Boris Kočevar**, ZLD Ptuj - Ormož
8. **Janez Konrad**, ZLD Prlekija
9. **Bojan Križman**, Obalno-Kraška ZLD - Koper
10. **Joško Leskovec**, LZ Idrija
11. **Marjan Malek**, LZ Maribor
12. **Jožef Drago Mazij**, ZLD Notranjske
13. **Miloš Medved**, ZLD Posavje
14. **Franc Musar**, ZLD Zasavje
15. **Marjan Rupnik**, LZ Idrija
16. **Viktor Seidl**, LZ Koroške
17. **Jožef Seršen**, ZLD Prekmurje

Za **člane nadzornega odbora** so bili izvoljeni:

Stane Petar, LZ Maribor (51 glasov)

Anton Podgoršek, ZLD Posavje (41) in

Peter Habjan, SK ZLD - Celje (22)

N. Šuštarč je nato prebral predlog sklepa, ki so ga predlagale sklicateljice v zahtevi za ta sklic:

»Glede na določbo 8. alineje 18. člena Pravil LZS pripravi novoizvoljeni Upravni odbor LZS predlog novih Pravil LZS in jih predloži v sprejem naslednjemu občnemu zboru LZS, najkasneje v roku 3 mesecev. V novih pravilih morajo biti upoštevane tudi določbe 66. člena ZDLov-1.

Nova pravila morajo v prehodnih določbah določiti izvedbo volitev predsednika in vseh organov LZS v čim krajšem času, ter prenehanje mandatov predsedniku in organom LZS, izvoljenih na tem izrednem občnem zboru LZS.«

Sklep je bil soglasno sprejet.

Občni zbor je tudi zavezal UO in predsednika LZS, naj čim prej ugotovijo odgovornost za nastalo situacijo v LZS in finančno odgovornost pri plačevanju izdelave lovskih izkaznic. Sklep je bil sprejet z 87 glasovi za in 3 glasovi proti.

Imenovan in soglasno potrjen je bil tudi **organizacijski odbor za pripravo in organizacijo praznovanja 100-letnice delovanja LZS** v sestavi: **Bogdan Mahne, Marko Petretič, Marjan Toš, Boris Leskovic, Romana Erhatič Širnik in predsednik odbora za kulturo.**

Imenovani odbor je strokovno jedro, ki bo glede na potrebe pritegnil k sodelovanju tudi druge strokovnjake s posameznih področij.

Na koncu se je novoizvoljeni predsednik LZS Bogdan Mahne zahvalil za izkazano zaupanje, ki hkrati pomeni tudi odgovornost.

Uredništvo – B. L.

podpore organov območne lovske zveze in še zlasti njenega predsednika.

Naslednji korak je **pravilna predstavitev o potrebi informacijskega sistema** odgovornim v lovskih družinah. To tematiko smo predstavili kar na dveh posvetih starešin KLZ. Temeljno načelo, ki ga še vedno zagovarjam, je, da informacijski sistem ne sme podražiti delovanja

LD; nasprotno, omogočiti ji mora dostopnost do podatkov in odločanje na podlagi analiz, primerjavo podatkov za nazaj ipd. V LD je nabava računalniške opreme nesmiseln strošek. Ne samo, da je razmeroma velik strošek, programska oprema po nekako treh letih zastara in morali bi jo zamenjati. Tudi priključek ADSL stane, zato smo priporočali, naj v LD delo infor-

Poročilo o izvedbi projekta

Vsebinska zasnova Slovenskega lovskega muzeja

Lovska zveza Slovenije je leta 2006 kandidirala na javnem razpisu Ministrstva za kulturo za izbor izvajalcev javnih kulturnih projektov na področju kulturne dediščine (JPR14-KD-2006) s projektom **Vsebinska zasnova Slovenskega lovskega muzeja**. Ministrstvo za kulturo ji je odob-

potrebe Slovenskega lovskega muzeja (za stalno zbirko, računalniške aplikacije, učne liste, razglednice, plakate itn.).

Pri iskanju in pridobivanju filmskega gradiva smo se usmerili na arhivske in sodobne posnetke. Pregledali smo filmsko gradivo na temo lov in divjad v

rilo sredstva za pridobitev fotografij, filmov in zvočnih posnetkov divjadi v višini 1.470.000 sit, 30 % finančnih sredstev pa je morala zagotoviti Lovska zveza Slovenije. Skupna vrednost projekta je bila ocenjena na 2.100.000 sit (pogodba, št. 3411-06-641903).

V skladu s pogodbo je bilo pridobivanje gradiva usmerjeno v tri sklope: (1) pridobivanje fotografskih posnetkov, (2) filmskih posnetkov in (3) zvočnih zapisov.

S pomočjo **Kluba Diana** smo pripravili razpis (natečaj) za posnetke divjadi in ptic v njihovem naravnem okolju. Na razpis se je odzvalo devet avtorjev. Posnetke je izbrala v ta namen imenovana komisija; skupaj je bilo pridobljenih 254 posnetkov. Posnetke bo mogoče uporabiti izključno za

Arhivu Republike Slovenije in pridobili kopije treh filmov: *O medvedku Sulčku*, *Nenavaden lov in Srečen v gozdarstvu*. Povezali smo se z nekaterimi lovci - snemalci in odkupili več nekajminutnih posnetkov različnih vrst divjadi, posnetih v naravnem okolju.

V okviru razpoložljivih sredstev smo nabavili še zvočne posnetke za predstavitev enega od biotopov – gozd (oglašanje živali v gozdu).

Leta 2006 smo tako pridobili kakovostno in dragoceno gradivo za novo in sodobno zasnovano postavitev Slovenskega lovskega muzeja. Vsega tega ne bi mogli zbrati brez prispevka Ministrstva za kulturo, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Lovska zveza Slovenije

LISJAK - Kategorizacija

Vsakega bi moral zaskrbeti podatek, da je modul **Odvoz iz lovišča** (odstrel in izgubljeni) lani uporabljalo tako malo LD in še bolj, da je le **Koroška lovska zveza (KLZ)** opravila kategorizacijo s sistemom Lisjak. Kategorizacija je res zadnji ko-

rak pri pregledu odstrela in izgub divjadi v minulem letu, vendar jih je pred tem treba storiti še kar nekaj. Kakšne so naše izkušnje?

Najprej je treba za **poklicen odnos** do celotnega projekta Lisjak motivirati skupino za njegovo izvajanje in imeti absolutno

matikov opravljajo člani, ki imajo opremo že doma in imajo znanje za delo z računalnikom (takih je v LD vse več). Kot nadomestilo naj jim LD prizna strošek v višini letne lovske članarine.

Izobraževanje informatikov je na naši KLZ potekalo za vsak modul posebej v učilnici z zadostnim številom računalnikov in z dostopom na internet. Z delom »v živo« smo na najboljši način prikazali način delovanja vseh modulov in pravila vnašanja podatkov. Ob vsakem času smo bili člani skupine na voljo informatikom, pa tudi drugim zainteresiranim za dajanje pomoči in dodatne informacije; vse s ciljem, da bi sistem polno zaživel.

Urejena modula Članstvo in Organizacija sta bila podlaga za vodenje modula **Odstrel in izgube** (odvzem) divjadi (iz članskega modula se črpajo podatki o članu – uplenitelju in lovskega gostu). Ker smo že v minulih letih vodili Evidenčne knjige v elektronski obliki, preskok ni bil posebno težak, zagotoviti je bilo treba le **doslednost vnašanja vseh podatkov** pri vnosih za posamezno divjad. Uvedli smo načelo, da se ob odvzemu divjadi (t. j. odstrelu, najdbi, povozu ...) v ročne Evidenčne knjige vpišejo vsi potrebni podatki na zbirnem mestu in dokument po pregledu in vnosu v računalnik tudi takoj zaključijo (status zaključeno). Z zaključevanjem dokumentov ob vnosu si prihranimo precej časa, sicer moramo vsak dokument ponovno odpirati prek zavihka »urejanje« in klikom na dokument.

Sproti je treba **spremljati vnos in način dela informatikov** in opozarjati na napake (nezaključeni vnosi, manjkajoči podatki, logične kontrole podatkov pri težah, starosti ...). Informatiki v LD vedo, da njihovo delo nekdo spremlja in po potrebi tudi usmerja.

Če smo prehodili vse naštetje korake, je kategorizacija le preprost zaključek letošnjega dela. Pomembna je družinska ocena in pravočasni vpisi še manjkajočih podatkov (teža trofej, število CIC-točk, kategorija, morebiti tudi popravek nekaterih napačnih vnosov – telesna teža ali spol) ter brezpogojno spoštovanje roka – **15. januar**.

V dogovoru s Komisijo za oceno odstrela in izgub ter z odgovornimi na ZGS in inšpektorjem za lovstvo je bila kategorizacija opravljena v naslednjih dveh

dneh. Opravili smo jo na eni lokaciji, predvsem zaradi uporabe dveh računalnikov in ADSL-dostopa do interneta (tako bo tudi v prihodnje). LD so predložile le dokazila odvzema, za vse izpise, ki so potrebni za delo komisije, pa smo poskrbeli v skupini.

Zapisnike komisij o opravljeni kategorizaciji je skupina izpisala takoj po zaključku ocene in opravila zaključevanje vnosov odvzema – status »zaključena kategorizacija«.

Za analize, ki jih je pripravila komisija za veliko in malo divjad, pa smo pripravili preglede iz zavihka »pregledi«.

Če povzamem: **poklicen odnos in predstavitev sistema, izobraževanje in doslednost vna-**

šanja podatkov pomeni uspešno opravljeno kategorizacijo.

Brez zadržkov lahko trdim, da sistem dobro deluje in je pravilno zastavljen, malenkosti pa smo z administratorjem sistema reševali sproti že med letom.

Škoda le, da niso aktivni še preostali moduli (lovske škode, objekti, dela v lovišču). Ko bodo, bo delo še lažje in preglednejše.

Ob koncu morda še poziv vsem LD: sistem LISJAK čim prej sprejmemo za svojega. Kot nepogrešljiv pripomoček je postavljen za naše lažje delo in hitrejšo odzivnost pri dajanju poročil. Skrajni čas je že bil, da je tudi lovstvo vstopilo v e-čas.

*Jože Samec,
vodja skupine pri KLZ*

Iz govora predsednika ZLD Novo mesto Mihe Božiča: »ZLD Novo mesto je kot prva v Sloveniji leta 1958 razvila svoj lovski prapor, ki je bil vzorčni primer za druge družine in območne lovske zveze v Sloveniji. Leta 1954 je novomeška lovska zveza odkrila na Frati spomenik lovcem partizanom, padlim med NOB. Ob odkritju je bila k spomeniku prinesena zemlja iz vseh slovenskih dežel, tudi iz avstrijske Koroške in italijanske Tržaške. Od leta 1951 so bile na Frati, v lovišču LD Novo mesto, vsakoletne 'vzorne brakade', ki so postale tradicionalne in so se selile po loviščih, članic zveze. 56. brakada je bila 25. 11. 2006 v lovišču LD Dobrnjč.«

60 let lovskih družin na Dolenjskem

Želja slovenskih lovcev po zročni samobitnosti in združevanju v močno stanovsko združenje je zgodovinsko prerasla v potrebo, ki je misel dr. **Ivana Hribarja**, ljubljanskega župana in slovenskega domoljuba (njegov doprni spomenik stoji pred Univerzo v Ljubljani), povezala v ljudsko gibanje z dolgoletno, svetlo in bogato tradicijo.

Dolenjski lovci so na prireditvi ob 60-letnici delovanja lovske družin, ki jo je vodil **Alojz Podboj**, 22. 11. 2006 v dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine v Novem mestu slovesno počastili častljivo obletnico delovanja lovske zveze. Strumno »postrojene« lovske praporščake in lovce v slavnostnih lovskega krojnih po pozdravile fanfare lovskega rogistov. Lovci in njihovi prijatelji so z navdušenjem prisluhnili melodijam lovskega rogov, kulturnemu programu z nastopom Pihalnega orkestra iz Trebnjega in slavnostnim govornikom, med katerimi sta bila tudi **Bogdan Mahne**, predsednik LZS, in novoizvoljeni župan Mestne občine Novo mesto **Alojz Muhič**.

Predsednik Upravnega odbora Zveze lovske družin Novo mesto **Miha Božič** je v slavnostnem govoru orisal pot dolenjskih lovcev, ustanavljanje lovske družin, ki so bile v pretežni večini ustanovljene leta 1946, ter pomen povezovanja lovske družin v **Zvezo lovske družin Novo mesto**. Prisotne je spomnil na temeljno poslanstvo lovstva, ki prevzema skrb in odgovornost za ohranjanje naravnega ravnoves-

S scene prireditve ob 60-letnici lovske družin ZLD Novo mesto v Novem mestu.

ja. »Lovci se zavzemamo za varovanje in gojitev divjadi. Lov in izvrševanje načrtno odstrela, ki sta drugotnega pomena, pa sta umeščena v načrte sonaravnega

gospodarjenja z divjadjo,« je poudaril v svojem slavnostnem nagovoru. Poleg varstva, gojitve in sonaravnega lova sta pri lovskega udeleževanju pomembna lovska

Miha Božič (v sredini) čestita dolgoletnemu in zaslužnemu lovcu Francu Goletu, ki je prejel najvišje lovske odlikovanje LZS; dogajanje je spremljal tudi tajnik ZLD Stane Gabrijel.

Vse foto: B. Avbar

Predsednik UO ZLD Novo mesto Miha Božič (levi) in tajnik Stane Gabrijel (v sredini) izročata zaslužnim dolenjskim lovcom odlikovna LJS.

tovarištvo in skrb za dosledno spoštovanje Etičnega kodeksa slovenskih lovcev.

V kratkem orisu zgodovinskih dogodkov je Božič orisal prehojeno pot dolenjskih lovcev, ki so 12. 8. 1946 v Novem mestu s predstavniki tedanjih oblasti in zastopniki državnih lovišč določili meje državnim, rezervatnim in okrajnim zakupnim loviščem, kar je bila podlaga za ustanovitve lovskih družin v novomeškem okraju. Leta 1946 so bile ustanovljene lovske družine No-

jeli odločitev, da se bodo lovske družine belokranjskega območja vključile v novoustanovljeno, samostojno Lovsko zvezo Bele krajine s sedežem v Črnomlju. V Lovsko zvezo Novo mesto, ki je sprejela nova pravila, so se vključile lovske družine **Brunice, Dobrnič, Gorjanci, Lazina - Hinje, Mokronog, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Otočec, Orehovica, Padež, Plešivica, Škocjan, Šentjernej, Šentjanž, Tržišče, Trebnje, Trebno, Toplice, Velika Loka, Veli-**

Leta 1906 je bil v Ljubljani ustanovljen **Lovski klub Sava**, ki se je februarja 1907, okrepljen z lovci zunaj Ljubljane, preimenoval v **Slovenski lovski klub**. Le-ta se je marca 1909. leta preimenoval v **Slovensko lovsko društvo (SLD)**, oznako, ki jo še dandanes na stanovskem znaku, nosijo vsi slovenski lovci). Med člani je bilo tudi nekaj dolenjskih lovcev. Slovensko lovsko društvo je januarja 1910 začelo izdajati glasilo **Lovec**, glasilo za lovstvo in ribištvo, ki nepretrgoma izhaja še vedno. Prispevek slovenskih lovcev za utrjevanje slovenske samobitnosti je neprecenljivega pomena, kar pa se v času globalizacije pozablja in ima lahko usodne posledice. »Privatizacija« dejavnosti ima lahko dolgoročne posledice za živalski in rastlinski svet. Delo lovcev temelji na razvijanju prstovoljnega dela, ki ni plenjenje, temveč sonaravno gospodarjenje z lovno divjadjo. Dohodke iz lovišč lovci lahko vlagajo le nazaj v naravo in njihovo načelo je, da nobenega živega bitja ne smejo potisniti na njegov eksistenčni minimum. Vplivi spremenjenega okolja lovske organizacije spreminjajo v ekološko zaščitniško usmerjeno skupino ljudi, ki si prizadeva predvsem za ohranitev zdravega naravnega okolja.

vo mesto, Šentpeter, Bela Cerkev, Mirna, Mokronog in Trebnje, ki so se povezale v okrajne lovske podzveze Novo mesto, Črnomelj in Trebnje. Okrajne lovske podzveze so se leta 1951 združile v enotno Okrajno lovsko zvezo Novo mesto, kateri so se po letu 1954 pridružile tudi lovske družine z belokranjskega območja. Leta 1967 so na ustanovnem občnem zboru Lovske zveze Novo mesto spre-

ki **Gaber** in nekoliko pozneje še **Šentrupert**. Skupščini je dolga leta predsedoval **Franjo Bulc**, pozneje pa **Franč Pirkovič** in **Janez Bulc**. Izvršni odbor je dolgo vodil gozdarski inženir **Vlado Pavec**. Leta 1975 se je Lovska zveza Novo mesto preimenovala v Zvezo lovskih družin Novo mesto. Vanjo je vključenih 22 lovskih družin s skupno površino lovišč v izmeri okoli 100.000 ha in združuje skupaj okrog 1.200 lov-

cev. Delo ZLD Novo mesto, katere dolgoletni strokovni tajnik je neutrudni **Stane Gabrijel**, temelji na tradiciji. Leta 1963 je tedanja Lovska zveza Novo mesto med prvimi zvezami v državi poskrbela za svoj lovski dom, ko je v Novem mestu kupila Okrogličevo hišo na Seidlovi cesti, št. 6, kjer je sedež ZLD Novo mesto.

Na lovski slovesnosti ob 60-letnici ustanovitve lovskih družin ZLD Novo mesto so zaslužnim posameznikom podelili lovska priznanja in odlikovanja. Vsem odlikovancem so čestitali predsednik LZS Bogdan Mahne, župan Mestne občine Novo mesto Alojz Muhič, predsednik ZLD Novo mesto Miha Božič, direktor Policijske uprave Novo mesto **Anton Olaj** ter novinar, založnik in lovec **Ivo Kuljaj**. Posebno toplega aplavza sta bila deležna odlikovanca **Stane Jerman** in **Brane Podgornik**, ki imata izjemne zasluge za razvoj lovske kulture in Dolenjskih lovskih registrov.

Letos bo LZS praznovala 100-letnico organiziranega delovanja, ki temelji na skupnih ciljih in interesih slovenskih lovcev, zato velja zapisati sporočilo z lovske proslave v Novem mestu, ki se glasi, da **so slovenski lovci, ki imajo ustavno pravico do združevanja, močni le, če so složni in prek lovskih družin in njihovih območnih zvez združeni v enotno organizacijo.**

Bojan Avbar

Novo vodstvo v ZLD Kočevje

V lovskem domu LD Mala Gora v Željnah je bil 27. 10. 2006 volilni občni zbor ZLD

Kočevje. Od sedemnajstih članic jih je bilo prisotnih šestnajst, od povabljenih gostov pa so se občnega zbora udeležili: predstavnik LD Ribnica Blaž Krže, predstavnik Lovske zveze Goransko-Primorske županije **Duško Hobar** in **Vinko Tondini** s Hrvaške ter območni lovski inšpektor **Drago Karel Čehuk**.

Volilni občni zbor je začel do tedanji predsednik ZLD **Branko Zlobko**. V uvodnem nagovoru je

Branko Zlobko izročata odlikovnja LZS in ZLD Kočevje Dušanu Hobarju, nekdanjemu predsedniku LZ Goransko-Primorske županije.

pozdravil vse goste in delegate. Navzočim je pojasnil, da je bil na podlagi 5. sklepa 8. točke dnevnega reda OZ ZLD z dne 21. 4. 2006, s katerim se je IO ZLD zadolžil, da bo v prehodnem obdobju 90 dni opravil naloge kandidacijske komisije za sklic volilnega občnega zbora, razpisan in izpeljan kandidacijski postopek za volitve predsednika in člane nadzornega odbora te območne zveze ter za kandidiranje predstavnikov članic v UO in za delo v komisijah ali delov-

Branko Zlobko med poročilom za minulo obdobje

nih skupinah UO. Kandidacijski postopek je bil končan 10. 9. 2006. Postopek in priprave na volilni občni zbor so zajele celotno volilno telo v ZLD Kočevje; še več, k sodelovanju so bile povabljene tudi LD iz ZLD Ljubljana, ki so članice 3. LUO. V kandidaturi je sodelovalo 14 članic, med njimi tudi tri nove, ki so iz ZLD Ljubljana prestopile v ZLD Kočevje.

Po izvolitvi delovnega predsedstva, ki ga je vodil **Milan Vuković** iz LD Mala Gora, in drugih proceduralnih postopkih ter obravnavanih točkah dnevnega reda je bil za novega predsednika soglasno izvoljen mag. **Štefan Vesel** iz LD Banja Loka - Kostel.

V NO ZLD Kočevje so bili izvoljeni: **Božidar Kovačič** (LD Turjak); **Jože Jamnik** (LD Krka) in **Branko Zlobko** (LD Banja Loka - Kostel). V UO ZLD Kočevje pa so bili izvoljeni: mag. **Nataša Oven** (LD Banja Loka - Kostel), komisija za organizacijo in priznanja; **Marija Andolšek** (LD Kočevje), komisija za lovsko kulturo in etiko; **Rudolf Kovačič ml.** (LD Predgrad), komisija za lovsko strelstvo in šport; dr. **Ivan Kos** (LD Velike Poljane), komisija za izobraževanje; **Anton Križ** (LD Osilnica), komisija za mednarodno in regionalno sodelovanje; **Ludvik Recek** (LD Dolenja vas), finančno-gospodarska komisija; **Lovro Tomšič** (LD Mala Gora), komisija za lovski informacijski sistem; in **Jože Šehar** (LD Mala Gora), Lovsko-kinološko društvo Kočevje.

Dosedanji predsednik ZLD Branko Zlobko je v svojem poročilu med drugim povedal:

»V pripravi je nov osnutek lovskega zakona, ki lovstvo postavlja v še bolj podrejen položaj. Namesto da bi se lovška organizacija posvetila tej temi, v njej

Novo-staro vodstvo ZLD Kočevje (od leve proti desni): novi predsednik mag. Štefan Vesel, predsednik NO Anton Križ, tajnica ZLD Anica Kovačič in stari predsednik ZLD ter novi predsednik NO ZLD Kočevje Branko Zlobko.

prevladujejo frakcijski boji, povezani z osebnimi interesi posameznih članov, kar v lovskih vrstah povzroča še večja notranja trenja in razcepljenost, predvsem pa razdor v različnih pogledih njene organiziranosti. Glede na ugotovitve MNZ in na to, da je lovška organizacija brez vodstva, se bodo razmere v lovski organizaciji še bolj zapletle. Kaj je storilo začasno vodstvo LZS v zvezi s tem, je jasno. Nič. Gre predvsem za obljubljanje in zavlačevanje, lobiranje in nabiranje volilnih glasov.

V mandatnem obdobju (2003–2006) je vodstvo ZLD realiziralo vse zastavljene in načrtovane cilje. Kljub nekaterim pomislekom o potrebi obstoja ZLD in ob izstopu dveh LD iz ZLD mu je uspelo urediti razmere znotraj ZLD in pripraviti ter sprejeti vse potrebne interne akte, ki so usklajeni z ZDlov-1 in ZDru. V tem kontekstu so bila pripravljena in sprejeta nova Pravila ZLD in po veljavnih predpisih pripravljena in potrjena Pravila ter bol ustanovljen in registriran OZUL v 3. LUO.

Leta 2006 je delo v ZLD potekalo dobro. Obmejno oziroma meddržavno sodelovanje z R Hrvatsko – z Lovsko zvezo Goransko-Primorske županije je bilo zgledno in je potekalo na sestankih in srečanjih predstavnikov obeh zvez. Na pobudo NO je bila v okviru ZLD izpeljana dobrodelna humanitarna akcija zbiranja finančnih sredstev za družino Papež. Odziv članov pa je bil zelo dober (zbranih 1000,00 sit na člana). Akciji sta se odzvali tudi LD Ribnica in Loški Po-

tok, ki nista članici zveze. ZLD z akcijo nadaljuje v okviru vseslovenske lovške akcije **Zeleni križ**, akciji pa so se pridružili tudi lovski tovariši iz Republike Hrvaške – Lovske zveze Goransko-Primorske županije. Trenutno je odziv slovenskih lovcev še zelo slab.«

Ob zaključku svojega mandata se je predsednik Zlobko zahvalil, kot je poudaril, »za kooperativno delo, podane pobude ter priporočila zboru starešin, kot svojemu posvetovalnemu organu, za vložen trud in delo vsem članom UO in IO, še posebno pa predsedniku IO mag. Črtomiru Vilharju, članu IO, in predsedniku komisije za izobraževanje mag. Štefanu Veselu, predvsem za opravljeno delo z mladimi in kot pohlašeni osebi ZLD za stike z javnostjo, ter članom NO za vse

pobude in priporočila. Posebej je izpostavil zahvalo **Anici Kovačič**, tajnici ZLD, za korektno poklicno delo nad mejami pričakovane, saj je opravljala delo tudi za potrebe OZUL in nemalokrat tudi v dela prostem času.«

Zlobko je za opravljeno delo svojim najožjim sodelavcem in predstavnikoma LZ GPŽ izročil priznanja ZLD: mag. Črtomirju Vilharju (LD Velike Lašče) srebrno plaketo, mag. Štefanu Veselu (LD Banja Loka - Kostel) srebrno plaketo; nekdanjemu predsedniku LZ Goransko-Primorske županije, Dušanu Hobarju, red za lovske zasluge LZS III. stopnje in srebrno plaketo ZLD, Vinku Tondiniju, LZ Goransko-Primorske županije, zlato plaketo, in Anici Kovačič, tajnici ZLD, bronasto plaketo.

Novoizvoljeni predsednik mag. Štefan Vesel se je vsem zahvalil za izkazano zaupanje in poudaril, da le-to terja od njega še dodatna prizadevanja pri vodenju zveze. Zato od vseh novoizvoljenih funkcionarjev pričakuje uresničevanje postavljenih nalog. Še posebno se je zahvalil dosedanjemu predsedniku Branku Zlobku za dolgoletno delo in bogato dediščino. Ob zaključku volilnega občnega zbora je nekdanji predsednik prejel priznanje za opravljeno delo, in sicer srebrno plaketo ZLD.

Branko Zlobko

Državno prvenstvo LZS 2006 za veterane

3. septembra je potekalo že 11. državno prvenstvo LZS v lovski kombinaciji za veterane

Delegacija članov LD Suha krajina je 29. 11. 2006 obiskala v Lopati 26 (Lazina - Hinje) Slavko Papež, vdovo leta 2005 na lovu tragično umrlega člana LD Lazina - Hinje. Izročili so ji denarno pomoč, ki so jo člani omenjene LD zbrali za njeno družino. Ob tej priložnosti je nastala fotografija, ki bo morda spodbudila k podobni akciji še katero od LD.

Foto: E. Pišler

IZKLJUČITEV IZ ČLANSTVA

Občni zbor LD Mala Gora je 6. 11. 2006 na svojem zasedanju z glasovanjem odločil, da se **Aleksandra Vidriha**, rojenega 13. 4. 1975, stanujočega v Željnah 33, 1330 Kočevje, zaradi delovanja v nasprotju z akti in sklepi LD Mala Gora **izključi iz članstva LD**.

Odločba o disciplinskem prekršku je po Pravilniku o disciplinskem postopku v LD Mala Gora dokončna.

UO LD Mala Gora

v organizaciji lovske družine Slovenj Gradec. Prvenstvo je potekalo po znanih pravilih streljanja lovske kombinacije za veterane, to je streljanja glinastih golobov v lovskem položaju in streljanja z MK puško. Da je zanimanje za tovrstno tekmovanje vsako leto večje, je dokazala udeležba na prvenstvu, saj je nastopilo 10 ekip območnih lovskih zvez oziroma 66 tekmovalcev.

Tekmovanje se je začelo z otvoritveno slovesnostjo, na kateri sta udeležence nagovorila starišina LD Slovenj Gradec in hkrati predsednik Koroške LZ Dušan Leskovec ter podžupan Mestne občine Slovenj Gradec g. Jože Jeromel.

Tekmovanje se je začelo ob 9. uri na zelo dobro pripravljenih streliščih za glinaste golobe in MK puško. Lepo vreme in dobro počutje tekmovalcev je vsekakor botrovalo, da so bili doseženi zelo dobri rezultati v posamični pa tudi ekipni konkurenci. V

Najuspešnejši strelci veterani na Državnem prvenstvu LZS

kombinaciji posamezno je bil dosežen tudi rekord 195 točk, ki ga je dosegel tekmovalec ZLD Gorenjske Tone Markič, za kar mu še enkrat čestitamo.

Po končanem tekmovanju je Janko Dunaj, predstavnik organizatorja, podelil pokale in nagrade najboljšim, ki jih je pripravila LZS. V zaključnem nagovoru se je predstavnik LZS Brane Kurnik zahvalil vsem nastopajočim, organizatorju tekmovanja, sodniškemu zboru, Občini Slovenj Gradec ter čestital najboljšim.

Brane Kurnik

Rezultati DP-2006 za veterane:

KOMBINACIJA

EKIPNO:

1. ZLD POSAVJE	548 točk
2. ZLD LJUBLJANA	534

Najuspešnejše strelske ekipe strelcev veteranov

Lovkostrelski veteran Karel Ingolič (LD Polskava) je bil najstarejši in uspešen tekmovalec na Državnem prvenstvu LZS (Slovenj Gradec 2006).

3. LZ MARIBOR	528
4. ZLD GORENJSKE	524
5. SK ZLD CELJE	512
6. ZLD KOČEVJE	504

POSAMEZNO:

1. TONE MARKIČ	195 točk
2. TONE ZUPAN	192
3. MILJAN ZIDANIČ	190
4. STANE IVANŠEK	185
5. IVAN CURL	181
6. MIRO KOLENKO	181

GOLOBI

EKIPNO:

1. ZLD POSAVJE	260 točk
2. SK ZLD CELJE	256
3. ZLD GORENJSKE	252
4. ZLD LJUBLJANA	252
5. LZ MARIBOR	248
6. ZLD KOČEVJE	234

POSAMEZNO:

1. TONE ZUPAN	188 točk
2. DARKO METELKO	184
3. TONE MARKIČ	184
4. STANE IVANŠEK	180
5. IVAN CURL	176
6. MILJAN ZIDANIČ	172

Organizatorji Državnega prvenstva LZS 2006 za strelce veterane

MK puška

EKIPNO:

1. ZLD POSAVJE	288 točk
2. ZLD LJUBLJANA	282
3. LZ MARIBOR	280
4. ZLD GORENJSKE	272
5. ZLD KOČEVJE	270
6. LZ KOROŠKE	266

POSAMEZNO:

1. TONE ZUPAN	195 točk
2. KAREL INGOLIČ	192
3. MILJAN ZIDANIČ	192
4. ADOLF MIKLOŽIČ	189
5. MIRO KOLENKO	187
6. ANTON KOROPEC	182

Koncert prijateljstva

Kulturno društvo **Lovski pevski zbor Dekani** je aktivno vpeto v slovenski zborovski prostor in že polnih 33 let znano onstran meja (Italija, Avstrija, Češka, Hrvaška). Ko je bil leta 2005 zbor izločen iz Obalno-Kraške ZLD Koper, sta mu preostali dve možnosti: da se razide ali se organizira kot društvo. Pevci so se odločili za drugo možnost. Žal pa je veliko manj posluha za lovsko kulturo v nekaterih lovskih družinah ali, če smo natančnejši, pri vodstvih lovskih družin.

Pripravo temeljnega akta za registracijo društva in izvedbo vseh opravil za konstituiranje društva so zaupali **Orlandu Nemcu**, ki je kot pooblaščenec naloge opravil v kratkem času. Zato je bil marca 2006, ko so na občnem zboru člani društva volili organe društva, izvoljen za prvega predsednika Kulturnega društva LPZ Dekani. Sedež društva je v Dekanih, za kar velja zasluga Svetu KS Dekani in njeni predsednici **Ingrid Kocjančič**, da so tudi društveni prostori v prenovljeni stavbi KS Dekani.

Program dela društva je dokaj pester, saj zbor sodeluje na številnih prireditvah, kulturnih dogodkih in zborovskih tekmovanjih v širšem prostoru. Z nastopi se želi dokazovati in preverjati kakovostno dozorevanje, ki je s strokovnim vodstvom zborovodje **Antona Baloha** in novimi pevci v stalnem vzponu.

Oktober je bil med drugim tudi *Koncert prijateljstva*, ki je bil zadnjo soboto v Dekanih. Na koncertu so sodelovali *Mešani pevski zbor iz Dolenjskih Toplic, LPZ Medvode* in kot gostitelj srečanja *LPZ Dekani*. Program je obsegal dela in priredbe domačih

Foto: M. Terčič

V Dekanih je bil 28. 10. 2006 Koncert prijateljstva, na katerem sta poleg domačega KD Lovski pevski zbor Dekani sodelovala še LPZ Medvode in MePZ Dolenjske Toplice. Koncert naj bi postal tradicionalen, vsako jesen v drugem kraju.

avtorjev, ki so jih zbrali zborovodje: za zbor iz Medvod **Janež Čadež**, za zbor iz Dolenjskih Toplic **Matej Burger** in za dekanski zbor **Anton Baloh**.

Za zaključek večera so vsi skupaj zapeli delo skladatelja Antona Foersterja: Pevec. Polna dvorana hvaležnih poslušalcev je pevce in zborovodje nagrajevala z dolgimi aplavzi.

Na koncu, ob izmenjavi daril, smo sprejeli soglasen sklep vseh pevcev in vodstev, da *Koncert prijateljstva* postane tradicionalen vsako jesen v drugem kraju. Koncert sta med drugimi omogočila tudi MO Koper in Javni sklad Kulturno društvo Koper. Dvorano, v kateri je bilo srečanje, pa nam je dala na voljo KS Dekani kot njihov prispevek h kulturnemu dogodku dela PGD Dekani. Vsem hvala.

Ob divjačinskem golažu in istrski kapljici je še pozno v noč donela pesem brez vnaprejšnjega programa, zato pa toliko bolj prisrčna in ubrana. Vzdušje je bilo enkratno in nepozabno, ob stisku rok pri poslavljanju je v en glas zadonelo: *Na svidenje prihodnje leto v Dolenjskih Toplicah!*

Marino Terčič,
tajnik društva

Utrinki izpod Kriške gore

Zavzeta dejavnost članov LD Udenboršt

Konec leta je vedno lepa priklonost za pogled v minuli čas, pa tudi za načrtovanje v prihodnjem letu. Ob tem je smiselno poudariti, da se vedno najdejo skupine ljudi, ki se medsebojno povezujejo in imajo sorodna hotenja. Tako je tudi pri nas.

Če so to hotenja v prid naravi in okolju, v katerem živimo, in tudi v prid posameznika te skupnosti, je smisel družjenja vsebinsko bogatejši.

Ob bregovih Kokre v Kranju, ob sotočju Save in Tržiške Bistrice, pa po slemenu Kriške gore in nazaj po Golniški cesti v Kranj poteka meja lovišča **LD Udenboršt**, katerega sedež je v Občini Naklo.

Od vsega začetka – pred slabimi 60. leti pa do danes – sta se v lovskih vrstah krepili zavest in dolžnost ohranjanja narave, prostora in naravnih habitatov.

Na območju LD smo uspeli ohraniti vse avtohtone živalske vrste oziroma najbolj ogrožene tudi ponovno naselili. Največji problem je ohranitev male divjadi, predvsem poljskih jerebic. Poljska jerebica je namreč najbolj povezana s kmetijsko kulturo in je nedvomno najboljši pokazatelj okolju prijazne kmetijske prakse. Z rednim vlaganjem iz lastne umetne vzreje ter ob primerni ureditvi naselitvenega prostora za fazana nam v LD uspeva ohraniti skromen stalež te divjadi zaradi sodobnega kmetijstva prizadete vrste.

Življenjski prostor velike parkljaste divjadi naj bi bil zaradi človekovih potreb gozd, pa tudi druga nekmetijska zemljišča. S spreminjanjem ravnovesja med drevesnimi in grmovnimi vrstami so se spremenile tudi prehranske in bivalne možnosti za to divjad. Zato in zaradi različnih prehranskih potreb divjad v posameznih obdobjih prehaja in prihaja tudi na kmetijske povr-

šine. Odvisno od živalske vrste, obsega in časa prisotnosti na kmetijskih površinah se pojavljajo tudi večje ali manjše škode. V zadnjem času je največje težavo zaradi povozov divjadi. Kljub varovanosti dela cestnišč, opremljenih z različnimi ograjami, znaki ter ne nazadnje tudi s povečanim odstrelom divjadi na kritičnih odsekih se število povozov ne zmanjša. Selitve ptic (migracije) ter predvsem nemir naredijo pač svoje!

Članstvo

Smo najštevilčnejša lovska družina na Gorenjskem, ki šteje 88 članov in eno članico. Med nami sta dva častna člana, in sicer 93-letni **Franc Tratnik** in naš vestni blagajnik **Franc Šarabon**. Lani je pet lovskih pripravnikov uspešno opravilo lovski izpit, in sicer s povprečno oceno 4,7. V zadnjih letih podmladek popravlja starostno povprečje članstva, kar je tudi odraz dobrega dela v LD in njenega vodstva.

Lovski objekti

Lovska kočja za Savo, ki jo poleg pohodnikov - krajanov poznajo tudi nepridipravi, nam slu-

Fazanka vali v remizi na Nacovci.

Foto: T. Markič

Veje odpadlega rogovja srnjaka, ki ga ima občan Strahinja že 13 let v manjši obori.

Foto: T. Markič

Člani sektorja Fasanerija na strelišču za Savo

Foto: T. Markič

ži predvsem ob raznih prireditvah v lovskem strelstvu. Večja lovska kočja na Zg. Veternem pa je bila zgrajena z namenom, da bomo lovci imeli neke prostor za večje sestanke, občne zbornice in pripravo lovskogojitvenih načrtov ter za kategorizacijo in ocenjevanje trofejev. V Želinu imamo še oboro z manjšim jezercem za gojitev rase mlakarice in voljero (850 m²) ob novi Srednji biotehniški šoli v Strahinju, kjer imamo sicer še nedokončan objekt Fasanerije s prostori za vzrejo male divjadi ter tudi prostor za oddajo uplenjene divjadi in hladilnico.

Lovsko strelstvo, kinologija in druge aktivnosti

Aktivnost našega članstva se ne kaže samo pri gojitvi in lovu, ampak imamo v naših vrstah tudi aktivne lovske strelce, državne prvake, in sicer v ekipnem in posameznem delu lovskega strelstva. Strelišča za Savo in v Struževem služijo za vadbo naši strelski ekipi in posameznikom v petih disciplinah lovskega strelstva.

Franc Šarabon je od UO LD Udenboršt prejel plaketo častnega člana.

Foto: T. Markič

Lovski pripravniki ZLD Gorenjske (2006), fotografirani na strelišču LD Udenboršt za Savo.

Foto: T. Markič

Po lovu LD Udenboršt za starejše lovce. Drugi z leve je 93-letni Franc Tratnik.

Foto: J. Troha

Konec maja je Komisija za strelstvo pri ZLD Gorenjske organizirala lovsko strelsko tekmovanje na našem strelišču za Savo. Tekmovanje je potekalo v dveh disciplinah, in sicer na *glinaste golobe* in v *streljanje s kroglo* na 4 tarče (lisica, srnjak, gams in divji prašič). Vodja tekmovanja **Tone Markič** s svojimi pomočniki je poskrbel, da je tekmovanje potekalo nemoteno. Tekmovalo je šest ekip in pet posameznikov. Po končanem tekmovanju in razglasitvi rezultatov smo glede na strelske re-

zultate določili osem posameznikov, ki so vadili vsak torek in petek na strelišču za Savo. Najboljših šest se je udeležilo tekmovanja LZS.

Tudi maja lani, še pred zaključkom lovskih izpitov, ki so jih opravljali lovski pripravniki, so na našem strelišču za Savo opravljali tudi praktični in teoretični del lovskega izpita v ravnanju z orožjem. Lani je bilo prijavljenih rekordno število pripravnikov, kar 45 iz 18 LD. Med teoretičnim delom tečaja sta sicer dva kandidata odstopila, preostali pa so prišli do zaključnega izpita in pred komisijo jih je 42 uspešno

delovale pa so še LD Jezersko, LD Storžič in LD Tržič. Kot izredna zanimivost so bili med rogovji srnjakov (lovske trofeje) tudi deseterak in kar trije osmeraki. Srnjaki so bili uplenjeni v nižinskem delu lovišča LD Udenboršt. Ob tem naj omenim tudi, da ima sicer nečlan, krajan Strahinja že polnih 13 let v manjši obori srnjaka, ki ga je našel v našem lovišču. Razvoj rogovja si lahko ogledate na fotografiji: od gumbarja (kot lanščak) do osmeraka, vmes je pa je bil tudi samo šilar. Zanimivo je, da mu je v osmem letu kar dvakrat odpadlo rogovje, in sicer aprila in decembra. Tu vremenske in prehranske razmere niso dosti vplivale na rast rogovja, saj ima srnjak v ujetništvu na voljo stalno in raznoliko hrano vse leto.

Člani smo zelo aktivni tudi na področju lovske kinologije. Prav v zadnjem času nekaj naših članov zavzeto pripravlja lovske pse ptičarje in pse drugih pasem za delo v lovišču in z njimi tudi tekmujejo na kinoloških prireditvah. Delujejo pod vodstvom našega družinskega kinologa **Toneta Markiča**, ki se je s svojimi pomočniki zelo potrudil in lani organiziral vse potrebno za dve ptičarski preizkušnji, ki sta potekali v našem lovišču. Več o tem v kinološki rubriki.

Lov in sodelovanje s soslednimi LD in iz zamejstva

Od oktobra je čas skupnih lovov. Že vrsto let uresničujemo dogovor, da se s soslednimi LD vsako leto odpravimo na prvo skupno brakado v lovišče ene od treh soslednih LD. Lani je bila gostiteljica LD Storžič. Lov je potekal v revirju od Gorič proti Trsteniku po ustaljenem protokolu vodje lova. Po prijetnem sprehodu in pozdravu lovini je sledil zadnji pogon v lovskem domu na Pangerščici.

Vsako leto ne pozabimo na starejše lovce od 60 let. Zanje priredimo poseben lov, t. j. dva kratka pogona, nato še zadnjega v kočji za Savo. Vodje sektorja so gonjači, in sicer včasih z orožjem, največkrat pa brez. Ti lovi so vedno uspešni, sploh pa zadnji pogon, kjer ne zmanjka lovske latinščine.

Na zahodni strani mejimo z LD Dobrča, zato že nekaj let vabimo tudi njihove člane na brakado ob meji, ob reki Bistrici, ki je hkrati meja med dvema loviščema. Letos so se odzvali povabilu kar v lepem številu in bili deležni prijetnega lova z dokaj lepim lovskim blagrom in še

boljšega zadnjega pogona pri koči za Savo.

Konec vsakega novembra imamo tradicionalno, zadnjo brakado v Strahinju. Zadnje čase je naš zbor brez orožja v sredini vasi pred zaprto Gostilno Boravc. Kaj hočemo, časi in zakoni so se spremenili tudi za nas. Na to brakado so povabljeni tudi člani pobratene LD Čavljice iz sosednje Hrvaške, prijateljske LD Mokronog in LD Padež. Žal se slednji člani brakade niso udeležili. Po pozdravnem nagovoru vodje lova in gospodarja ter žrebu stojišč se je zadnja novembrska brakada začela v dveh sektorjih in z dvema pogonom. Lep, kar pretopel dan, še posebno za gonjače, je pripomogel k uspešni brakadi in pozdravu lovinu. Sledil je zadnji pogon pri lovski koči na Zg. Vetrnem, kjer je naša oskrbnica Marija postregla z lovskim golažem in sladicami, pa tudi z dobro kapljico.

Janko Troha

60 let LD Jezersko

Ob 60-letnici so jezerski lovci dokončali svoj lovski dom in 17. septembra 2006 pod veličastnimi skalnimi Turni uradno odprli svoje zatočišče.

Vse skupaj je bilo rezultat dela prostovoljcev in lovcev, ki so bili, so in bodo predani idealom in ljubezni do gozda, gora, življenja v gorski naravi in tudi prihodnjim nalogam. Poleg dosedanjega sonaravnega upravljanja z divjadjo in loviščem so ugotavljali, kaj vse še moramo dobrega narediti za stanovsko »zeleno bratovščino«, v katero smo vstopili in ji prisegli popolno zvestobo. Ob vsem veselju in zadovoljstvu je v nas tudi obveznost, da ohranjamo slovensko lovsko razpoznavnost in enako cenimo ter spoštujemo njeno poslanstvo v vsej veličini jezerske lovske tradicije. To je povezano tudi s spoštljivim odnosom do nekdanjega članstva in žal že pokojnih tovarišev; še posebno do tistih, ki so postavljali temelje za delovanje naše LD v minule obdobje in obenem tudi skrbeli za skladno sožitje med lovci, posestniki, občani, drugimi dejavniki in institucijami v lokalni skupnosti pa tudi zunaj nje.

Lovski dom je nastal iz potrebe po normalnem delovanju LD Jezersko, iz potrebe sestankovanja, hranjenja arhiva, izobraževalnih procesov, druženja, prijateljevanja itn. Do nedavnega je

LD Jezersko gostovala v nekdanjem Hotelu Kazina. Nato se je preselila v t. i. združni dom, še pred tem pa je gostovala na posestvu Makek.

Novo zgrajen dom, po vsej predpisani in uradni gradbeni dokumentaciji, ima tlorisno površino 120 m². V pritličju je skupni prostor za večje sestanke, zborovanja in sanitarije. V njem so shrambe, v katerih so hladilno-zamrzovalne naprave, tudi skrinje za potrebe hranjenja poginule divjadi in drugega. V prvem nadstropju sta pisarna za organe LD Jezersko in arhiv. Avtor projekta je bil arhitekt domačin **Marko Šenk**, ki je arhitekturo približal krajevnim značilnostim: elementom alpske, jezerske arhitekture.

LD je pridobila skoraj 1 ha zemljišča, saj načrtuje na teh površinah dokončno urediti gorski gozdni arboretum, sem namestiti lovske naprave, ki so potrebne za izobraževalne procese, del zemljišča pa nameniti tudi za družabne nedeljske in praznične aktivnosti lovskega druženja.

Zunanost lovsko-prosvetnega doma LD Jezersko, ki so ga slavnostno odprli 17. 9. 2006.

Pobudo za izbiro lokacije pod Turni, v dolini Belske Kočne, so še posebno zagovarjali **Dane Jagodic, Štefan Zupan, Jurij Skuber, Joško Muri, Zoran Ravtner, Nace Nahtigal** in drugi. Starešino **Franca Ekarja** pa so pridobili za realizacijo te namere, ki se je končno tudi uresničila. Nadzorništvo in gradnjo je spremljal in vodil član LD ter podžupan Jezerskega **Jurij Marčić**. Po skoraj desetih letih trdega dela vsega članstva pa tudi neposrednega financiranja iz lovskega žepov so dom lovcev Jezerskega uradno in slavnostno odprli 10. septembra 2006.

Kljub dežju se je 17. septembra 2006 zbralo veliko matične-

ga članstva LD Jezersko, lovcev iz soseščine in zamejstva. Odprtje je obsegalo **proslavo ob 60-letnici lovstva na Jezerskem in odprtje lovskega doma**. Začetek je naznanil grom iz velikega »možnarja« mojstra **Lovra Zupana**, tudi člana LD. Po osrednjem nagovoru starešine, ki je opisal gradnjo lovskega doma in prehojeno šestdesetletno pot jezerskega lovstva in izrečenih zahval in priznanj vsem, ki so kar koli dobrega naredili za LD Jezersko, so besedo prevzeli visoki gostje: predsednik LZS **Bogdan Mahne, Janez Kastelic** z MOP, **Andrej Kermavner**, direktor za ZGS, podžupan Občine Železna Kapla **Berti Ojster**, župan Občine Jezersko **Milan Kocjan**. Vsi so se enotno strinjali z doseženimi uspehi LD Jezersko, novo pomembno pridobitvijo za kraj in tudi z delovanjem LD Jezersko kot njeno pomembno dejavnostjo, ki jo opravljajo v javnem interesu, predvsem za ohranjanje avtohtone divjadi po načelih sonaravnosti v jezerskem gorskem svetu.

Na jubilejni prireditvi ob odprtju je v kulturnem programu nastopil tudi operni pevec **Marko Kobal**, zvesti član zelene bratovščine, ob spremljavi znamenitega citrarja **Tomaža Plahutnika**. Odlično so prepevali pevci Škofjeloškega LPZ. Tudi bohinjski lovski rogisti so slavnostno popestrili in obogatili jubilejni dogodek ob odprtju. Lovski praznik na Jezerskem so s kulinaricnimi dobrotami iz domačih kuhinj popestrile žene jezerskih lovcev, kar se je dopolnjevalo z odličnim lovskim jubilejnim kuharskih mojstrov, članov LD, **Daneta Jagodica, Grege Zupana, Rudija Karničarja**.

Šest desetletij dolga pot jezerskih lovcev je pustila neizbrisne sledi trdega in predanega dela: gozdu, gori, divjadi ... Prvi občinski zbor je bil 8. junija 1946 v t. i. Korotanu na Zg. Jezerskem. Izvolili so: prvega starešino **Ivana Hoja**, tajnika **Antona Virnika** in blagajnika **Jožeta Skubra**. Leta 1949, 7. junija, je država oz. ministrstvo, odgovorno za lovstvo, razveljavilo zakupno pogodbo z LD Jezersko in tako ukinilo LD. A 17. avgusta 1957 so na Zg. Jezerskem ponovno ustanovili LD Jezersko in izvolili starešino, legendarno lovsko in krajevno osebnost, **Jožeta Skubra**. Med aktualnimi nadaljnjimi dogodki je izgradnja lovske kočice na Staniču, ki je bila dokončana 16. septembra 1979. leta. Leta 1980 so popolnoma na novo zgradili in utrdili tudi lovski bivač na Ledinah (Vadinah), ki ga je zrušil snežni plaz. Leta 1993 je bil prvič organiziran Poletni lovski veleslalom na Skutinem ledeniku, ki je postal tradicionalna vseslovenska lovska prireditel LD Jezersko in v okviru LZS. Leta 1999 je LD izdala kronolo-

Zdajšnji starešina LD Jezersko Franc Ekar, nekdanji starešine Jakob Piskernik, Jurij Skuber, Zoran Rautner in predsednik LZS Bogdan Mahne so ob 60-letnici LD Jezersko odprli nov dom, ki ga je projektiral lovec in arhitekt Marko Šenk.

ško, z uradnimi dokumenti »podprto« Kroniko o Jezerskem lovstvu. Zdaj LD Jezersko šteje 70 članov in deluje na dobrih 3.000 ha uporabne lovne površine. Povprečna starost članstva je dobrih 45 let.

Ob jubileju in novonastajajoči lovski zakonodaji so še vedno aktualna vprašanja in pričakovanja, kako naprej. Bomo ohranili in obranili vrednote lova, lovstva in tradicionalno lovsko razpoznavnost v teh krajih? Z enako vneto si bomo tudi v prihodnje prizadevali za utrjevanje prijaznosti in spoštovanja do divjadi, do gorskega sveta, za lovsko tovarištvo.

Vsak tak dogodek je primeren za pogled v preteklost, ki nam je dala darove in sadove ter voljo do lepega življenja, obenem pa priložnost, da se ozremo tudi naprej, v nova obzorja, ki naj bi bila enako spoštljiva in srčna, varna za divjad in lovce in ki bodo dala možnost za učinkovito varstvo narave, divjadi in lovsko sožitje. **Ob tem zapisu, ob 60-letnici lovstva na Jezerskem, je naša obveznost, da se javno za-**

hvalimo vsem članom LD Jezersko, ki so vseskozi aktivno sodelovali pri razvoju in delu LD, ter posestnikom za pomoč. Hvala tudi za strpnost in dobro sodelovanje lokalni skupnosti, Občini Jezersko za izkazano podporo in pomoč, LZS za aktivno sodelovanje in pomoč ter še posebno glasilu Lovec, ki je vestno objavljalo dogodke o lovski dejavnosti na Zg. Jezerskem, Skladu kmetijsko-gozdskih površin, Zavodu za gozdove, številnim donatorjem in sponzorjem.

Franc Ekar

60 let LD Prežihovo

I dilačna kmečka vasica Kotlje leži ob vznožju Uršlje gore. Znana je tudi po svojem rojaku Lovru Kuharju - Prežihovem Vorancu in po Rimskem vrelcu - kotuljski »kisli« vodi. Tamkajšnji lovci **LD Prežihovo - Kotlje** so prvo septembrsko soboto praznovali 60 let nadvse uspešnega poslanstva. Dokaj pestro in bo-

gato zgodovino nastanka in delovanja ima med drugimi tudi kotuljska LD. Zlasti je prepoznavna po natančnih in uspešnih strelcih, dobrih vodnikih lovskih psov, odličnih smučarjih in lovcih, ki imajo dobre odnose tudi s kmeti in planinci. Vemo tudi, da so kotuljski »jagri« v minulih desetletjih dosegli velik napredek na področju gojitve divjadi in narovarstva narave, da so leta 1955 zgradili lovsko kočjo na Ošvenovem in leta 1995 nov lovski dom, ob katerem so lani položili prve metre »lovskega« asfalta. V Lovcu smo predstavili tudi Lovski oktet Prežihovo, ki ga že trinajsto leto vodi znani Korošec **Mitja Šipek**.

O res bogatem, pestrem in nadvse uspešnem 60-letnem obdobju LD Prežihovo so lovci veliko zapisali tudi v almanah, ki so ga izdali ob jubileju. Zlasti zanimiv je prispevek **Jožeta Logarja**, ki je opisal prva leta delovanja organiziranega lovstva v Kotljah. V almanahu je mogoče zaslediti kar nekaj zanimivih podatkov, ki širši javnosti prej niso bili znani. Nekateri zgodovinski

podatki veljajo tudi za LD Jamnica - Prevalje in LD Strojna - Ravne. Tako je iz nekaterih dobro ohranjenih zgodovinskih zapisov in dokumentov, ki jih je Logar prevzel od svojega očeta **Jožeta Kolarja**, mogoče izluščiti, da zametki organiziranega in svobodnega lovstva v Kotljah segajo v davno leto 1904. Ne glede na to, da so nekateri takratni premožni domačini imeli v zakupu lovišče takratne Občine Kotlje, ki je spadala v okraj Velikovec v Avstriji, so Kotuljci lahko ponosni na več kot stoletno lovsko tradicijo.

Nekakšna nova prelomnica v organiziranem lovstvu v Kotljah je bilo leta 1924, ko so ustanovili svoje lovsko društvo, predvsem pa leta 1945, ko so ustanovili *Lovsko zadrugo*, ki se je aprila leta 1946 preimenovala v *LD Kotlje*. Med tistimi, ki so ustanovili lovsko zadrugo, so bili: **Jože Kolar**, predsednik, **Emil Ozmec**, tajnik, **Ivan Hudopisk**, blagajnik, **Hinko Petrič**, gospodar in člani **Ivan Logar**, **Ivan Gorenšek** ter **Franc** in **Lovro Ogriz**. Ustanovni člani LD Kot-

lje, ki je bila uradno ustanovljena 10. 9. 1946, so bili še: **Alojz Kolar, Ivan Petrič, Valentin Savinc in Anton Gorenšek**. Takratna LD je imela v upravljanju 1.900 ha veliko lovišče. Lovci so lahko odstrelili enega gamsa, štiri srnjake, dve srni, dva velika petelina in sedem poljskih zajcev. Leta 1949 lovska reorganizacija ni obšla Kotelj, saj je nastala združitev LD v Spodnji Mežiški dolini. Ustanovljena je bila *LD Uršlja gora*, ki jo je vodil **Alojz Koren**, štela pa je 44 lovcev, ki so skrbeli za 5427 ha veliko lovišče. Leta 1953 so spet preoblikovali oziroma razdelili lovišče LD Uršlja gora. Na svojo pot so šli prevaljski in strojanski lovci, ki so postali člani v *LD Jamnica - Prevalje* in *LD Strojna - Ravne*. Kotuljski lovci so ime *LD Uršlja gora* obdržali vse do leta 1954, ko so jo preimenovali v **LD Prežihovo**. V prvem upravnem odboru so bili: starešina **Jože Kolar**, tajnik **Tone Petrič**, blagajnik **Ivan Hudopisk**, gospodar **Ivan Štruc**, statističar **Alojz Koren**, prosvetar **Ludvik Pavlin** in kinolog **Anton Gorenšek ml.** V minulih 60 letih je LD Prežihovo nadvse uspešno vodilo kar nekaj starešin; nekateri tudi več mandatov. Poleg **Jožeta Kolarja**, ki je bil mnogo let nadvse uspešen ambasador kotuljskih »jagrov«, so bili še: **Alojz Koren, Albert Konečnik, Jože Logar, Beno Kotnik, Bojan Kotnik in Anton Navodnik**.

LD Prežihovo, ki zdaj upravlja s 3.470 ha velikim loviščem, šteje 56 članov, med katerimi je tudi ena lovka. Najstarejši član je 83-letni dr. **Anton Skobir**, cenjen tudi kot »lovski« pravnik in funkcionar. Najdaljši staž v LD Prežihovo, 58 let, ima **Beno Kotnik, Tone Petrič** pa 56 let. Več kot 50 let članstva praznujejo tudi **Jože Logar, Franc Kokučnik in Franc Navodnik**. V sedanjem UO, na čelu katerega je nadvse prizadevni starešina **Anton Navodnik**, so še: tajnik **Aleš Rotar**, gospodar **Boris Plevnik**, blagajnik **Ahac Navodnik**, referent za strelstvo **Igor Kelemina**, kinolog **Jan Kozlar**, prosvetar **Tone Polanc**, statističar **Jure Pavlin** in gospodar lovske kočice in doma **Tomaz Gorenšek**. Prav starešini in vsem preostalim kotuljskim lovcom velja pohvala za vse, kar so storili v minulih 60 letih za naravo in zdravo divjad. Zlasti imajo zasluge za velik delovni uspeh – velik idiličen lesen prireditveni nadstrešek in prostor za piknike. Vse se skladno zliva

v sicer lepo okolje le streljaj od Ivarčnega jezera.

Mnogi, ki so se udeležili jubilejne proslave, ki je bila ob lovskem domu na Kogovskem, so lovcom ob stisku rok javno izrekli pohvale. Poleg domačih lovcev in njihovih družinskih članov so prišli tudi lovci sosednjih LD, župan ravske občine **Maks Večko**, predstavnik KS Kotlje in predstavnik PGD Kotlje. Prišli so tudi mnogi ljubitelji zelene bratovščine – darovalci spominskih trakov in žebličkov ter mnogi kmetje in lastniki zemljišč, saj je bilo v okviru lovskega jubileja

lovski pevci in Rogisti LD Muta ter povezovalka programa **Urška Zdovc**, žena kotuljskega lovca. Zlasti pa je bil slaven trenutek, ko je starešina Navodnik razvil nov prapor LD Prežihovo, ki ga krasi kar 39 spominskih trakov in 119 zlatih žebličkov. Prvi prapor so tamkajšnji lovci razvili že leta 1964. Oba lovska prapora bo varoval in ponosno nosil že doslej dolgoletni praporščak **Stanko Gros**. Ob visokem jubileju kotuljskih lovcev je LZS odlikovala z redom za lovske zasluge II. stopnje **Antona Navodnika in Franca Ro-**

60 let LD Peca - Mežica

Tudi odprtje novega Doma lovcev in razvitje novega prapora

Lovsko družino Peca - Mežica vodi starešina **Pavel Steblovnik**, ki je poskrbel za vse potrebne priprave in zadolžitve za izvedbo proslave in za sočasno odprtje novega doma naše LD in razvitje našega novega prapora. Dom lovcev v Mežici je skoraj v samem centru in hkrati tudi toliko odmaknjen na obrobje, da nudi lovcom dobro počutje. Ker radi rečemo: »Vse dobre stvari so tri,« smo vse troje na sejah LD potrdili tudi lovci in se 2. septembra 2006 najprej zbrali pred našim novim Domom lovcev in pravzaprav kar tam začeli z našim trojnim praznovanjem.

Številnim občanom, častnim gostom in zbranim lovcom je igrala godba na pihala Rudnika Mežica pod vodstvom **Janija Miklavžine**. Za začetek **odprtja Doma lovcev** so zaigrali pozdravne koračnice in državno himno. Nastopili so tudi lovski Rogisti z Mute, za njimi pa še domači lovski oktet LD Peca - Mežica.

Zbrane je pozdravil starešina LD Peca - Mežica in v svojem govoru predstavil kronologijo in vzroke, ki so našo LD pripeljali do zdajšnjega slavnostnega odprtja Doma lovcev LD Peca - Mežica. Novi dom je nastal iz prenovljene Rudarske šole, ki je bila preurejena iz nekdanje rudniške hidroelektrarne, ki jo je poganjala voda iz bližnje reke Meže. Leta 2002 smo se z lastnikom takratne rudarske šole Energija RM, d. d., dogovorili za odkup objekta. Leta 2003 smo pod vodstvom takratnega starešine **Slavka Žlebnika** začeli intenzivno obnavljati prostore v pritličju, uredili nove sanitarne prostore, opremili kuhinjo in društvene prostore, ki smo jih začeli uporabljati še isto leto. Leta 2004 smo na novo prekrili ostrešje in v prizidku še manjše priročno skladišče. Leta 2005 smo dogradili prevzemnico za uplenjeno divjad, v zgornjih prostorih pa uredili nove sanitarne prostore, dve spalnici in napeljali centralno ogrevanje. Leta 2006 smo uredili še okolico, s čimer so bila končana tudi vsa načrtovana dela.

Otvoritveni trak sta skupaj prerezala starešina Slavko Žlebnik in sedanji starešina Pavel Steblovnik, ki je bil gonilna sila in je ob podpori mnogih požrtvovalnih lovcev, ki so opravili

Člani LD Prežihovo ob 60-letnici

Jubilejna proslava in 5. tradicionalno srečanje s kmeti sta bila pred lovskim domom na Kogovskem.

tudi 5. srečanje s kmeti. S svojo prisotnostjo so kotuljskim lovcom izkazali čast tudi **Dušan Leskovec**, predsednik KLZ, in strokovni tajnik **Franč Praznik** ter predstavnik LZ Slovenije predsednik LZS **Bogdan Mahne** in odgovorni urednik glasila Lovcev **Boris Leskovic**. K lepi proslavi je svoje prispevala tudi narava, saj je bilo lepo sončno vreme kot darilo lovcom - jubilanatom. Proslava je bila nadvse slavnostna. Obogatili so jo kotuljski

tarja. Odlikovanji sta podelila **B. Mahne in D. Leskovec**. Mnoga lepa spominska darila pa je prejela tudi LD Prežihovo.

Zapisati še velja, da so se kotuljski lovci tudi letos izkazali kot dobri gostitelji. Pravega lovskega golaža in drugih dobrot z žara, da ne omenjamo dobre pijače, je bilo dovolj za vse udeležence. Poskrbeli so tudi za sprostitev, saj so v lepem okolju organizirali razna športna tekmovanja.

Franč Rotar

Foto: Iko - Ravne

Foto: F. Rotar

mного ur prostovoljnega dela, poskrbel, da so bila dela končana pravočasno in uspešno!

Po odprtju Doma lovcev je starešina LD povabil vse navzoče k ogledu doma, poskrbel za pogostitev in povedal, da bomo takoj zatem nadaljevali praznovanje v Narodnem domu.

Natanko ob 18. uri se je začela **proslava 60-letnice LD Peca - Mežica** v obnovljenem Narodnem domu, ki je za Mežico in Mežiško dolino velika pridobitev, predvsem pa za ponovno oživitve kulturnega življenja na Koroškem.

Po uvodnem nastopu Rogistov z Mute in domačega Lovskega okteta je vse navzoče pozdravil starešina Pavel Steblovnik. Lepe pozdrave je izrekel častnim gostom – poslancem DZ **Francu Kanglerju** iz Maribora, **Miru Petku**, ki je domačin in tudi svetnik Občine Mežica, **Francu Sušniku**, županu Občine Mežica **Janezu Praperju**, županu Občine Črna na Koroškem **Janezu Švabu**, županu Občine Prevalje dr. **Maticu Tasiču**, župniku črnjanske župnije mag. **Antonu Vrisku**, predstavnici Osnovne šole Mežica, vsem kmetovalcem in lastnikom gozdov z območja naše LD in predstavniku PP Ravne na Koroškem. Posebne pozdrave je izrekel predsedniku LZS **Bogdanu Mahnetu** in odg. uredniku Lovca **Borisu Leskovicu**, ki sta bila prvič med nami, predsedniku KLZ **Dušanu Leskovcu** z njegovimi sodelavci, predsedniku Mežiškega LGB in vsem starešinam sosednjih LD. Z zadovoljstvom je pozdravil navzoče lovce naše pobratene LD Boštanj s starešino **Slavkom Zakškom** na čelu, predstavnike ZGS-OE Slovenj Gradec in lovskega inšpektorja **Draga Križana**. S poudarkom je nadalje pozdravil vse lovce z avstrijske Koroške, s katerimi prek sklenjenih Karavanških sporazumov (o gojitvi jelenjadi, o gojitvi gamsov in o varovanju gozdnih kur in planinskega zajca) sodelujemo že več desetletij. Posebno toplo je pozdravil predsednika Kluba prijateljev lova Celovec **Mirka Kumra**, gotovo našega najboljšega in zvestega povezovalca vseh zadev na obeh straneh državne meje. Pozdraviti tudi ni pozabil navzočih kmetovalcev, s katerimi naša LD dobro sodeluje, in naših stalnih lovskih gostov - turistov **Francu Hirma**, **Norberta Adanitscha** in **Heinza - Antona Marolta**.

Nato je starešina izčrpno poročal o začetku nastajanja naše

Lovski kolektiv LD Peca - Mežica ob 60-letnici

Dom lovcev LD Peca - Mežica je nastal po odkupu in preureditvi nekdanje Rudarske šole Energija RM, d. d., v Mežici. Jubilanti so ga odprli na dan proslave 60-letnice delovanja te LD.

LD Mežica, ki se je že leta 1952 preimenovala v LD Peca - Mežica. Naštel je imena ustanovnih članov naše LD, omenil zakonsko spreminjanje ob nastajanju slovenskega lovstva in s tem tudi naše LD. Spomnil se je tudi vseh lovcev, ki so začeli orati ledino slovenskega lovstva in ustanoviteljev naše LD. Prav zaradi njih moramo ohranjati tradicijo lovstva in našim zanamcem zapustiti vsaj to, kar imamo danes mi, je poudaril. Na koncu govora se je javno zahvalil vsem, ki so kakor koli pomagali pri ustvarjanju programa.

LD je vključena v Mežiški LGB. Naše lovišče je na območju Upravne enote Ravne na Koroškem. Skupna površina lovišča meri 4.704 ha, od katere je lovne površine zdaj le še 4.129 ha. V LD je včlanjenih 70 lovcev. Najštevilčnejša divjad je srnjad, zadovoljivo je tudi število gamsov, jelenjad pa je v glavnem prehodna. Mala divjad in druge divje živali so zmerno prisotne. Z velikim zadovoljstvom in skrbjo pa vsako pomlad preštevamo in ve-

seli ugotavljamo številčnost gozdnih kur in planinskega zajca.

V spored proslave je bil vključen tudi krajši kulturni program, za katerega so poskrbeli Rogisti z Mute, Savinjski rogisti, recitator **Jožef Libnik**, ženska pevski skupina Društva upokojencev iz Mežice Gorna in domači lovski okteti.

Nato so sledili pozdravni govori. Župan Občine Mežica **Janez Praper** je med drugim povedal, da si LD zasluži vso pohvalo za društveno delo, skrb za divjad, ljubezen do narave in našega okolja. V zanimivem nagovoru je med drugim poudaril, da je delo in življenje mežiških lovcev v zadnjem obdobju izrazito zaznamovalo tudi delovanje LO LD Peca - Mežica. Naslednji je čestitke jubilentom izrekel predsednik LZS **Bogdan Mahne**. Povedal je, da obdobje 60 let kaže, da smo slovenski in koroški lovci v naši bogati zgodovini širši javnosti izkazali svojo sposobnost, znanje in pripravljenost, da s prostovoljnim delom skrbimo, da je divjad kot javno dobro in državna last primerno zavarova-

na, ohranjena ter da z njo skrbno ravnamo po načelih trajnostne rabe.

Tudi predsednik Koroške LZ **Dušan Leskovec** je ob čestitkah v svojem izčrpnem govoru med drugim povedal, da je ponosen, ker je LD Peca - Mežica del Koroške, saj je ta LD z vsemi dosežnimi dejanji veliko prispevala, da je KLZ postala prepoznavna v slovenskem prostoru in tudi zunaj naših meja. Ker nosi LD Peca - Mežica simbol koroške gore Pece, z njo je povezana legenda o kralju Matjažu, ki spodbuja upanje na boljše čase v prihodnosti, je zaželel, naj bi to veljalo tudi za našo lovsko organizacijo.

V imenu treh poslancev Državnega zbora je iskrene čestitke izrekel tudi **Franc Kangler** in povedal veliko ohrabrujočega za lovce. Še posebno se je javno zahvalil poslancema **Miru Petku** in **Francu Sušniku**, ki sta poleg njega, ki sicer sodi v drugo politično stranko, brez dvoma najzaslužnejša, da še vedno trdno veljajo določila ZDLov-1, sprejetega leta 2004. Obžaloval je le, da ministrica za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano še vedno noče poskrbeti za razpis in podelitev koncesij za upravljanje lovišč sedanjim upravljavcem.

Predsednik KPL - Celovec **Mirko Kumer** je nanizal veliko vsestranskih pohval in tudi v prihodnje zaželel jubilentom dobro sodelovanje. Ob tej priložnosti je za dobro in dolgoletno sodelovanje LD Peca - Mežica in članu **Mirku Skudniku** izročil plaketo KPL - Celovec.

Čestitkam so se pridružili še župan **Janez Švab**, starešina pobratene LD Boštanj **Slavko Zakšek**, starešina LD Dravograd **Dušan Kundrovsky** in črnjanski župnik mag. **Anton Vrisk**.

Med kulturnim programom je starešina Pavel Steblovnik **razvil nov prapor LD Peca - Mežica**, ki ga je krasilo 94 zlatih žebličkov in bogatilo kar 46 praporskih trakov.

Javno se je zahvalil vsem donatorjem in sponzorjem za pozornost. Prapor je častno predal v varovanje in nošenje družinskemu praporščaku **Alojzu Peršaku**, ki je obljubil, da ga bo ponosno nosil in varoval.

Predsednika LZS in KLZ sta nato zaslužnim članom podelila veliko lovskih odlikovanj, ki jih LZS na predlog LD podeljuje zaslužnim lovcem. Plakete LD Peca - Mežica je podelil starešina LD.

Starešina LD se je po koncu kulturnega programa zahvalil

vsem navzočim in nastopajočim za udeležbo jih povabil k družabni zaključni zakuski.

*Mirko Skudnik - Fridl
Komisija za stike z javnostjo
pri KLZ*

60 let LD Bojansko - Štore

V okviru praznovanja občinskega praznika Štor, 1. junija, je LD Bojansko - Štore dan zatem na svojem domu na Svetini slavnostno proslavila 60 let svojega obstoja in delovanja. Že na osrednji proslavi v Štorah, na predvečer praznika, je starešina LD **Rajnhold Jelen** prejel s še štirimi drugimi odlikovanci eno najvišjih priznanj Občine Štore, bronasti občinski grb.

Na slavnostno obeležitev visokega jubileja smo se dobro pripravili. Petčlanski odbor za pripravo, ki ga je vodil podpredsednik **Damijan Zapušek**, sestavljali pa so ga še tajnik, blagajnik, gospodar doma in kulturni referent, je odlično opravil svojo nalogo. Ob tej priložnosti smo izdali kroniko LD, kar je bilo že samo po sebi velik finančni zalogaj. Knjižico so dobili vsi lovci in prisotni gostje na slovesnosti. S tem, da je časovno polovico

pevski zbor z enakim imenom kot naša LD sta popestrila dogajanje na proslavi. Ker je ob jubileju naš dom dobil novo zunanjo in notranjo podobo, je podpredsednik Damijan, ki je ob slovesnosti povezoval program, skupaj s starešino izročil priložnostna priznanja vsem sponzorjem, ki so pripomogli k lepšemu videzu lovskega doma.

Posebna priznanja so prejeli: starešina **Rajnhold Jelen** za skoraj 25-letno vodenje družine, posthumno pa dolgoletni lovovodja in eden od ustanovnih članov LD **Leopold Rozman** ter zdaj naš lovec z najdaljšim stažem, **Milan Farčnik**.

Člani LD Bojansko - Štore, ki je bila ustanovljena leta 1946, vzorno upravljajo s svojim loviščem. Med našim članstvom se dobro odražajo načela Etičnega kodeksa slovenskega lovstva, za kar se trudimo predvsem zadnjih dvajset let. Ponosni smo na urejene lovske naprave v sektorjih, veseli smo podobe lovskega doma in bivaka, v kar vse smo vložili na tisoče ur prostovoljnega dela. V našem domu, ki je odprt za vse, se radi srečujejo: organizacije in društva, planinci, veterani, otroci. Vsakoletno veteransko srečanje regijskih organizacij ZVVS, ZZB, SEVER pa skoraj že obsega 2000-člansko

Člani LD Gradac ob 60-letnici

60 let LD Gradac

V nedeljo, 28. 8. 2006, je LD Gradac pripravila slovesnost ob 60-letnici ustanovitve LD. Ob tej priložnosti se je pri lovski koči na Kučarju zbralo več kot 200 povabljenih gostov: lovci LD Gradac s soprogami, predstavniki 9 LD z območja Zveze lovskih družin Bele krajine, pobratene LD Trčka - Žakanje iz sosednje Hrvaške, vdove naših umrlih lovcev, med nami je bil župan Občine Metlika **Slavko Dragovan**, predsednik KS Gradac, Dobravice in Podzemelj, direktor Kolpa, d. d., **Mirjan Kulovec**, in drugi sponzorji, **Anton Vrščaj**, predstavnik LZS, ter predstavnik ZLD Bele krajine **Ratko Biličič**.

Ko se je pred 60 leti zbralo osem naravi in lovstvu zvestih ljudi, je bila ustanovljena LD Gradac.

Zdaj ta LD šteje 48 članov s povprečno starostjo manj kot 50 let, kar nas na naše veselje uvršča glede na članstvo med mlajše družine na območju LZ Slovenije.

Gospodarimo na 3.800 ha lovišča, v katerem je naša najpomembnejša divjad srnjad, občasno se pojavi jelenjad, vedno pogostejši pa je divji prašič. Ker nam je v prejšnjih letih iz lovišča izginila skoraj vsa mala divjad, smo pred tremi leti sprejeli akcijski program za njeno ponovno naselitev. S strokovno in finančno pomočjo Komisije za malo divjad pri LZS nam projekt v celoti uspeva, saj je v lovišču že opazno večja številčnost fazana, poljske jerebice ter tudi poljskega zajca.

Na leto v lovišču opravimo več kot 1000 delovnih ur: gradnja prež, krmnih njiv, remiz za malo divjad in zimsko krmljenje male divjadi. Uspešno sodelujemo tudi z drugimi uporabniki

Starosta LD Gradac je Jože Lozar, ki je član od leta 1952.

prostora – kmeti, gozdarji, krajevno skupnostjo.

Poslanstvo, ki smo ga podedovali od generacij pred nami, bomo ob takšnem delu zagotovo prenesli tudi na rodove, ki prihajajo za nami.

Milan Sopčič

60 let LD Rakek

Lahko bi rekli: »60 let na 25 let podlage.« 26. avgusta 2006 so člani LD Rakek v spomin na svojega dolgoletnega aktivnega člana **Marjana Brzka** organizirali že tradicionalni Brzkov memorial. V tekmovanju v balinanju so letos nastopile ekipe LD Rakek, Sv. Vid in Planina ter Gasilska društva Rakek, Unec in Ivanje selo. Že drugič so zmagali balinarji LD Sv. Vid. Sledila je slavnostna akademija, na kateri so najzaslužnejšim članom izročili priznanja.

Posebno zahvalo je prejela botrica družinskega prapora **Marija Mekina - Mojca**. Za aktivno delo so priznanja prejeli **Marko Berce**, **Oliver Cantarutti**, **Miloš Rajčević** in **Anton Bajt**. Plaketo LD so prejeli **GD Unec**,

Lovci LD Bojansko - Štore ob 60-letnici svoje LD

programa proslave zapolnilo kulturno dogajanje, smo »pokazali, da je naš LD blizu prosvetno dogajanje in da smo lovci kulturni ljudje«, je v svojem nagovoru dejal podžupan občine, tudi naš član, ki je zbor pozdravil v imenu lokalne skupnosti ter nanizal kup lepih besed na račun LD. Kar matična občina najbolj ceni, sta naš odnos in sožitje s prebivalstvom, ki sta vseskozi vzorna.

Celjski rogisti in ljubiteljski

udeležbo. Vse to je predsednik Jelen povedal v govoru na slovesnosti ob 60-letnici in nas pozval na spominsko fotografiranje in ob koncu še na srnjakov golaž. Ob zahvali vsem dobrotnikom, ki so družini doslej kakor koli pomagali, posebno še Občini Štore, je LD Bojansko - Štore s svojimi 50-imi lovci in 30-imi gosti skromno, a dostojno proslavila svoj visoki jubilej.

Jože Kragelj - Jok

Zveza lovskih družin Notranjske - Cerknica in LD Planina. Srebrno plaketo pobratenja so dodelili **LD Slovenske Konjice.** Še posebno slovesno je bilo, ko so **Janezu Steržaju in Janezu Demšarju** za dolgoletno in nesebično delo podelili naziv častnega člana. LZS je z znakom za lovske zasluge odlikovala: **Mira Isteniča, Igorja Pirca in Ivana Jernejčiča.** Red za lovske zasluge III. stopnje je sprejel **Branko Ivančič,** red za lovske zasluge II. stopnje pa dolgoletni starešina **LD Miro Urbas.**

Prijeten večer so s svojim nastopom popestrili pevci **Pevskega zbora LD Martin Krpan** iz Nove vasi na Blokah in **Notranjski rogisti.** Praznovanje se je nadaljevalo s prijetnim družabnim srečanjem, kot se za praznovanje dveh tako visokih obletnic tudi spodobi.

Dobitniki odlikovanj in priznanj LD Rakek (ob 60-letnici LD); stojijo (od leve): Milan Šporar (LD Slovenske Konjice), Anton Bajt, Igor Pirc, Miloš Rajčević, Brane Ivančič, Marija Mekina - Mojca, Miro Urbas, sedita pa častna člana Janez Demšar in Janez Steržaj.

LD Rakek ima za seboj bogato, že 85-letno tradicijo. Že avgusta leta 1921 so napredno misleči Rakovčani ustanovili *Lovski klub Srnjak*, ki je štel do 20 članov in je, v skladu s tedanjo zakonodajo, deloval na zakupniškem načelu. Deloval je do začetka 2. svetovne vojne. Aktivnosti za ustanovitev kluba sta vodila mesar **Ludvik Demšar** ter uradnik železniške direkcije **Stane Likar**, ki je bil tudi prvi predsednik kluba.

Leta 1946 je bila, na temelju takratne zakonodaje, ustanovljena **LD Rakek.** Prvi izvoljeni starešina je bil **Anton Demšar**, ustanovni člani pa **Ludvik Demšar, Nikola Rajčević, Davorin Kogej st., Ivan Štrukelj, Jože Jurjevčič in Adolf Beber.**

Zdaj LD Rakek šteje 73 čla-

nov. Upravlja s 4.911 ha velikim loviščem, v katerem rakovski lovci opravijo okrog 1.800 ur prostovoljnega dela na leto. Redno skrbijo tudi za izobraževanje, saj imajo kar 13 lovskih tehnikov in čuvajev ter štiri preglednike uplenjene divjadi (pooblaščen osebe).

LD ni zaprta za kraj in prebivalce. Dobro sodeluje z lastniki zemljišč, s šolama na Rakeku in Uncu ter Vrtcem na Rakeku. Dolgo sodelujejo s sosednjo LD Planina, predvsem pa z GD Unec, kjer ima LD urejene tudi skupne prostore in hladilnico.

Posebno pomembno je 28 let trajajoče pobratenje z LD Slovenske Konjice. Že devet let za svoje člane organizirajo izlete v različne kraje Slovenije pod skupnim naslovom Spoznavajmo Slovenijo.

Edvard Lenarčič

60 let LD Selca

LD Selca je obeležila svojo 60-letnico 16. septembra 2006 v kulturnem domu v Železnikih s slavnostno proslavo, ki je potekala v treh delih: najprej enourni kulturni program s podelitvijo priznanj in odlikovanj zaslužnim članom, nato pa večerja in zabavni program s plesom.

Po večerji je bil vsem članom LD Selca in gostom razdeljen jubilejni zbornik – kakovostna in bogato opremljena, trdo vezana knjiga na 160 straneh z 31 arhivsko vrednimi črno-belimi in 100 barvnimi fotografijami.

Poročilo o jubileju LD Selca je priložnost, da se na kratko predstavimo širši lovski javnosti.

LD Selca obsega spodnji in srednji del Selške doline nad

Dragoceno pričevanje o načinu življenja predhodnikov in celo lovskih vzornikov najdemo v Zborniku LD Selca, ki so ga izdali ob 60-letnici delovanja.

Škofjo Loko. Po dolžini je to približno 40 km od Praprotnega pod Lubnikom do Rovtarice na Jelovici, po širini v smeri SV-JZ od Čepulj nad Kranjem do Starega vrha pa kakih 20 km. Razgibanost reliefa se giblje od slabih 400 m nadmorske višine v strugi Sore pod Lubnikom do 1410 m na Kotličih oz. Partizanskem vrhu na Jelovici. Bolj kot navedeni podatki je za lov pomembna površina, ki po najnovejšem računalniškem izračunu znaša 8135 ha. Lahko se pohvalimo s še eno ugodno okoliščino: na tem prostoru ni niti enega mestnega oz. urbanega naselja, saj se meja našega lovišča le na kratko dotika vzhodnega roba Železnikov. Sicer pa je na tem prostoru 26 vaških naselij s približno 3800 prebivalci. Pretežni del lovišča LD je v občinah Železniki in Škofja Loka.

Leta 2006 je LD Selca štela 70 članov, največ, 88, pa nas je bilo leta 1993. Od divjadi je najpomembnejša **srnjad.** Pri odstrelu oz. odvzemu iz lovišča smo prvič presegle število 100 glav leta 1974 (113). Psihološko mejo 200 glav srnjadi smo presegle leta 1990 z realizacijo 212 glav, višek, 261 glav, pa smo dosegli leta 1992. V naslednjih letih smo s preudarno politiko spremljanja odvzema iz lovišča dosegli soglasje na usklajevanjih v okviru ZLD Gorenjske in Zavoda za gozdove ter odstrel zmanjšali na manj kot 200 glav. Leta 2003 smo spet odstrelili nekaj več, 204 glave.

Gamsi so bili po pomenu vedno na drugem mestu v našem lovišču. Ocenjujemo, da poseljujejo okrog 1.800 ha površine na območju Jelovice in Dražgoške gore ter obrobne habitate med

Svetim Tomažem in Lubnikom ter na Špičastem hribu in Miklavški gori. Vendar so ze značilni gamsji tereni že preveč obrabli, zato številčnost gamsov nazaduje ali pa je ne moremo objektivno oceniti. **Jelenjadi** do 70. let prejšnjega stoletja praktično nismo poznali, zdaj pa je po gospodarskem pomenu že na drugem mestu. Prvi jelen je sicer padel leta 1966 na Jelovici, potem pa šele po 10 letih prva košuta. Letna realizacija odstrela do leta 1990 ni preseгла 10 glav, po letu 2000 pa se je začela skokovito večati. Tako je bilo leta 2001 uplenjenih 22 glav, čez dve leti 31 in 2005. leta 43 glav jelenjadi. Načrt za leto 2006 je dosegel že 53 glav jelenjadi – nezaslišana številka, ki si je pred nekaj leti ni bilo mogoče predstavljati. **Mufioni** so bili spuščeni v lovišče leta 1970. Prva ovna sta padla leta 1975, potem pa se je realizacija odstrela gibala od 3 živali v letih 1982 in 1983, v naslednjih pa od 10 do največ 17 živali in se zadnja leta ustalila okrog 10 glav. **Divji prašiči** so sicer redni gostje, vendar ne v večjem številu, tako da škodo plačujemo bolj poredko in v sorazmerno manjših zneskih.

O nastajanju in razvoju naše LD Selca naj priča nekaj odlomkov iz jubilejnega zbornika.

Pravi čudež je, da se je v Kerkovem kulturnem domu v Selcih ohranil zapisnik ustanovnega sestanka. Iz njega je razvidno, da je bil 21. 6. 1946 v šolskem poslopju v Selcih sestanek lovcev treh krajevnih ljudskih odborov: Selca, Dražgoše in Češnjica. Na tistem sestanku je bila ustanovljena LD Selca, izvoljeno pa je bilo tudi njeno 9-člansko vodstvo: **Alojz Basaj** – starešina, **Jože Zupančič** – tajnik, **Miha Leben** – gospodar, **Karel Jelenc** – zastopnik Dražgoš, **Blaž Šolar** – zastopnik Dražgoš, **Jurij Benedičič** – zastopnik Rudnega, **Jakob Prevc** – zastopnik Studena, **Anton Habjan** – zastopnik Kališ, **Franc Lotrič** – zastopnik Lajš. Lovišče LD Selca je takrat obsegalo 4576 ha, od tega lovišče Dražgoše 3166 ha in lovišče Selca 1410 ha. Približno v tistem času – vsekakor pa leta 1946 – je bil tudi ustanovni sestanek LD Bukovica, vendar se dokumenti niso ohranili. Znano je sicer, da so bili ustanovitelji trije najbolj znani lovci tega okoliša: **Lovro Bergant** s Sv. Tomaža, **Franc Rant st.** s Stirpnika in **Janez Rihtaršič** iz Bukovice. Članstvo LD Bukovica je poleg

treh ustanoviteljev sestavljalo še 12 prvotnih oz. ustanovnih članov, med katerimi je bil tudi poznejši starešina **Jože Potočnik**. Lovišče LD Selca se je zmanjšalo leta 1948, ko je bilo ustanovljeno Gojitveno lovišče Ratitovec. Zato ni čudno, da je bilo po smernicah višjih upravnih organov ugotovljeno, da so tedanje LD premajhne in da jih je treba združiti.

23. aprila 1950 je bil ustanovni občni zbor nove LD, za katero so celo predlagali ime Selška dolina. Končno je prevladalo ime LD Železniki. Prvi dve leti je bil starešina **Alojz Basaj**, naslednji dve leti, 1952 do 1953, pa **Jože Veber**. Poskusno združevanje lovskih družin je trajalo 4 leta, ko je oblast začela ugotavljati, da so take LD preobsežne in da jih ni mogoče dobro voditi. Zato sta nastali ponovna delitev in reorganizacija. Tako je bil 14. marca 1954 že drugi ustanovni občni zbor LD Selca, ki ni pomenil le ločitve od LD Železniki, temveč tudi dokončno združitev LD Selca in LD Bukovica.

Potem so potekala leta uspešnega in stabilnega delovanja naše LD vse do današnjih dni. V tem, več kot pol stoletja dolgem obdobju so LD Selca vodili: od 1955 do 1960 starešina **Jože Veber**, od 1955 do 1968 starešina in gospodar **Lojze Basaj**, od 1961 do 1968 starešina **Vinko Prevc**. V njunem mandatu je bila zgrajena lovska kočna na Jelovici (1963). Zatem sta za leti 1969 in 1970 prevzela vodenje LD starešina **Janko Prezelj** in gospodar **Anton Habjan** – oba le toliko, da se je izoblikovalo novo stabilno vodstvo, ki mu je dal pečat **Pavel Potočnik** z dolgim, uspešnim in nadvse požrtvovalnim delom, saj je bil starešina v letih 1971 do 1981 in 2002 do 2005 ter gospodar od 1982 do 2001 – torej skupaj več kot tri desetletja. Na začetku je sodeloval z njim **Janko Rant** kot gospodar v obdobju 1971 do 1981. Po njegovi nenadni smrti je mesto gospodarja za naslednjih 20 let prevzel **Pavel Potočnik**, ob tem pa je bil za 4 mandate zapored v letih 1982 do 1997 izvoljen za starešino **Borut Mencinger**. Navedeno obdobje zaznamuje izgradnja lovskega doma v Selcih ob 40-letnici lovske družine 30. avgusta 1986 ter odpiranje lovske družine v svet oz. ne samo k sosedom, ampak tudi širše. Tako smo pogledali celo čez državno mejo z Italijo in se na pobudo vodstva Občine Škofja Loka

leta 1983 pobratili z LD Sovdenj ob Soči. Posebno pristrčne odnose smo navezali na vsakoletnih skupnih lovih z LD Globoko pri Brežicah. Ker smo to prijetno sodelovanje začeli že leta 1987, se nam bliža 20-letnica zanimivih srečanj.

Precejšen del zbornika je namenjen lovskim spominom, ki so jih napisali lovci sami.

Objava lovskih spominov in starih lovskih zgodb je poželja med bralci vsesplošno priznanje: to je namreč dragoceno pričevanje o načinu življenja naših predhodnikov ali celo lovskih vzornikov. Mar ne bi bilo škoda, če bi ti možje in njihova dela prehitro utonili v pozabo? V zborniku je še nekaj obširnih poročil o gradnji lovske kočne na Jelovici, že leta 1963, o zahtevni gradnji lovskega doma v Selcih ob 40-letnici LD (avgusta 1986) ter o pristrčnih srečanjih lovcev z najmlajšimi šolarji, ki so prispevali svoje pesmice in spise o srečanjih z gozdnimi živalmi. Posebno obširno in natančno je opisana kinologija, ki je bila od vsega začetka pomembno zastopana v delovanju LD. Naš jubilejni zbornik smo zaključili s fotografijami najmočnejših trofejev in z nekaj najbolj zanimivimi trofejami iz lovišča LD Selca po letu 1960.

Borut Mencinger

60 let LD Negova

Ob praznovanju jubileja razvili nov stanovski prapor

Lovska družina Negova je bila ustanovljena 16. aprila 1946. Tedanjih ustanovnih članov ni več med živimi. Najstarejša člana družine sta **Boris Žurman** in **Franci Kaučič**, ki sta v lovske vrste negovskih lovcev vstopila leta 1948. Oba sta zavzeta in zaslužna lovca in sta doslej prejela številna lovska priznanja.

LD Negova je svoj visoki jubilej proslavila 15. septembra s slavnostnim jubilejnim občnim zborom in z osrednjo proslavo 60-letnice LD. Občni zbor so s svojim nastopom popestrili *Prekmurški rogisti* in je potekal v lepi dvorani lovskega doma v Negovi. Zaslužnim članom so izročili priznanja. Seje sta se udeležila tudi predsednik Lovske zveze Prlekija **Anton Holc** in predsednik Lovske kinološke zveze Pomurje **Iztok Trček**, ki sta lovcem in lovskim kinologomodelila zaslužna priznanja.

Slovesnost ob 60. občnem zboru LD Negova je bila v lovskem domu LD Negova – pozdrav starešine LD Slavka Lončariča.

Novi prapor LD Negova v rokah praporščakov Stanka Rojka starejšega in Jožeta Vogrina. Ob njem sta (z leve strani) gospodar in starešina LD Negova Vlado Rojko in Slavko Lončarič.

Osrednji del prireditve je potekal v soboto, 16. septembra, ko se je pred lovskim domom in pod šotorom zbralo veliko lovcev iz sosednjih LD in gostov ter ljubiteljev lovstva, ki so sledili slovesnosti. Slovesnost so s svojimi nastopi polepšali *Lovski rogisti Prlekije*, *Lovski nonet LD Sv. Ana* pod vodstvom **Milana Edera** in zborček OŠ dr. Anton Trstenjak - Negova, ki ga vodi **Petra Starovasnik**. Goste in druge je pozdravil starešina Lovske družine Negova **Slavko Lončarič**, ki je predstavil kroniko društva od ustanovitve do danes. Kot je dejal, so lovci v svojem okolju, zdaj gospodarijo na okrog 2.500 ha lovišča, opravili pomembno vlogo pri ohranjanju divjadi v naravi. Negovski lovci so dejavni tudi na kulturnem področju, saj so člani Prleških rogistov in Premurskih rogistov, ki zastopajo lovske vrste Prekmurja in Prlekije na raznih lovskih prireditvah. Veseli so, da je v družino vključenih veliko mladih, kar je porok, da se bo v Negovi nadaljevala lovska tradicija, ki so jo obeležili že številni izkušeni lovci. Poleg uspehov pri vzgoji mladih lovcev je LD Negova dosegla velik uspeh tudi z

dograditvijo lastnega lovskega doma v Črnem hojčju pri Negovi, kjer se zbirajo lovci. V njem potekajo tudi druga družabna srečanja in prireditve. Kot je poudaril govornik, je LD Negova na pobudo zdaj najstarejšega lovca Franca Kaučiča med prvimi v Pomurju organizirala lovni turizem. Poudaril je tudi dobro sodelovanje z drugimi LD, Lovsko zvezo Prlekija in Lovsko-kinološko zvezo Pomurje ter z društvi v KS Negova in Občino Gornja Radgona.

V okviru praznovanja je bila tudi slovesnost ob razvitu družinskega prapora, ki sta ga slavnostno razvila starešina **Slavko Lončarič** in župan Občine Gornja Radgona **Anton Kampuš**, ki je v svojem nagovoru lovce pohvalil, saj skrbijo za divjad in ohranjanje narave. Prapor, na katerega so obesili 114 trakov darovalcev in približno 103 žebličke, je ob igranju skladbe zavetnika lovcev, sv. Huberta, zaigrali so jo Prleški rogisti, blagoslovil negovski župnik **Jože Horvat**. Po končani proslavi so lovci pripravili lovsko veselico, na kateri ni manjkalo dobrot in kjer je bila zastopana tudi divjačina.

Ludvik Kramberger

Ob pogledu na člane LD Rogatec človeku zdrane pogled na še zmeraj postavnega in čilega moža **Martina Krizanca**, za katerega ponosno povemo, da je to naš dol-

goletni član.

Martin je praznoval častiljiv jubilej, 85-letnico rojstva.

27. 7. 1921 mu je zasvetila luč narave v Rogatcu, kjer je tudi odrasel. Kot mladenič je okusil tegobe 2. svetovne vojne in življenje v okupatorjevem zbirnem centru, kjer so jih usposabljali za različne dejavnosti. Po vrnitvi v domači kraj si je v Rogatcu ustvaril družino in se zaposlil.

Leta 1954 se je Martin odzval svemu notranjemu glasu in se včlanil v LD Rogatec. Kakšnega pomena je ta letnica za našo LD, se pravzaprav zavedamo šele zdaj. Martin je leta 1958 sprejel funkcijo gospodarja, ki jo je opravljal do leta 1970, od leta 1970 do leta 1974 je opravljal funkcijo blagajnika, od leta 1974 do 1976 je bil starešina LD Rogatec, nato se je za dve leti zopet spoprijel z funkcijo gospodarja, od leta 1980 do 1984 je bil predsednik NO, od leta 1984 do 1994 je opravljal funkcijo tajnika, od leta 1994 do leta 2003 je bil v LD Rogatec zadolžen za lovski turizem. Vsa leta je bil v družini tudi delovno aktiven in pobudnik marsikatere delovne akcije.

Za zavzeto delo in rezultate, ki jih je dosegel na področju lovstva, je bil odlikovan s priznanjem OLZ, z znakom za lovske zasluge, z redom III. stopnje, na dan 60. obletnice LD Rogatec pa je prejel red II. stopnje.

Martin je mnogo lovskih užtkov prepustil mlajšim članom naše LD. Kadar koli se pojavi med nami, prinaša dobro voljo in veselje. S svojim vestnim in poštenim pristopom je vzgled lovčev naše družine.

Ob tvojem življenjskem jubileju, dragi Martin, ti iskreno čestitamo, obenem pa se ti zahvaljujemo za dosedanje zavzeto in požrtvovalno delo v lovstvu z željo, da bi ti zdravje še dolgo služilo in da bi se zadovoljen vračal med svoje člane LD Rogatec!

LD Rogatec – T. K.

Naš najstarejši lovec **Anton Svoltjšak** se je rodil 14. januarja 1907 v preljudbi domači Dolenji vasi sredi Selške doline. V vrste lovske družine Selca je vstopil šele pri 56 letih, po upokojitvi. Že prej smo vedeli, da je naš privrženec, da ga miška lovska družba. Toda Anderličev Tonček, kot smo ga klicali po domače, je čutil preveč odgovornosti do svoje družine, do dela na skromni kmetiji, da bi si jemal prosti čas za lov. Ko pa je vstopil v LD Selca, je takoj poprijel za vsa dela, sprejel vse zadolžitve, ki so mu jih naložili. Tako je tudi nabavil lovske pse in sprejel odgovorno službo prevzemnika uplenjene divjadi. Kot marljiv in vesten član je bil leta 1967 izvoljen v UO LD Selca. Potem je bil do leta 1975 predsednik komisije za ocenjevanje škode od divjadi, ki jo je odlično vodil s svojim umirjenim značajem in neomajno poštenostjo. Ko smo začeli graditi lovski dom v Selcih, se je Anton že

blížal 80. letom, a je kljub temu opravil kar 110 prostovoljnih delovnih ur! Več sta zmogla le še dva, veliko mlajša lovca. Vmes je »utegnik« upleniti še kapitalnega srnjaka, katerega rogovje je bilo nekaj časa v naši LD najmočnejša tovrstna lovska trofeja. Vsi smo mu ga privoščili in ga občudovali ob takem podvigu, saj je takrat nosil že 84. križ.

Anton Svoltjšak je za svojo predanost in delo v lovski organizaciji prejel priznanje LD Selca in znak LZS za lovske zasluge. Leta so mu tekla tako lahkotno, da skoraj nismo opazili, ko jih je imel že čez 90. Pri petindevetdesetih pa je prišla nadenj nesreča, ki bi bila zanj lahko usodna, če ne bi bil tako trden in vitalen človek, da malo takih. V domači hiši si je namreč zlomil kolk, ko je nekoliko preveč »mladostno« plezal na toplo kmečko peč. V skrbi, da njegov organizem ne bi prenesel obsežnejše operacije, so se kirurgi odločili za manjši operativni poseg, tako da Tonček sicer hodi, vendar se mora opirati na hojco, kar pa ni prav nič omajalo njegove večno dobre volje in smisla za humor.

Ko smo lani poleti pred lovskim domom organizirali fotografiranje članov za objavo v jubilejnem zborniku ob 60-letnici LD Selca, se je – sicer ob pomoči mlajših – veselo udeležil skupinskega fotografiranja in se potem še dolgo vključeval v lovske pogovore.

Anton Svoltjšak, po domače Anderličev Tonček, je torej 14. januarja 2007 v krogu domačih praznoval izjemen jubilej – 100-letnico življenja, jubilej, ki ga narava nakloni le zelo redkim izbrancem, še posebno, če se to zgodi v letu, ko tudi slovenska lovska organizacija praznuje enak jubilej.

Našemu najstarejšemu lovcu Tončku voščimo ob enkratni priložnosti še veliko lepih in mirnih let ter prijetnih občutkov, da ga obkrožajo vsi, ki ga imajo radi.

LD Selca

Naš največji pesnik dr. France Prešeren je zapisal, da dežela Kranjska nima lepš'ga kraja, ko je z okolš'no ta, podoba raja. V tem prelepem kraju naše dežele se

je 26. 10. 1936 rodil naš član **Andrej Trpin**. Leta 1959 se je včlanil v našo LD Bled. Izpit za lovca je opravil leta 1961 v Kranju. Naš Andrej je še iz »stare garde« blejskih lovccev. Izredno rad je hodil v lovsko kočjo na Voklo, kjer ga je učil in privajal na lov Alojz Štimnikar. Prav on ga je navdušil za lov na jereba in tako je Andrej postal odličen jerebar. Z lovskim tovarišem Antonom Burjo – Kurejevim Tončkom sta veliko časa namenila prav temu lovu.

Ko se jeseni narava odene v čudovite barve, prva slana pobeli travnike in posrebrni jerebiko, takrat je Andrej zapiskal našemu gozdnemu trubadurju in ga velikokrat premamil pred puškino cev. S ponosom in veseljem si je zataknil za klobuk vejico plena. Mnogi mlajši lovci smo mu večkrat zavidali, ker je nosil jerebova peresa za klobukom.

Drugo največje veselje in strast pa ima Andrej do lova na srnjaka. Ker je doma v bližini vzpetine Hom, so mu v revirju znani skoraj vsi srnjaki, od

mladih do starih. Zato se redko zmoti pri pravilni oceni in uplenitvi.

Andrej je vedre narave, predvsem hudomušne. Rad se pošali, najraje na tuj račun, vendar nikoli žaljivo, tako da mu nihče ne zameri. Od srca vsakomur privoščiti lovski blagor, če le ve, da je bila divjad uplenjena lovsko pravično.

Andrej je kot pohištvni mizar skoraj vso delovno dobo delal v tovarni Lip na Rečici pri Bledu. Zato tudi ni nikoli odklonil kakršnega koli dela pri lovskih kočah ali drugih objektih, ki so potrebni v lovišču, izredno je bil aktiven pri gradnji našega lovskega doma. Andrej ima dobro ženo Marinko, ki ga še zdaj, ko mu zdravje povzroča težave, velikokrat spremlja v lovski dom, da se sreča z lovske tovariši.

Dejavno se je vključeval v organih LD Bled. Od leta 1979 do 1987 je bil vodja 2. sektorja in član UO LD, od leta 1994 do leta 2005 pa član komisije za izobraževanje. V letih 1994 do

1998 je bil namestnik člana Disciplinske komisije v LD, od 1998 do 2002 pa je bil tudi član te komisije. Za njegovo prizadevnost ga je LD Bled nagradila z družinskim priznanjem, dobil pa je tudi lovske plakete LD Bled. Od LZS je prejel znak za lovske zasluge in red III. stopnje.

Dragi Andrej, ob tvoji visoki obletnici ti vsi lovske tovariši želimo predvsem veliko zdravja in dober pogled še naprej.

LD Bled – V. M.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

100-letnico

Anton Svoltjšak, LD Selca

90-letnico

Friderik Kumer, LD Jamnica

85-letnico

**Janko Bedrač, LD Boris Kidrič
Vojko Bizjak, LD Hubelj**

80-letnico

**Vinko Dreu, LD Podlehnik
Franc Hančič, LD Komenda
Franc Hudomal, LD Velunja, Šoštanj
Franc Jelen, LD Peca, Mežica
Mirko Kacjan, LD Hoče
Anton Osojnik, LD Bistra, Črna na Koroškem
Tone Rutar, LD Radeče
Stane Škabar, LD Kras, Duvtolje
Jure Špehar, LD Sinji Vrh
Vinko Uranc, LD Bistra, Črna na Koroškem**

75-letnico

**Ignac Dominič, LD Žabnik, Obrov
Ivan Furlan, LD Dobrova
Janez Gabor, LD Polšnik
Franc Hrga, LD Ljutomer
Ladislav Ivanec, LD Lendava
Pavle Janežič, LD Ig pri Ljubljani
Ivo Kramžar, LD Šmartno pri Litiji
Stane Logar, LD Rakovnik
Janko Lukežič, LD Šmarna gora
Ivan Marinč, LD Loški Potok
Franc Mevlja, LD Tabor, Sežana
Franc Novak, LD Mala gora
Franc Perušič, LD Loka, Črnomelj
Anton Plantan, LD Dolenjske Toplice
Marjan Remic, LD Mirna Peč
Anton Škodnik, LD Kanal**

**Stanko Špenga, LD Benedikt
Ivan Švajger, LD Puščava, Lovrenc na Pohorju
Štefan Telebar, LD Kungota
Srečko Trebovšek, LD Cirkovce
Roman Vergan, LD Grad, Kuzma
Viktor Vesel, LD Sodražica
Franc Vidnar, LD Mala Nedelja
Jožef Vivola, LD Žetale**

70-letnico

**Evgen Ambrožič, LD Tabor, Erzelj
Janez Arh, LD Sovodenj
Maks Božnar, LD Poljane
Pavel Bratina, LD Čaven
Jože Čeligoj, LD Raša, Štorje
Bogomir Gajser, LD Makole
Bogomir Gosak, LD Orlica, Vuhred
Ferdo Haler, LD Tabor v Savinjski dolini
Drago Klemenc, LD Kanal
Štefan Kmetec, LD Destnik
Ivan Kočevar, LD Lož, Stari trg
Zdravko Krvina, LD Gorenja vas
Jože Kuder, LD Hum, Celje
Kristjan Ladinik, LD Peca, Mežica
Anton Magdič, LD Ljutomer
Anton Marinč, LD Kočevje
Ivan Mrzel, LD Golavabuka
Štefan Novak, LD Dolina
Anton Pečjak, LD Krka
Franc Podgornik, LD Ljubinj
Jože Preskar, LD Pišcece
Miro Prunk, LD Timav, Vreme
Gildo Pucer, LD Koper
Martin Sintič, LD Dolenjske Toplice
Franc Štenkler, LD Podbrdo
Janez Štremfelj, LD Otavnik
Janez Tušak, LD Bresnica, Podgorci
Anton Užmah, LD Log, Šentvid
Anton Vastl, LD Jamnica
Darko Vidmar, LD Šentjanž
Jože Vrbican, LD Ig pri Ljubljani
Anton Zupan, LD Krka**

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

* Po podatkih, ki so nam jih posredovali tajniki LD na članskih seznamih!

Brkati sinici ob Velenjskem jezeru

Da je bila letošnja jesen resnično bogata in lepa s čudovito obarvanim listjem, se lahko zahvalimo toplemu in sončnemu vremenu, ki se je pomaknilo vse do začetka zadnjega meseca v letu. Toliko časa pisanih barv listja in okrasnega zelenja nisem občudoval že veliko let. Sončni dnevi in prijetne temperature so kar same vabile, da sem si na rame večkrat oprtal svoj nahrbtnik s fotografsko opremo in se odpravil v naravo.

Ker sem tudi po naravi bolj »vodni tip«, sem se zato večkrat odpravil na Velenjska jezera, ki jih kar precej dobro poznam. To so verjetno že vsem znana vdorna jezera, ki so nastala zaradi več desetletnega rudarjenja v Šaleški dolini. Njihova lega je tudi na obrobju selitvenih poti ptic, zato se v spomladanskem in jesenskem času številne vrste, ki so bolj vezane na vode in mokrišča, tod ustavijo za krajši čas, da si odpočijejo in poiščejo hrano za nadaljnjo pot. Ker se je ponekod obrežje jezer precej zaraslo z obvodnim rastlinjem, si številne druge, manjše vrste ptic na takih površinah lahko uspešno iščejo hrano in v kritju rastlinja tudi prenočujejo.

Velenjska jezera obiskujem predvsem kot ljubiteljski ornitolog in jih v zadnjih dveh desetletjih spremljam tudi s fotografskim aparatom. Zato lahko marsikatero zanimivo vrsto ptice fotografsko dokumentiram. Letošnjo jesen sem imel izredno fotografsko srečo in sem lahko fotografiral zelo redko vrsto ptice, brkato sinico (*Panurus biarmicus*).

Nekega jutra, ko sem ob obrežju v maskirnem šotoru strpno čakal, da se mi bo za fotografiranje dovolj približal čopasti ponirek, sem nenadoma zaslišal ob sebi, tik ob šotoru, nenavadno, zelo nežno cvrčanje ptice. Takoj sem pogledal skozi lino v smeri petja in nad tlemi zagledal nenavadno ptico, ki je brskala za hrano in se sploh ni zmenila zame, čeprav je me morala opaziti. Kmalu se ji je pridružila še ena. Na njenih glavnicah sem zagledal nenavadno dolge črne brke. Zavedel sem se, da v neposredni bližini opazujem dve brkati sinici.

To je bilo zame takšno preseženje, da ga le težko opišem. V tistih trenutkih mi je maskirni šotor naenkrat postal v veliko napoto. Ker ptici nista kazali ni-

Ob Velenjskih jezerih sem fotografiral redko vrsto brkate sinice – *Panurus biarmicus*; zgoraj samček.

kakršnega preplaha, sem se odločil, da bom previdno zlezal iz šotorja in poskusil napraviti vsaj dokumentarni posnetek. Zaradi mojega nerodnega lezenja in podiranja šotorja sta se majhni ptici preplašili in odleteli nekaj metrov stran in nadaljevali z iskanjem hrane bolj v vrhu trstičja. Takoj so nastajali prvi dokumentarni posnetki. Na moje veselje se ptici sploh nista zmenili za moje »skljoce« in sta pridno obirali obilno trstičje. S fotoaparatom sem se jima počasi, a previdno približeval in ju ob tem občudoval v njuni lepoti. Napravil sem kar nekaj posnetkov, nakar sta obe hkrati zleteli iz trstičja. S pogledom sem spremljal njun let, ki je bil še najbolj podoben

metulju, ki se spreletava po zraku. Odleteli sta na drugo stran trstičja. Ves srečen in očaran zaradi srečanja s predstavnicama redke vrste ptice pri nas sem se počasi vrnil proti domu, da bi si čim prej pogledal, kaj sem zabeležil na svoj digitalni fotoaparati. Zabeleženi prizori so me še enkrat očarali in osrečili.

Milan Cerar, Diana

Smo že trije!

Veliko ljudi, veliko besed in idej. Morda tudi veliko neumnih. Toda če je zbrana prava družba, predvsem lovska, se iz neumnih idej rodi tudi kakšna pametna stvar.

Tone, lovski kolega in prijatelj ter nekdanji sosed in kot se za naše kraje spodobi, tudi vinogradnik, včasih »pomaga« pri uresničitvi kakšne take ideje. Kot sem že omenil, je Tone lovec, in to v Krškem, vinograd, ki smo ga zasadili tam pred tridesetimi leti, pa je žal tudi v lovišču sosednje LD Pišce. Tako sem v nekem pogovoru Toneta »pohecal«, da se Globočani po končanem lovu v revirju Sromlje povabimo k njemu na malico (seveda naj bi on poskrbel samo za pokušino vin iz njegove vinske kleti, sicer bi bil strošek le prevelik). Ker je bil takrat Tone tudi predsednik območne lovske zveze Posavje Krško, je moral poskrbeti za spoštovanje zakonodaje. Tako me je podučil, da z orožjem pač ne smemo do njegove kleti, ker je njegova klet čez meje našega lovišča. Tak izgovor pa Globočanov ni mogel več ustaviti pri izpeljavi tedaj že kar zrele ideje. Ni bilo potrebno veliko nagovarjanja naših severnih sosedov, Piščanov, da bi ob tej priložnosti organizirali skupni lov vsak v svojem delu lovišča, potem pa bi dan sklenili s skupno malico v njihovem lovišču, to je pri Tonetu. In glej ga, »šmenta«, Tone se je spet izvlekel in se rešil našega obiska njegove kleti. Kupil je novo parcelo na Bučerci, vinograd na Sromljah pa prodal. Toda zdaj je bila zadeva organizirana že tako daleč, da odpoved niti ni bila več mogoča. Rezervno lokacijo smo našli na Gomilah pri Žerjavu, kjer smo že tako ali tako vsakoletni gosti, le da nas je vsako leto nekoliko več. Organizacija malice je bila v naših rokah, lepo vreme in polna miza pa sta nas prikovala na klopi pred družinsko hišo. K temu je Tone le delno prispeval, saj smo le imeli čas poskusiti nekaj pridelka še iz sromeljske kleti. Za ročno dostavo kapljice na mize sicer nismo potrebovali več kot enega dostavljavca (proti Tonetovemu avtu so se namreč zagнали kar trije, da bi družno opravili to nalogo), tudi roke ga niso preveč bolele po prenašanju »težkega« bremena na mize. Prvo srečanje, domenjeno pred šestimi leti, pa je po vseh zapletih nazadnje le uspelo.

Kot pravi ljudski rek, da je vsak začetek težak, je v naslednjih letih stvar stekla že rutinsko, gladko. Pri organizaciji skupne malice smo se vsako leto izmenjivali, zamenjali smo tudi kraj druženja, lovili pa smo še naprej vsak na svojem delu lovišča.

Foto: M. Cerar – Diana

Tako se je na enem od lovov zgodilo tudi tole. V našem lovišču je številčnost fazana dokaj skromna, zato smo sprejeli sklep, da ga na skupnih lovih ne bomo lovili. In tako smo v sromeljskem delu lovišča le lepo gledali res čudovitega fazana ob vzletu, ki pa je svoj let žal končal šele prek meje, torej na piščekem. Žal zato, ker so naši sosede imeli pač drugačen dogovor in tudi njihov strellec ni imel smole, imel pa jo je fazan, ki je končal položen pri pozdravu lovini. Pri malici je bila razprava tudi o omenjenem dogodku in ob pozdravu na srečanju sem spregovoril tudi o tem. Povedal sem namreč, kakšen je

lovskega doma. Za njegovo odlično pripravo je namreč poskrbel naš izkušeni kuhar Jože.

Ker v naših razmišljanjih in nato na razgovorih razvijamo svoja dejanja naprej, smo na predlog Vlada na naše skupno druženje povabili še člane LD Artiče. Ker je to že kar veliko članov zelene bratovščine na enem mestu, smo se stvari morali lotiti nekoliko drugače. Zbrali smo se, da bi se skupaj dogovorili o podrobnostih našega srečanja, s posebnim poudarkom dogovora o varni organizaciji skupnega lova. Za zborna mesto smo določili Strgarjev travnik, ki je na skupni meji vseh treh LD.

dedov in očetov ob velikem številu male divjadi, so pač zgodovina. Druženja lovskih prijateljev pa so v času hitrega življenjskega tempa še kako potrebna in dobrodošla. Če se v taki lovski družbi zasliši še lepa slovenska pesem, ki se vsaj v naši družbi pogosto, je namen še kako na mestu. Zato ga z veseljem vsi skupaj izkoristimo, saj razprtije v vrhu slovenskega lovstva nam, povprečnim članom, lovcem daleč od prestolnice, prav nič ne pomagajo in ne koristijo. Vsaj menimo, da nam zaenkrat tudi še ne škodujejo ...

Dušan Lepšina
LD Globoko

gim na vznožje vasi Veliko Polje. Vsa dolina je do roba napolnjena z mlečno lunino lučjo. Videti je vsako drevo, vsak grm, rosa na travi srebrno odseva.

Vasko obstane – tudi sam sem zaslišal visok koščten zvok: kot bi s suho vejo udaril po deblu drevesa.

»Jeleni!« zašepeče Vasko.

»Moči merijo! Kmalu bo ruk ...« In že jih ugledava – temne silhete treh mogočnih živali v položnem bregu Lazne. Prva dva prepletata rogovji in z glavama tiščita drug v drugega. Ni videti kot pravi boj, njuno prerivanje, bolj kot igra je. Tretji, večji, ogromno se mi zazdi rogovje na njegovi glavi, stoji ob strani. 'Kot razsodnik pri dvoboju,' pomislim.

»Prva dva sta mlada, šesterak in osmerak,« mi tiho pove Vasko, »tretji pa je dvanajsterak. Poznam jih, videl sem jih že ...«

In obšlo me je, kot da nisem na tem svetu, kot da lebdim in so vse le sanje ...

Počasi so se odmikali, jeleni, proti drugemu koncu doline – mlajša dva radoživo se bojujoč, večji ves čas ob strani: proti nji-ji, ograjeni s kovinsko mrežo ...

Foto: D. Lepšina

Tone pridobiva navodila, kako napolniti podarjeno embalažo.

naš dogovor in se pošalil, da nam bodo plen lahko vrnil. V njihovem lovišču je namreč kar veliko divjih prašičev, ki pa redkeje zaidejo k nam (in če, nas takrat ni na pravem mestu). Zaželel sem namreč, da bi kakšen lovec le pravi čas zašel v lovišče in bi katerega uplenili v zamenjavo za nesrečnega fazana. Tako nas je kmalu na noge dvignil lovski kolega Stanko, ki je naletel na svež prašičji sled in prišel povedat novico. Takoj smo se organizirali, sled pregledali, a žal ugotovili, da se je le-ta nadaljeval v sosednje lovišče, v LD Artiče. Toda naša pozornost nas je naslednji dan zopet pripeljala do svežega sleda, ki pa je nato pripeljal tudi do divjadi. In prav Stanko je bil na koncu tudi srečni uplenitelj. Ne nazadnje smo izpolnili tudi obljubo, da bomo našega fazana poračunali z uplenitvijo njihovega divjega prašiča, ki nam je potem še kako prav prišel za skupno malico pri naših akcijah v lovišču in še posebno pri prekrivanju strehe našega

Zbralo se nas je kar veliko, saj smo našli 80 lovcev. Pogon je izvedla vsaka LD na svojem delu lovišča, na stojiščih pa so se člani med seboj pomešali in tako spoznali tudi sosednji lovišči. Po končanem lovu, ko smo vsi skupaj uplenili le za vzorec divjadi iz našega lovišča, in pozdravu lovini (sicer skromni glede na zbrano število), smo se zopet pomešali med seboj za mizami ob skupni malici in tako končali naše prvo druženje na tromeji. Seveda pa se mora kakšna dobra stvar zgoditi tudi na zadnjem pogonu. Na Toneta seveda nismo pozabili, saj je na neki način le »kriv« naših druženj in smo ga seveda povabili na lov. Ugotavljali smo, da verjetno ni bilo krivo pomanjkanje vina ob našem prvem srečanju, ampak Tone preprosto ni imel pripravne embalaže za dostavo. Zato smo mu v spomin na prvo srečanje vseh treh lovskih družin poklonili primerno embalažo z željo, da se kdaj polna pojavi na našem zadnjem pogonu.

Lovi, kot so bili v času naših

»Uboga žival, kako je morala trpeti!«

Mesečna noč na Vrheh¹. Septembrska polna luna.

Z lovцем Vaskom se spuščava v dol, ki je kot uleknjen narobe obrnjen kožuh: z enim koncem pripet na zaselek Jakovce, z dru-

¹ Vrhe – hribovit svet med Krasom in Zg. Vipavsko dolino

Foto: Bogdan Renar

Jelen je v strašnih mukah in v še hujšem strahu poginil ...

Foto: Stojan Počkar

Mučne smrti divjadi so kar pogoste. Na fotografiji je srna, ki se ujela v ograjo pred počitniško hišo v Trebižanih, LD Vrhe - Vrabče.

Dobra dva meseca po tistem silnem doživetju; konec novembra (2006) me je poklical Stojan, gospodar LD Vrhe - Vrabče, kamor spada tudi 'jelenja' dolina med Velikim Poljem in Jakovcami.

»Franc, lov na jelene je za letos ustavljen. Ponoči se je v mrežo pod Velikim Poljem ujel kronski dvanajsterak in poginil ...«

Res – jelen se je z rogovjem zapletel v kovinsko mrežo, ki jo je lastnik zemljišča postavil kot zaščito pred divjadjo, predvsem pred jelenjadjo, ki se je v tamkajšnjih krajih kar razmnožila. V boju za življenje je močna žival izruvala več akacijevih kolov s petdesetimi metri mreže vred, ki se mu je zamotala okoli rogovja.

Jelenov boj za življenje je bil dolg in silen. Od muk in rane, ki jo je dobil, ko se je, premetava-joč se, nabodel na ošiljen izruvan kol, je poginil. Čeprav so ga dobili kmalu zjutraj, meso za prehrano ljudi ni bilo več uporabno – bilo je že zeleno. »Od muk,« mi je rekel Stojan.

Po truplo je prišel higienik iz Sežane in ga odpeljal ...

»Bil je tisti, največji od treh, ki sva jih gledala ob polni luni,« mi je rekel Vasko, ko sva se pozneje pogovarjala o tem. »Uboga žival, kako je morala trpeti ...«

Franc Černigoj

S splavarji na Dravi

4. srečanje koroških, štajerskih in zamejskih lovcev

Kar 14 koroških LD, od 19-ih, je do konca lanskega septembra praznovalo 60 let uspešnega lovskega poslanstva. Sedaj je končno napočil tudi čas za druga tradicionalna družabna srečanja, ki jih neguje Koroška lov-ska zveza (KLZ). Medtem ko so se doslej predstavniki KLZ z zamejskimi lovci tradicionalno srečevali le na delovnih sestankih, ki so jih sicer vedno popestrili tudi s skupnimi lovi na malo divjad na Primorskem in v Prekmurju, so jim lansko jesen pokazali še drugačne lepote Koroške.

Lanskega srečanja, nad katerim je bdel neutrudni predsednik KLZ **Dušan Leskovec**, vse organizacijske niti pa je imel v rokah vsestranski strokovni tajnik **Franc Praznik**, so se poleg članov UO KLZ, Kluba prijateljev lova (KPL) iz Celovca in Društva slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine – Doberdob (DSL F-JK), prvič udeležili tudi člani

UO mariborske območne lovske zveze (LZM). Organizatorju dobro načrtovanega delovnega srečanja je bilo naklonjeno tudi lepo, sončno jesensko vreme. Tokrat so se lovci, na čelu katerih so bili predsedniki **Dušan Leskovec (KLZ)**, **Mirko Kumer (KPL)**, **Egon Malalan (DSL F – JK)** in **Branko Kurnik (LZM)**, ter lovski inšpektor za Koroško **Drago Križan** in znan lovski funkcionar **Dušan Jukič** sešli na turistični kmetiji Klančnik izpod Klanca pri Dravogradu. Že sam sprejem na dvorišču napredne koroške kmetije, na kateri delajo in živijo kar trije koroški »jagri«, je bil nepozaben.

Marko Kogelnik, 44-letni gospodar, ki ne malo prostega časa nameni tudi za vodenje LD Libeliče (KLZ), je tudi predsednik komisije za stike z javnostjo. Že v uvodu je povedal, kako lahko kmetija dobro uspeva tudi zaradi pravilnega odnosa do narave in divjadi. Lep primer je prav njihova kmetija, ki ima 70 ha lastnih kmetijskih površin. 20 ha njiv in travnikov imajo Klančnikovi tudi v najemu, saj imajo sodobno urejeno govejo farmo s 85 glavami govedi, od katerih je kar 46 krav molznic. S svinjske farme, na kateri je 35 plemenskih svinj, na leto dobijo okrog 500 odojkov. Še posebno pa so Klančnikovi lovci, sinova **Marko** in **Andrej**, predvsem oče **Jože**, ki je bil dolgo tudi starešina LD Libeliče, ponosni na 40 ha zagrajenih pašnikov in gozda, kjer v dobrih razmerah skrbijo za 160 glav v obori gojenih damjakov in muflo-nov. Zanimiv je podatek, da iz urejene obore, ki je nedvomno za zgled drugim rejcem, na leto odlo-ovijo 60 glav divjadi. Več kot 10 ton mesa te gojene divjadi in drugega mesa namenijo za lastno proizvodnjo suhomesnatih izdelkov. Kmetijo namreč na leto obišče od 6 do 7000 gostov iz Slovenije in tujine, med katerimi je tudi veliko lovcev. Obiskovalci si kmetijo in bližnje kraje ogledajo kar z domačim »kmečkim« turističnim vlakom. V osrčju obore stoji lična lesena Klančnikova »lov-ska kočica – Hrastnikov gaj«. V lepem okolju, med damjami in muflo-ni, od koder je edinstven pogled na slovenjgraško Pohorje in Mislinjsko dolino ter na Koroški Selovec in Uršljo goro, so udeleženci lanskega srečanja imeli tudi delovni sestanek. **Dušan Jukič**, član LD Jamnica, in **Franc Wakounig** z avstrijske Koroške sta navzoče seznanila, kako da-leč je priprava prvega trijezič-

nega lovskega priročnika, ki naj bi bil natisnjen prihodnje leto. Med dobro lovsko malico in pravi-m koroškim moštom je beseda stekla tudi o aktualnih temah v slovenski lovski organizaciji ter o prihodnjem sodelovanju na pod-ročju lovske kulture.

Za vse udeležence 4. srečanja

je tretje (ne)načrtovano prese-nečenje lovce doletelo na sredi Drave. Kar debelo uro je trajala njihova vožnja. Pa ne zato, ker bi sami tako želeli, ampak so bili prisiljeni. Med vračanjem je nam-reč zaradi močnega dotoka vode odpovedal motor čolna, ki bi moral splav povleči nazaj v pri-

Koroški splav – »flos« – so spretno in varno krmilili tudi lovci (od leve): Branko Kurnik, Mirko Kumer, Dušan Leskovec in Egon Malalan.

Koroško turistično in »lovsko« kmetijo Klančnik na leto obišče okrog 7000 obiskovalcev; med njimi tudi precej domačih in tujih lovcev.

je bilo načrtovano drugo večje presenečenje v bližini Gortine, kjer imajo koroški splavarji pristanišče za svoja dva splava – »flosa«. Udeleženci so bili de-ležni vožnje s splavom po Dravi, pogostitve s tradicionalno flosarsko malico – golažem, polento z »grumpiji«, t. j. ocvirki, in rže-nim kruhom, flosarsko kavo in pivom, poskrbljeno pa je bilo tudi za dober animacijski pro-gram z veliko dobre glasbe in humorja ter pravi-m flosarskim krstom. Vse to je srečanju brez dvoma dalo poseben pečat in neko popolnost. Posebna čast je doletela tudi predsednike **Dušana**, **Mirka**, **Egona** in **Branka**, ko jim je »kormoniš«, vodja »flosa«, za nekaj časa dovolil krmili-ti koroški splav. Kar precej napo-ren »flosarki« krst pa je moral prestatati **Mirko Kumer**. Končno

stanišče. Čas za menjavo čolna so lovci večše izkoristili za pri-povedovanje smešnic, lovsko la-tinščino in petje. Nepozabno sep-tembrsko soboto so lovci sklenili pred lepo urejenim lovskim do-mom LD Bukovje, kjer jih je sprejel gospodar **Jože Kotnik**.

Franc Rotar

Dereze tudi za varen lovčev zimski korak

V zimskem času so lahko brez-potja in celo urejene poti dokaj nevarne za zdrs. Hoja po pomrznenih pobočjih, po pole-denelem terenu in trdem snegu je zahtevna, nevarna in včasih tudi nemo-goča. Še posebno proti koncu zime, ko se sneg čez dan stali,

Pečena jerebica, marinirana z medom, v beli čokoladni omaki in rižem z belimi tartufi

Za šest oseb potrebujemo:

2 večji jerebici, sok ene limone, 50 ml olivnega olja, sol, sveže mlet poper, 3 žlice medu, 2 žlici tartufovega olja, 50 g belega tartufa, dva jajčna rumenjaka, sol, poper, 50 g masla, 400 g najboljšega riža, 2 litra jušne osnove, 100 g bele čokolade, šilce dobrega konjaka, žlica stopljenega masla, zajemalko jušne osnove.

Priprava:

Očiščene in uležane jerebice presekamo na polovico, odstranimo hrbtnično kost, jih

po potrebi operemo ter jih čez noč mariniramo v mešanici limoninega soka, medu in olivnega olja. Naslednji dan jih posolimo in popoprmo ter jih nežno in na majhnem ognju spečemo, jim dolijemo jušno osnovo ter pokrite dušimo 5 do 10 minut. V pokriti posodi jih hranimo na toplem.

V vodni kopeli stopimo belo čokolado skupaj s konjakom in maslom ter vse skupaj hranimo na toplem toliko časa, da postane čokolada tekoča.

Na tartufovem olju in maslu prepražimo riž le toliko, da se zasveti, dodamo 2/3 naribanega tartufa, na hitro prepražimo ter zalijemo z vrelo jušno osnovo. Posodo z rižem pokrijemo in zelo počasi kuhamo do deset minut.

Vroče polovice jerebic zložimo na tople krožnike, čokolado vlijemo v sok od prepe-

Kulinarični kotiček

lic in zelo na kratko prevremo. Skozi gosto cedilo z omako oblijemo jerebice in jim dodamo riž s tartufi. Čez naribamo še preostali tartuf ter postrežemo.

Matjaž Erzar - Matiček
prmaticku@siol.net

Foto: M. Erzar

ponoči pa zmrzne, so poti na po-bočjih, ki so morda že kopna, ponekod povsem poledenele. Če je led prekrit s suhim listjem, je to še največja nevarnost zimske hoje, še posebno, če nosimo lovsko puško s strelnim daljnogle-

dom. Ko takšno težavo enkrat izkusimo, nas zaradi preglavic pri nadvse previdnem, pa kljub temu še vedno vse prej kot varnem sestopanju, prepriča, da se takoj primerno opremimo za takšne razmere.

V omenjenih razmerah pridejo prav dereze, vendar ne tiste alpinistične, ki so namenjene hoji in plezanju v ledenih visokogorskih razmerah, temveč majhne in lahke plastične dereze s štirimi kaljenimi kovinskimi konicami, ki jih na čevelj namestimo preprosto s trakom in učvrstimo s sponko. So univerzalne velikosti, njihovo širino pa po potrebi z nastavki za zožanje derez prilagodimo širini čevlja. Namenjene so vsem, še posebno lovcem, ki pozimi hodijo po gozdovih. Njihova uporaba je priporočljiva v sredogorju in do nadmorske višine okoli 1.500 metrov. Namestimo jih na osrednji del podplata, tik ob peti, omogočajo pa dober oprijem in zanesljiv korak, tudi v posebnih zimskih razmerah. Še posebno v kombinaciji z lovsko palico je hoja z njimi

udobnejša in varnejša. V nahrbtniku jih nosimo v praktični in močni vrečki.

Dario Cortese

Strelni daljnogled Bushnell, serije Elite 4200

Reklamna predstavitev

V tej številki Lovca vam predstavljamo strelni daljnogled **Bushnell Elite 4200**, 2,5-10 x 50, s firefly luminiscentnim namerilnim križem. Serija daljnogledov Elite 4200 je kronska serija daljnogledov v ponudbi firme Bushnell, predstavljeni daljnogled pa je pravzaprav dragulj v kroni. V tem trenutku je vrh ponudbe ne samo pri firmi Bushnell, ampak s svojimi tehničnimi novostmi postavlja tudi nova merila v vrhunskem razredu strelnih daljnogledov na svetu sploh.

Daljnogledi serije Elite 4200 so dejansko vrhunski optični izdelki, namenjeni najbolj zahtevnim uporabnikom. Pomenijo čvr-

sto povezavo izjemne strelske optike in čvrste konstrukcije, ki je potrebna za terensko lovsko uporabo.

Svetlobna prepustnost optike je 95 % in velja za največjo. Po mnenju mnogih strokovnjakov so to najboljše daljnogledi na svetu. Vsekakor so najmanj enakovredni z najbolj slavnimi evropskimi znamkami. Zaradi velike proizvodnje in velikega trga pa so kljub visoki ceni še vedno bistveno cenejši od evropskih znamk.

Izjemno čvrsto telo daljnogleda je iz kovane lahke zlitine z dodatkom 30 % titana. Zato je zlitina lahka in izredno trda. Debele stene že na pogled vlivajo potrebno zaupanje. Vsi daljnogledi serije Elite 4200 so tovarniško preizkušeni na trzaje, ki so ustrezni deset tisoč sunkom ob poku karabinke kalibra .375 H&H Mag. Daljnogled že na zunaj s svojo žametno matirano površino daje videz luksuznega izdelka.

Vse površine leč so prevlečene z večslojno mineralno prevleko, ki izboljša kontrast in svetlobno prepustnost. Tudi vse not-

Foto: D. Cortese

Univerzalne dereze za zimske razmere omogočajo lovcom zanesljivejši korak in nas ter naše orožje varujejo pred nepredvidnimi zdrsi.

Tehnični podatki

Model	Povečava	Križ	Vidno polje 1000 mm	Teža (g)	Dolžina (mm)	Izhodna zenica (mm)
42-2106M	2,5-10 x 50	FireFly™	10,8/3,6@ 10 x	510	363	15@2,5/ 5@10 x

Model 422106M, povečava 2,5–10 x 50, križ: firefly, teža 510 g, dolžina 363 cm, vidno polje 13,4 m(2,5 x)/3,6 m(10 x, izhodna zenica 15(2,5 x)/5(10 x).

ranje površine daljnogleda so obdelane matirano (nesvetleče), da ne bi nastajal notranji odboj svetlobe in s tem njena izguba.

Nekaj posebnega pa je sistem zaščite leč z imenom Rainguard. Razvoj sistema je trajal več kot sedem let in je novost v optični industriji. Vrhunski izdelki tržne znamke Bushnell so bili prvi na svetu, ki so se lahko pohvalili s tako zaščito leč. Rainguard je svojevrsten dežni ščit, ki preprečuje zameglitev zunanje površine leč zaradi dežja, snega, rose ali sapa. Deluje tako, da vlago na zunanji površini leče, na primer na objektivu ali okularju, združi v samo nekaj kapljic, sicer pa je leča čista in popolnoma prosojna. To je izjemno pomembno pri lovu v slabem vremenu, ko v kritičnem trenutku ne vidimo skozi daljnogled, ker so leče zamegljene. Preden jih uspemo kolikor toliko očistiti, je ugodna priložnost za uspešen strel že zdavnaj mimo. Pa saj sami veste, kako je: »Priložnost zamujena ne vrne se nobena!« Pri pristrelitvi daljnogleda boste opazili izjemno kakovostne in natančne korekturne bobniče. Vsak premik korekturnega gumba oz. »klik« zelo dobro čutimo in tudi slišimo.

Okular ima precejšnjo možnost nastavitve dioptrije in varnostni obroč, s katerim lahko učvrstimo tudi osebno nastavitve ostrine.

Vsi Bushnellovi strelni daljnogledi, še posebno serija Elite, pa se odlikujejo po veliki očesni razdalji. To je razdalja našega očesa od okularja, kar je zelo pomembno pri močnejših kalibrnih in pri streljih strmo navzgor, recimo pri

lovu v gorah, ko je možnost udarca daljnogleda v očesni lok strelca. Ne samo, da je očesna razdalja velika, opazili boste, da daje tudi veliko prostora pri merjenju, predvsem ko se mudi. Zelo hitro boste postavili oko v žarišče leče na okularju in tako videli celotno čisto sliko brez stranskih senc ne glede, ali bo vaše oko centimeter ali dva naprej ali nazaj. V tem pogledu so daljnogledi Elite resnično izjemni.

Za lov v mraku ponuja serija Elite 4200 tudi osvetljen namerilni križ. Poleg klasičnega načina z lučko je Bushnellova posebnost izjemen patentiran firefly luminiscentni namerilni križ za lov v razmerah zmanjšane vidljivosti. Križ osvetljujemo skozi okular s svetilko in nato nežno sveti vsaj dve uri. Luminiscentni križ je Bushnellova posebnost in ga zaenkrat ne najdemo še pri nobenem drugem proizvajalcu strelske optike. Za razliko od daljnogleda s klasično osvetlitvijo namerilnega križa, t. j. s posebno vgrajeno lučko in baterijskim vložkom, pa križ »firefly« ne povečuje velikosti in mase daljnogleda ter nikoli ne odpove zaradi prazne baterije.

V kombinaciji vseh lastnosti skupaj, kot so izjemno čvrsta zgradba, vrhunska optika, zaščita leč, imenovana Rainguard, luminiscentni namerilni križ, odpornost proti udarcem in izjemni jamstveni pogoji, lahko resnično spoznamo, da imamo v rokah vsezakor enega najboljših strelnih daljnogledov v zadnjem desetletju na svetu.

Rodeo TEAM, d. o. o.

Ob visokem jubileju **Alojza Špilerja**, ki je pred meseci praznoval častitljivih 90 let, je naš lovski kronist N. Lapuh že napisal jubilejni prispevek za objavo v glasilu Lovca, a je jubilaranta 20. 8. 2006 prehitela smrt.

Alojz, ugleden in spoštovan lovski tovariš, je 90-letnico življenja praznoval 7. julija 2006. V lovskem arhivu odkrijemo, da se je rodil leta 1916 v Anovcu pri Krškem, da je bil upokojeni delavec organov za notranje zadeve, takratne Milice, da je v lovski vrste vstopil leta 1948 in čez dve leti opravil lovski izpit.

Nekoč je pripovedoval, da je njegovo otroštvo potekalo na pašnikih in njivah, pa v gozdu in njegovih robovih. Tudi škrljanec je takrat še pel pod nebom in se spuščal v trave in klasja, v večere in jutro so se oglašale prepelice. Brezskrbno so mu minevala leta otroštva.

Ko je postal fant, so se s severa in zahoda utrgali zavojevalci, ki so selili in morili domoljube, požigali in rušili domove. Udeležil se je boja proti okupatorju; sprva skrivoma, v začetku leta 1944 pa je vstopil v NOV, kjer se je vključil v kozjansko

vojno območje in postal komandir voda za zveze in opravljal tudi druge vojaške dolžnosti.

Po končani vojni je služboval pri MNZ, dokler ni kot komandir postaje Milice v Radovljici odšel v pokoj. S svojo aktivnostjo je nadaljeval v mnogih skupnostih in društvih.

Kljub nenehnemu službenemu premeščanju se je vseskozi udeleževal v lovstvu, saj je bil v letih 1948 do 1950 član LD Begunje na Gorenjskem, od leta 1951 do 1956 je bil član in tajnik LD Slovenj Gradec, leta 1957 tajnik LD Kropa. Leta 1958 pa se je vrnil v že združeno LD Begunjsčica, kjer je bil 12 let predsednik komisije za strelstvo (1960 do 1972), 8 let član NO in 4 leta predsednik disciplinskega razsodišča (1976 do 1980).

Ker je jubilarant vseskozi predstavljal visoka načela lovske morale in etike, je bil med lovskimi tovariši spoštovan, zgled drugim, še posebno mladim.

Družinsko vodstvo ni pozabilo na njegove zasluge. Za njegov skoraj 60-letni lovski čas mu je leta 1975 podelilo diplomu, leta 1981 bronasto plaketo in leta 1990 srebrno plaketo LD. Ob njegovem častiljivem jubileju je dobil tudi zlato družinsko plaketo.

Dragi Lojze, v miru počivaj in lahka naj ti bo slovenska zemlja!

LD Begunjsčica – A. A.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Iztok Snedic, LD Storžič,
* 3. 3. 1962, † 6. 12. 2006.

Stanko Režonja, LD Dramlje,
* 18. 4. 1957, † 12. 11. 2006.

Maks Rakuša, LD Sentilj,
* 10. 10. 1951, † 12. 8. 2006.

Jože Verbošt,
LD Sv. Jurij, Jurovski Dol,
* 1. 12. 1935, † 6. 11. 2006.

Edi Sabadin, LD Koper,
* 12. 3. 1950, † 24. 10. 2006.

Janez Gliha,
LD Kostanjevica na Krki,
* 3. 9. 1975, † 2. 8. 2006.

Vlado Blagonja, LD Školj,
* 20. 10. 1931, † 25. 11. 2006.

Janez Pajtler,
LD Gaj nad Mariborom,
* 5. 5. 1932, † 25. 10. 2006.

Martin Cvelbar, LD Otočec,
* 18. 1. 1926, † 30. 10. 2006.

Aleksander Kerševan,
LD Fajti hrib,
* 12. 12. 1930, † 17. 5. 2006.

Henrik Žibret,
LD Bohor, Planina,
* 4. 6. 1927, † 20. 11. 2006.

Avgust Fekonja,
LD Smarje pri Jelšah,
* 3. 4. 1932, † 16. 11. 2006.

Alojz Lukač,
LD Bakovci, Lipovci,
* 13. 4. 1939, † 15. 8. 2006.

Geza Fartelj, LD Moravci,
* 21. 2. 1942, † 15. 10. 2006.

Janez Sever, LD Murska Sobota,
* 28. 11. 1934, † 6. 11. 2006.

Štefan Gal, LD Dobrovnik,
* 18. 4. 1938, † 16. 10. 2006.

Avgust Sabo, LD Dobrovnik,
* 23. 8. 1920, † 13. 7. 2006.

Alojz Pihlar, LD Tišina,
* 29. 4. 1923, † 4. 9. 2006.

Ivan Jurko, LD Dobrna,
* 21. 6. 1931, † 22. 11. 2006.

Janez Vučina, LD Pristava,
* 9. 6. 1934, † 19. 11. 2006.

Ignac Voljč, LD Polhov Gradec,
* 17. 7. 1917, † 6. 11. 2006.

Janez Kušar, LD Polhov Gradec,
* 30. 7. 1931, † 7. 11. 2006.

Matevž Tomažević,
LD Jelovica, Ribno,
* 13. 9. 1943, † 24. 11. 2006.

Umrlim časten spomin!

Tokrat smo imeli manj sreče ...

S 14. evropskega prvenstva goničev v Avstriji

Na 14. evropsko prvenstvo goničev na avstrijskem Gradiščanskem – Štajerska sta ekipo Slovenije zastopala dva tekmovalca (izbrana sta bila glede na lanske državne tekme goničev v Podgorju), in sicer **Radoš Burnik** s kratkodlaklo istrsko goničko **Bajdo** in **Jožef Verčko** s planinskim goničem **Cicem**. Kot sodnika sva iz Slovenije sodelovala **Jože Vester** in **Slavko Žlebnik**.

Ekipo Slovenije (od leve): kin. sodnik Slavko Žlebnik, tekmovalac J. Verčko s planinskim goničem Cicem, tekmovalac Radoš Burnik s kdl. istrijanko Bajdo in kin. sodnik Jože Vester

can po tekmovalju, ob 15. uri, ko je bilo treba oddati sodniška poročila ter analizirati tekmovalne rezultate s terena.

Tekmovalje v posamični konkurenci je uspešno končalo 8 tekmovalcev (2 izločena, 7 neuvrščeni). Rezultati so bili naslednji:

1. **Erkki Juntti** z **Kaskevan Eetu** (finski gonič) – 132 točk – I. n. r., Finska
2. **Sune Hansson** z **Gangsbys Sissi** (Hamiltonov gonič) – 130 točk – I. n. r., Švedska
3. **Gianfranco Biordi** z **Zico** (italijanski gonič) – 124 točk – I. n. r., San Marino

Sestanek sodnikov ...

20. 10. 2006 smo se ob 10. uri odpravili proti Gradiščanski (Brandluckenu). R. Burnik in J. Vester sta se odpravila z Gorenjske, J. Verčko in S. Žlebnik pa s koroškega konca. V Heilbrunn, majhen kraj na Gradiščanskem (nadmorska višina 1.200 m), smo prispeli ob 16. uri. Ob 17. uri je bil sestanek sodnikov in natančen dogovor glede sojenja na 14. evropskem prvenstvu goničev.

Prijavljenih je bilo 20 vodnikov s svojimi psi (disciplina posamično) in 5 tekmovalnih ekip. Tekmovalci so bili iz 12 držav, tekmovalja pa se je skupno udeležilo 16 psov.

Ob 20. uri je bilo srečanje vseh vodnikov, sodnikov in vodnikov območij, kjer naj bi potekalo tekmovalje. Srečanje je popestril kulturni program, na koncu pa je bilo še žrebanje tekmovalnih števil. Naša tekmovalca sta izžrebala številki 16 (J. Verčko) in avstrijska sodnika inž. **Ivan Leopolda** in **Thomasa Paira** ter 19 (R. Burnik) in švedskega sodnika **Jana Erika Hellmanna** in Avstrijca **Bruna Peissla**.

Naš sodnik **Jože Vester** je ocenjeval tekmovalca iz Švice z

jurskim goničem **Xyra von Grotenstein**, jaz (**Slavko Žlebnik**) pa tekmovalca iz Nemčije s tirolskim goničem **Askja vom Hollwakt**.

Tekmovalje v posamični konkurenci je potekalo na območju Weiza, ki se je razprostiralo na 17.500 ha, tekmovalne ekipe pa so se odpravile na 2.500 ha obsežno območje.

Prenočišče so nam rezervirali

Zmagovalec Finec Erkki Juntti s finskim goničem Kaskevan Eetujem

v hotelu, kjer je bilo poskrbljeno tudi za pse, ki so jih lahko imeli vodniki poleg sebe, v sobah.

Naslednjega dne, 21. 10. 2006, je bil zajtrk že ob 5.30, saj je bil odhod na teren domnjen za ob 6.45 min. Tekmovalje se je začelo natanko ob 7.15.

Sestanek sodnikov je bil skli-

4. **Gerhard Schweizer** z **Enzo du Quart** (lucernski gonič) – 110 točk – II. n. r., Nemčija
5. **Just Andreas** z **Xyra von Grotteinstain** (jurski gonič) – 104 točke – II. n. r., Švica
6. **Josef Kraler** z **Arko v. d. Goaspas** (tirolski gonič) – 88 točk – III. n. r., Avstrija

Tekmovalne ekipe, ki so tekmovali na 14. prvenstvu goničev.

7. **Steinar Johnsen** z Robber (dunker) – 82 točk – III. n. r.; Norveška

8. **Radoš Burnik** z Bajdo (istrski kdl. gonič) – 80 točk – III. n. r.; Slovenija

Žal se naš drugi tekmovalec, J. Verčko s Cicem, ni uvrstil.

Glede na lanski uspeh, ko je bil naš tekmovalec **M. Sušec** s planinsko goničko **Cito** prvi, sem bil kar malce razočaran, saj sem pričakoval dober rezultat tudi letos. Vedel sem, da sta imela oba udeleženca letošnjega prvenstva dobro pripravljena psa, toda poleg dobre priprave je včasih potrebno še malce sreče, ki je tokrat naša tekmovalca očitno nista imela. Poudariti velja, da je imel vsak tekmovalec za iskanje na voljo 90 minut časa. V tem času je moral pes najti zajca (izključno in samo zajca!) in ga goniti 15 minut. Sodnika in vodja terena so morali videti psa, da goni zajca; če psa pri gonji ni bilo videti, se ni uvrstil.

Ob 20. uri je bila slavnostna razglasitev rezultatov, ki jo je popestril bogat kulturni program. Pri tem moram pohvaliti organizatorje, ki so organizacijsko dokaj zahtevno prireditev izpeljali res brezhibno.

Slavko Žlebnik, kin. sodnik, predsednik VK za goniče

Mednarodna vsestranska uporabnostna preizkušnja za terierje

Ponavadi se konec oktobra končajo lovsko-kinološke prireditve. Tudi klub ljubiteljev psov jamarjev organizira kot zad-

njo Vsestransko uporabnostno preizkušnjo (VUP) za terierje. Omenjeno prireditev smo namestili organizirati skupaj z uporabnostno preizkušnjo (UP) za jazbečarje, in sicer obe na mednarodni ravni. Vzrok za načrtovanje tako obsežne prireditve je bila 80-letnica kluba, saj je bil leta ustanovljen že davnega leta 1926. Žal je bilo za izvedbo tekmovanja prijavljenih premalo jazbečarskih vodnikov (samo trije). Tako smo »spravili pod streho« samo CACIT za terierje, ki smo se ga se lotili na skrajnem jugozahodnem delu Slovenije s pomočjo lovcev LD Ljutomer, LD Križevci pri Ljutomeru in lovišča Fazan iz Beltincev, in sicer 21. in 22. oktobra 2006. Za predpriprave je bilo potrebno kar nekaj angažiranja predvsem članov UO kluba. Prijavnice smo poslali na vse kinološke zveze in paseske klube sosednjih držav. Odzvali so se tekmovalci iz Češke, Avstrije in Slovenije. Skupaj se je prijavilo 11 vodnikov, dva pa se tekme nista udeležila. Torej je tekmovalo 9 psov, po trije iz vsake omenjene države.

V soboto zjutraj smo se zbrali v lovskem domu LD Križevci, kjer se je pravzaprav med vsem tekmovanjem tudi vse dogajalo. Uvodne besede sta nam vsem skupaj namenila predsednik kluba prof. dr. **Andrej Bidovec** in starešina LD Križevci **Valter Horn**, ki je bil obenem tudi vodja prireditve. Delo delegata Kinološke zveze Slovenije je tokrat prevzel **Darko Grošelj**. Sodniki so bili razdeljeni na dvojice, in sicer: delo v rovu in izvlačenje **Vinko Foršček** in **Jože Batič**, delo na polju **Franc Dečman** in **Matjaž Rotar**, delo v vodi pa **MF Karl Maurer** iz Avstrije in **Damjana Švegelj - Žnidaršič**.

Odločitvi za sojenje sodniških dvojic po disciplinah je botrovala misel, da sodniki lahko pravičnejše precenijo kakovost dela, saj posamezni par vidi vse tekmujoče pse v eni disciplini. Po žrebu tekmovalnih števil so se vodniki s sodniki in domačimi lovci odpravili v lovišče. S svojo ni-

treba s psom početi nič več. A žal tekmovalna sreča ne odtehta stalnega doslednega šolanja. Delo na polju je bilo odločilno za izločitev dveh vodnikov iz Avstrije, vodno delo pa za enega od Čehov. Slovenski tekmovalci so bili vsekakor vse do zadnje discipline prvega dne (odločljivost)

Sodniški zbor na tekmi CACIT za terierje: Dečman, Rotar, Švegelj, Maurer, Foršček, Batič

žinsko lego nudi obilo možnosti za izvedbo tudi najbolj zahtevnih preizkušenj. Kljub napovedim o slabem vremenu sta bila oba dneva lepa.

Prvi dan so se vodniki pomerili v delu na polju, rovu in vodi, drugi dan pa je bilo na vrsti prinašanje in delo po krvnem sledu.

Če sodimo po vpisih v rodovnike tekmovalnih psov, so bili vsi izkušeni tekmovalci, z veliko prvimi nagradnimi razredi, celo mednarodnimi delovnimi naslovi. A smo zelo šolsko videli, da lahko tudi taki vrhunski tekmovalni psi ostanejo brez uvrstitve. Ponavadi vzrok tiči v vodniku oz. šolanju. Marsikdo je namreč prepričan, da če je bil na takem tekmovanju enkrat že uspešen, ni

favoriti za prva tri mesta, saj so vse opravili z malodane največjim številom točk. Vsi trije psi (dva prosto odložena, eden privezan) so namreč odpovedali poslušnost ravno tu.

Tako so ostali v igri za naslednji dan samo trije psi, ki pa so bili uspešni v delu na krvnem sledu pa tudi v prinašanju male divjadi.

Uvrstili so se:

1. mesto **Jaroslav Rezba** (CZ) iz Prage s psom **Ben z Rezbova dvora** (ČLP 15380/03); 227 točk in II. n. r. Pes je vsekakor dobro šolan; rutina se pozna tudi vodniku. Nekaj težav sta imela le pri krvnem sledu in vodnem delu.

Nemški lovski terier pri delu

Najuspešnejši prvi trije tekmovalci

Foto: D. Švegelj

Uspešen »aport« nemškega lovskega terierja

2. mesto **Daniel Černy** (CZ) iz Borova Lada s psom **Argom z Rezbova dvora** (ČLP 14922/03); 218,5 točke in II. n. r. Pes je sicer primerno opravil svoje delo, a je izrazilo grobo voden. Mladega vodnika izdajajo predvsem živci, kar se pozna na končnem rezultatu.

3. mesto **Otmár Prenner** (A) iz Kroisbacha s psom **Live von Obermayerhofen** (OHZB 8188); 211 točk in III. n. r. Pes in vodnik sta izredno umirjen tim, le nepoznavanje našega sistema rova ju je pripeljalo v omenjeni nagradni razred.

Naziv CACIT ni bil podeljen, saj nihče od uvrščenih ni dosegel I. nagradnega razreda.

Prireditve smo izpeljali in sklenili s pomočjo sponzorjev, ki so prispevali nagrade. Zahvaljujemo se podjetjema DJ – don iz Prebolda in Stepp iz Loške doline, trgovini Action iz Nove Gorice ter vinarstvu Kos in Pregrad.

Kaj napisati za konec?

Čprav je rezultat na prvi pogled videti slab, temu le ni tako. Lovski terier je namreč vsestransko uporaben pes, kar mora dokazati tudi na preizkušnji. Enkrat pravilnik od njega zahteva sposobnosti goniča, drugič krvoledca, nato se mora dobro znajti v vodi in pri prinašanju male divjadi, pokazati pa mora tudi sposobnosti za delo pod zemljo. Dokazati se v dveh dneh v vseh 17 disciplinah pa vsekakor ni »mačji kašelj« niti za tako srčnega in neustrašnega borca, kot je nemški lovski terier. Če se ljudje na napakah res učimo, pa bodo slovenski vodniki dokazali prihodnje leto.

V imenu kluba se zahvaljujem letošnjim gostiteljem, ki so nas, »jamarjev«, prijazno sprejeli medse.

Damjana Švegelj - Žnidaršič,
kinol. sodnica

Lovsko-kinološka dejavnost v LD Udenboršt

Konec lanskega aprila smo v LD Udenboršt organizirali spomladansko vzrejno preizkušnjo ptičarjev (PZP), ki je potekala pod okriljem *LKD Gorenjske*. Preskus je bil v dveh revirjih s fazani, in sicer na Okroglem in Nacovci. Vodja prireditve je bil družinski kinolog **Tone Markič**, vodja sodniškega zbora in sodnik pa **Ivan Traven**, ki je delo psov ocenjeval poleg kinološke sodnice **Andreje Strajnar** in sodniškega pripravnika **Viktoria Čudna**. Preizkušnje se je udeležilo 11 vodnikov ptičarjev s 6 nemškimi žimavci, 2 irskima setroma, 2 vajmarskima ptičarjema, in enim nemškim kratkodlakim ptičarjem. Vsi so preizkušnjo zadovoljivo opravili, med njimi tudi irski seter vodnice **Marije Plevčak**, ki je opravljala poljsko preizkušnjo angleških ptičarjev (PP-A) in dosegla III. a n. r.

Foto: T. Markič

Udeleženci spomladanske PZP ptičarjev (2006), ki je bila v lovišču LD Udenboršt, so se fotografirali pred lovsko kočjo za Savo.

Naši vodniki nemških žimavcev so bili: **Metod Grašič** s psom **Dakom** je zbral 47 + 20 točk, **Janko Ttroha** z **Lano** 47, **Jure Blažič** z **Diko** 43 točk in **Matija Janč** z **Dono** 41 točk. Na prireditvi je bil najboljši nemški žimavec **Fero** vodnika **Luke Pretnarja**, ki je dosegel 52 + 20 točk. Sodniški zbor in udeleženci so nas kot prireditelje in dobre gostitelje pohvalili, prav tako pa tudi kot dobre terenske vodnike. Pohvale so deževale še posebno zato, ker so trenerski vodniki natanko vedeli, kje v lovišču je še mala divjad.

Oktober lani pa je bila v lovišču LD Udenboršt še jesenska zrejna preizkušnja (JZP) in hkrati širša poljska preizkušnja (ŠPP)

ptičarjev prav tako pod okriljem LKD Gorenjske. Zbrali smo se pred Gostilno Marinšek v Naklem in odšli na Fazanerijo v Strahinj, kjer smo se po žrebu razdelili v dve skupini. Preizkus psov je potekal v revirju Nacovca. Tone Markič, vodja prireditve in družinski kinolog, vodja sodniškega zbora in sodnik Ivan Traven sta se odpravila s petimi vodniki in psi na terene v zahodnem delu lovišča, proti vasi Žeje. Drugo skupino sta vodila Janko Troha in sodnica Andreja Strajnar. V predelu lovišča, kjer je potekala preizkušnja, je bilo dovolj divjadi za prikaz dela desetih ptičarjev (5 nemških žimavcev, 3 mali munsterlandci, vajmarčan in madžarska vižla).

Kar pet vodnikov LD Udenboršt se je s svojimi mladimi psi udeležilo preizkušnje in pokazali so, da so pravi vodniki (žal dva psa nista opravila preizkusa). Širšo poljsko tekmo (ŠPP) sta opravljala dva mala müsterlandca, uspešna pa je bila le

Ajša z vodnikom **Štefanom Hudobivnikom**, ki je dosegla 196 točk in II. a n. r. Jesensko preizkušnjo (JZP) je uspešno opravilo 5 psov, med katerimi so bili najboljši trije nemški žimavci: **Fero** – nemški žimavec z vodnikom **Luko Pretnarjem**, ki je dosegel 181 + 30 točk; **Dika** – z vodnikom **Juretom Blažičem**, ki je dosegla 170 točk in **Dak** – z vodnikom Metodom Grašičem, ki je dosegel 169 točk.

Po končani preizkušnji smo se zbrali pred lovsko kočjo, potešili lakoto in razglasili rezultate in podelili spričevala. Vodniki in sodniki so izrazili željo, da bi tudi prihodnje leto organizirali ŠPP v našem lovišču.

Janko Troha

Ali je treba tako?

Pred nekaj dnevi sem si kot dolgoletni vodnik lovskih psov, natančneje špringer španjelov, ogledal vsakoletno jesensko PNZ šarivcev. Že na zbornem mestu smo vsi skupaj ugotavljali, da je za dva kinološka sodnika 16 psov le nekoliko preveč dela, še posebno, ker nas je jutro pričakalo z dokaj gosto meglo, torej z nekoliko slabšimi razmerami za izvedbo preizkušnje. Sodnika sta si po dogovoru pse razdelila na polovico in pridružil sem se skupini, v kateri je prevladovala meni zanimiva pasma španjeli. Ker imam trenutno tri mesece starega samčka, sem želel videti, kako PNZ poteka in kaj vse je treba pokazati za uspešen izid. Kmalu po začetku preizkusa se je že pokazala nervoza kinološkega sodnika, ki se je začel jeziti na vodnike pa tudi na njihove štirinožne prijatelje. Žal jih je začel tudi nekam čudno naslavljal, na primer »k ... stara, debela« in še kaj, čeprav je bila večina vodnikov starejših (po moji oceni le dva manj kot 50 let) in že izkušenih pri vodenju lovskih psov. Prav čudno so tako dogajanje opazovali naši lovski pripravniki, ki prav gotovo niso dobili najboljšega vtisa o sodniku, še manj pa o poteku in namestu preizkušnje. Kaj menite, se bodo glede na slišano odločili za nakup in vodenje psa? Žal se je tako vedenje ponavljalo vso preizkušnjo in takega pristopa k zadevi tistega, ki deli »pravico«, to je ocene, prav gotovo ni primerno. Je tak sodnik nedotakljiv in ima vse prav le on? So mu vodniki prepuščeni na milost in predvsem nemilost oziroma je to, »hvala bogu«, le slučaj? Vem, da nisem poklikan niti usposobljen za vodenje take prireditve, z nekaj drugačnimi odločitvami pa bi dogajanje le potekalo nekako drugače!

Lovsko-kinološka društva, ki se nenazadnje financirajo iz prispevkov, članarine vseh slovenskih lovcev, bi morali več pozornosti nameniti izobraževanju kinoloških referentov v LD in prek njih tudi vodnikov lovskih psov. Kinologi bi morali biti seznanjeni s pravilniki za posamezne kinološke preizkušnje in jih tudi znati posredovati vodnikom ob pripravi na preizkušnjo. Še posebno bi jih morali seznaniti s potrebno opremo na taki preizkušnji. Pri tem mislim predvsem na lovsko opremo, za posamezne preizkuse pa je treba prinesiti še pripomočke (za vlečko, za pri-

Foto: D. Lepšina

Mlad špringer španjel Amor. Le kaj te čaka na preizkušnji!?

našanje ...). En sam zajec ali fazan pač ne more biti dovolj za toliko psov za vlečko in prinašanje. Seveda mora sodnik tudi dopustiti, da se vlečke položijo primerno za vsakega psa. Mladi vodniki rabijo tudi veliko pomoči pri šolanju mladih psov, saj že sama odločitev za nakup in potem tudi šolanje psa je za marsikaterega lovca velik zalogaj. Dober vodnik namreč porabi zaradi ljubezni do psa, razumevanja njegovega poslanstva in odgovornosti veliko časa za svojega spremljevalca. Zato ga vsak dan vodi v lovišče, vendar nikakor ne zaradi kakšnega ekonomskega učinka. Kot taki imajo prav gotovo pravico do poštenega odnosa tudi ob nastopu svojega psa na preizkušnji. Če pa se preizkusa udeleži mlad vodnik in doživi tako hladen tuš, ga bo prav gotovo hitro minila volja do nadaljnega dela in morda bomo izgubili še enega dobrega zanesenjaka na tem področju.

Kinološki sodniki, ki so hkrati tudi kolegi med seboj, po lovski pa tudi kinološki liniji, naj upoštevajo neka pravila dela oziroma dnevni red na prireditvi. Na začetku, ob pregledu prijavljenih psov naj jih takoj razdelijo po posameznih disciplinah preizkušnje glede na starost psov in težo zahtev. Vodnikom naj **takoj** v kratkih besedah predstavijo navodila za potek preizkušnje, smer gibanja. To je potrebno zaradi tistih, ki bodo opravljali preizkus, pa tudi drugih, ki bodo preizkušnjo spremljali nekaj deset metrov zadaj, da ne bodo motili nastopajočih. In ne nazadnje tudi zaradi lovskih pripravnikov (!), da bodo seznanjeni z namenom in potekom preizkušnje. Ob tem naj tudi predstavijo svoja prič-

kovanja glede poteka in pripravljenosti vseh akterjev na preizkusu. Seveda pa se morajo sodniki prej vse potrebno dogovoriti tudi s tehničnim vodjem prireditve, saj le on, kot domačin, dobro pozna lovišče in razmere v njem. Ker je preizkus v naravi v takih ali drugačnih vremenskih razmerah, ne moremo pričakovati, da nas bo divjad nekje kar čakala. Zato je treba dati psu nekaj časa in preizkus organizirati optimalno glede na stanje z divjadjo v lovišču pa tudi glede na vremenske razmere (megla, veter ...). Prijetno in tovariško vzdušje bo pregnalo vsako slabo voljo, tudi če na koncu preizkušnje ocena ne bo najboljša. Vsak vodnik namreč meni, da je njegov štirinožec »najboljši«, potem pa le prizna dobro pripravljenost tudi drugim, če mu le-ti to dokažejo. Menim, da med vodniki le ni zaznati pretirane zavisti, prav gotovo pa je sodnik nikakor ne sme spodbujati in mednje vnašati nemir.

Šolanje lovskega psa je prav gotovo poseben izziv, ki pa ga žal sprejmejo le najpogumnejši. V času, ko imamo komaj kaj prostih trenutkov zase, ko je čas še kako dragocen, je resno delo z mladim psom prav gotovo obremenitev za vsakega vodnika. Pomoči psa na lovu ali pri iskanju obstreljene divjadi pa smo potem vsi veseli. Tudi preizkus je del »lova« in prav zato naj mine v dobrem vzdušju med vsemi prisotnimi. Na takšni preizkušnji naj se izmenjajo izkušnje, manj uspešnim pa naj se ponudi pomoč. Naslednje leto bo namreč naslednja preizkušnja in takrat bosta vodnik in njegov štirinožni prijatelj lahko bolje pripravljena.

Dušan Lepšina
LD Globoko

Predvidena legla lovskih psov

Lovski terierji (SLRLt):

O: 5/I, m: 4/I, 27. 12. 06,
Andrej Puželj,
Lipovščica 14, 1317 Sodražica.
O: 4/I, m: 5/I, 4. 1. 06,
Tone Kos,
Pod Gonjami 129, 2391 Prevalje.
O: 4/I, m: 4/I, 6. 1.,
Milan Ferjančič,
Budanje 44, 5271 Vipava.

Brandel braki (SLRBrb):

O: 4/I, m: 5/I, 9. 1.,
Ciril Požek,
Črešnjevec ob Bistrici 1,
3256 Bistrica ob Sotli.

Beagli (SLRBig):

O: 5/I, m: 5/I, 28.12. 06,
Branislav Tratnik,
Idrijska 34, 5270 Ajdovščina.

Istr. kdl. goniči (SLRGik):

O: 4/I, m: 4/II, 2. 11.,
Mitja Dodič,
Reška c.13, Hrpelje,
6240 Kozina.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 4/I, m: 5/I, 25. 12. 06,
Lado Raztresen,
Lučine 32, 4224 Gorenja vas.

Kdl. vaimarčani (SLRWpk):

O: 5/IPO – tekma C,
m: 5/JZP, 18. 1.,
Primož Glavič,
Razgledna pot 17, 4270 Jesenice.

Nemški žimavci (SLRNŽ):

O: tuj plemenjak,
m: 4/5 JZP 180+24, 2. 12. 06,
Viktor Čuden,
Podpeška c. 277,
1357 Notranje Gorice.

Bretonski ptičarji (SLREB):

O: 5/PZP-42, JZP 161,
m: 5/PZP-49, 12. 1.,
Boris Čepar,
Cebejeva 2, 5270 Ajdovščina.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: 5/PZP-54, JZP-185,
m: 4/PZP-51, JZP-190, VUP
l. n. r., 25. 12. 06,
Vili Postružnik,
Krčevina pri Vurbergu 66/1,
2250 Ptuj.
O: 4/PZP-54, JZP-180,
m: 4/PZP-55, JZP-191, VD
l. n. r., SM - l. n. r.,
Sv. Hub. - l. n. r., 24. 12. 06,
Vilko Turk,
Lovrenc na Dravskem polju 66/a,
2324 Lovrenc.

Labradorci (SLRLR):

O: 5/TPR, m: I/PNZ, 5. 12. 06,
Tanja Nedeljčević,
Ul. borcev NOB 39,
6320 Portorož.
O: I/TPR, m: I/TPR, 5. 10. 06,
Zinka Rovan,
Kolomban 77, 6280 Ankanan.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in optika

Prodaj revolver Arminius, kal. .357 Mag., in **pištolo** Zastava – Beretta -950B, kal. 6,35. Tel.: 040/898-543.

Kupim repetirko ali enostrelno risanico – prelamačo, kal. .22 Hornet. Tel.: 041/391-589.

Prodaj polrisanico, kal. .22 Hornet/16, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42 (Suhlova montaža). Tel.: 041/644-088.

Prodaj polavtomatsko risanico Browning, kal. .30 – 06, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42, A4 križ (zasučna montaža). Puška in optika sta novi. Cena – 15%. Tel.: 031/395-396.

Prodaj kratko karabinko (»štuc«), kal. .308 Win., s str. daljnogledom Schmidt & Bender 6 x 42, izdelano po naročilu (cena 1.200 €); **luksuzno**, obnovljeno **tricevko** Suhl, kal. 16 – 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Kahles 4 x 32. Cena 1.500 €. Tel.: 040/796-713.

Prodaj tricevko, kal. 16 – 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom (cena 380.000 sit); **karabinko** CZ, kal. 7 x 57, s str. daljnogledom (cena 140.000 sit) in **risanico** Winchester, kal. .30 – 30 (cena 240.000 sit). Tel.: 041/534-971.

Prodaj češko bokarico, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom

Zeiss 4 x 32 in **str. daljnogledom** Vega 4 x 32 (Suhlova montaža). Tel.: 051/435-134.

Prodaj risanico, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža), cena 350 € in **šibrenico** Simson Suhl, kal. 16 – 16 (cena 300 €). Tel.: (01) 427-21-66.

Prodaj repetirko M. Sch, kal. .243 Win, s str. daljnogledom. Puška je unikata in izjemno precizna, primerna za poznavalce in odlične strelce. Na ogled je v trgovini Lovec - Grosuplje (tarča je priložena, cena dokaj visoka); tel.: (01) 786-20-63.

Prodaj polavtomatsko pištolo Glock, kal. 9 x 19. Pištola je bila malo uporabljena in je odlično ohranjena. Cena 500 €. Tel.: 041/297-313.

Prodaj risanico – prelamačo Blaser K 95, kal. 6,5 x 65 R, z menjalno cevjo kal. .243 Win. Tel.: 040/545-115.

Ugodno prodaj šibrenico Merko Suhl, kal. 16 – 16. Tel.: 040/765-488.

Prodaj risanico – repetirko, kal. 6,5 x 57 (izdelana za levičarja). Tel.: 051/343-213.

Kupim polavtomatsko šibrenico Browning – Bereta, kal. 12 kal (70 mm). Tel.: 031/510-836.

Prodaj brezhibno, bogato gravirano **boroveljsko bokarico** (Borovnik), kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski – Habicht – Nova 1,5 – 6 x 42 DV, križ 4A (Suhlova montaža), z menjalno cevjo 16/16. Tel.: 051/306-397.

Prodaj Suhlovo **tricevko**, kal. 12 – 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Tasco 3 – 9 x 44 (Suhlova montaža) in **rdečo piko** Bushnell Trophy (Suhlova mont.); ter risanico – repetirko, kal. .222 Rem. (izredno precizna), s str. daljnogledom Tasco HC 6 – 24 x 42. Tel.: 041/285-865.

Prodaj ultralahko **repetirko**, kal. .223 Rem., izdelano po naročilu. Tel.: 031/296-046.

Prodaj karabinko Orbis M-112, kal. .243 Win., s str. daljnogledom 6 x 42 Swarovski. Puška je nova. Tel.: 041/375-988.

Prodaj revolver Ruger GP 100 staines, cev 4 inče; **kombinirko** Betinsoli, kal. .308 Win./ 20 Mag., s str. daljnogledom Docter 6 x 42. (Suhlova montaža); **karabinko**, kal. .270 weatherby Mag. s str. daljnogledom Zeiss 3 – 12 x 56 z Leupold QR montažo. Tel.: 041/490-187.

Prodaj trap puško Beretta, mod. 682 Gold x trap. Puška je dobro ohranjena in ima vrhunsko nastavljen kopito. Cena je 1.700 €. Tel.: 031/347-759.

Prodaj ekspres risanico Suhl, mod. 150, kal. 9,3 x 74 R/ 9,3 x 74 R, z montiranim variabilnim str. daljnogledom Zeiss 1,5 – 6 x 42. Puška je nova. Tel.: 031/685-086.

Prodaj boroveljsko bokarico z bogato gravuro, kal. .222 Rem. /7 x 75 R, z menjalnimi cevmi 16/16 in montiranim str. daljnogledom Zeiss 1,5 – 6 x 32. Tel.: (05) 677-98-50.

Prodaj pištole: M-70, kal. 7,65; Walther PPK, kal. 7,65; Browning 1900, kal. 7,65 in SVI, kal. .45 ACP, ter puško risanico, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom. Tel.: 041/889-039.

Prodaj gumiran dvogled Wetzlar 8 x 30. Tel.: 041/533-822.

Prodaj damsko šibrenico – enocevno prelamo, kal. 16; je kot nova (cena 90.000 sit) in nov spektiv Bushnell 15 – 45 x 50 zoom (25.000 sit). Tel.: 041/648-072.

Lovski psi

Na voljo za paritev imam hannovskega krvosledca, starega 6 let, preizkušnega v delu po naravnem KS (jelenjad, divji prašiči, srnjad); 3 x CAC, 1 x CACIB, 3 x BOB. Možnost sodelovanja z vzredniki. Predrag Milošević Sečanj (Srbija); tel.: +381-63-83-83-289 ali +381-23-841-435.

Prodaj leglo 3 mesece starih nemških lovskih terierjev, odličnih staršev. Tel.: 040/550-090.

Prodaj lovskega terierja z odlično telesno oceno in opravljenim PNZ. Tel.: 031/533-434.

Prodaj 3,5 leta staro resasto jazbečarko z vzrejnimi dovoljenjem. Tel.: 041/351-179.

Prodaj vrhunsko leglo nemških ptičarjev – žimavec. Poleženi so bili 5. 12. 2006, potomci delovnih staršev: mati: Bea II vom Rauhhaar 4/5, JZP 180 + 24 t, SPP- S.M. I. n. r.; oče: Balu vom Bachbrückl, prvak Avstrije, 5 x šampion Avstrije, A.N.I.L. (PZP) 135 t, preizkus trdnosti značaja, 4/4 (odlično), F.F.W.(SPP) 291 t II. n. r., F.V.F.G.P. (VUP) 403 t II. n. r. Dodatne informacije in rezervacije po tel.: 041/717-464.

Za paritev imam na voljo nemškega prepeličarja (rjavca). Poležen 24. 3. 2004. Tel. ocena 5/1 (CACIB, BOB-Lj. Zg.) Tel.: 031/246-591.

Prodaj 4 mesece staro resasto jazbečarko, odličnih staršev. Tel.: 041/522-999.

Prodaj nemško prepeličarko – rjavko, staro 6 mesecev. Je potomka odličnih staršev. Tel.: 041/494-587.

Prodaj nemško lovsko terierko, staro 3,5 let, z vzrejno oceno II/I. Tel.: 031/322-212.

Prodaj leglo epagneul bretoncev, starih 4 mesece. So potomci lovske delovnih staršev. Mati je iz Italije, oče s Hrvaške. **Prodaj** tudi nemške kdl. ptičarje (leglo 12. 10. 2006). Mati in oče sta iz vzrejne linije Hage – Haus; oče Kuman je mednarodni šampion in najboljši plemenjak v Evropi. Informacije: Psarna Kitajska - Strbac (Hrvaška); Beli Manastir; tel.: 00385 31/700-747; 00385 91/530-56-76; wes vip.hr/ostrbac.vip

Za paritev imam na voljo brandel braka (mati slovenskega, oče avstrijskega porekla). Je odlični gonilci vse divjadi. Telesna ocena odlično PNZ – I. n. r., KS – II. n. r.; vzrejna ocena 5/I. Tel.: (07) 304-48-02 ali 041/812-554.

Drugo

Prodaj košute damjaka za nadaljnjo rejo ter jelene za odstrel. Tel.: 031/827-336.

Prodaj navadno jelenjad: jelena in košuto. Ugodna cena. Tel.: 051/363-959.

Izdelam vam zimske krmilnice in valilnice za ptice duplarice (več vrst) ter montiram lovske trofeje na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Izdelam gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec). Informacije po tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Prodaj slavnostno lovsko obleko. Tel.: 041/760-179.

Gumbi iz jelenje roževine za lovske obleke in lovske srajce. Izdeluje Anton Intihar, Kamnik pod Krimom 8/a, 1352 Preserje. Tel.: (01) 36-31-293.

Prodaj vezane (do 1992) letnike Lovca od leta 1910 do 1933, 1938, 1940, 1947 do 2005 in Lovski zbornik 1944. Tel.: 041/ 668-244.

Prodaj slavnostni lovski kroj Mura, št. 52. Tel.: (01) 427-21-18 ali 041/655-105.

Prodaj slavnostno lovsko obleko. Tel.: 041/760-179.

Prodaj vezane letnike glasila Lovca (1923, 1924, 1931 in 1952). Tel.: 041/533-822.

Vsem vodnikom ljubiteljem psov ptičarjev želimo srečno 2007 in dober pogled.

Društvo ljubiteljev ptičarjev

ZVEŽEMO vam letnike revije Lovca.

Cena: 2200 sit/letnik.

KNJIGOVEZNICA Jaka Zdešar, s.p.

Vrhovci VI/1, 1000 Ljubljana
GMS: 041/326-351

JANUAR					
Datum	Luna		Sonce		zora/mrak (navt.)
	vzide	zaide	vzide	zaide	
1. Po	14:01	5:57	7:44	16:26	6:31 17:39
2. To	14:56	7:07	7:44	16:27	6:32 17:40
3. Sr	16:02	8:04	7:44	16:28	6:32 17:41 ☺
4. Če	17:15	8:47	7:44	16:29	6:32 17:42
5. Pe	18:28	9:19	7:44	16:30	6:32 17:43
6. So	19:41	9:44	7:44	16:31	6:32 17:44
7. Ne	20:49	10:03	7:44	16:33	6:32 17:45
8. Po	21:55	10:19	7:44	16:34	6:31 17:46
9. To	22:59	10:34	7:43	16:35	6:31 17:47
10. Sr	-----	10:49	7:43	16:36	6:31 17:48
11. Če	0:03	11:04	7:43	16:37	6:31 17:49 ☺
12. Pe	1:08	11:22	7:42	16:38	6:31 17:50
13. So	2:15	11:42	7:42	16:40	6:30 17:51
14. Ne	3:25	12:08	7:41	16:41	6:30 17:52
15. Po	4:35	12:43	7:41	16:42	6:29 17:53
16. To	5:44	13:29	7:40	16:44	6:29 17:54
17. Sr	6:44	14:29	7:39	16:45	6:29 17:56
18. Če	7:34	15:42	7:39	16:46	6:28 17:57
19. Pe	8:12	17:03	7:38	16:48	6:27 17:58 ☺
20. So	8:42	18:25	7:37	16:49	6:27 17:59
21. Ne	9:06	19:48	7:36	16:50	6:26 18:00
22. Po	9:27	21:08	7:36	16:52	6:26 18:01
23. To	9:45	22:27	7:35	16:53	6:25 18:03
24. Sr	10:04	23:47	7:34	16:55	6:24 18:04
25. Če	10:24	-----	7:33	16:56	6:23 18:05
26. Pe	10:48	1:07	7:32	16:58	6:23 18:06 ☺
27. So	11:18	2:27	7:31	16:59	6:22 18:08
28. Ne	11:56	3:46	7:30	17:01	6:21 18:09
29. Po	12:46	4:57	7:29	17:02	6:20 18:10
30. To	13:48	5:57	7:28	17:04	6:19 18:12
31. Sr	14:57	6:44	7:26	17:05	6:18 18:13

ULTRA, d.o.o., NAZARJE

KAMENA SOL
(kosi od 1 do 3 kg)
NA ZALOGI!

Za naročila pokličite:
(03) 839-01-20 ali 040/677-046

LKD Ljubljana
organizira

SPOMLADANSKI TEČAJ ZA VODNIKE LOVSKIH PSOV VSEH PASEM.

Začetek tečaja bo 13. 2. 2007 ob 16. uri v Gostišču Štern na Ježici. Tečaj bo trajal predvidoma 75 ur in bo namenjen osnovnemu šolanju lovskih psov.

Cena tečaja: 40.00 € za lovce – člane LKD Ljubljana, 110.00 € za lovce – nečlane LKD Ljubljana in za nelovce – člane LKD Ljubljana ter 150.00 € za nelovce nečlane LKD Ljubljana.

Tečaj je treba plačati na transakcijski račun LKD Ljubljana, številka: 02010-0092188378.

Zadnji rok za prijave je: 9. 2. 2007

Prijave sprejemamo pisno na naslov LKD Ljubljana, Župančičeva 9/II, 1000 Ljubljana. Za dodatne informacije pa smo vam na voljo po tel. številki 041/241 900 – tajnica LKD Ljubljana Bojana Tivadar.

Število tečajnikov je omejeno na 15!

Na velikega petelina (15. 4.–10. 5. 2007) za 1.490 €

V RUSIJO: 7–8 dni s 5 dnevi lova ter odstrelom velikega petelina. Dodaten odstrel: ruševca 250 €. Pri prijavi do 15. 1. 2007 je odstrel 1 ruševca ter ključačev brezplačen.

V LATVIJO: 6 dni s 4 dnevi lova na velikega petelina in bobra.

TURČIJA: 7 dni s 5 dnevi lova, 3–5 pogonov na dan, prevoz v lovišču, polni penzion – za pavšalno ceno 1.990 €. Termin lova je 28. 1. do 3. 2. 2007. Ni doplačila za odstrel merjascev s čekani v medalji. Zagotovilo uspeha: v primeru, da skupina uplenjeni manj kot 15 divjih prašičev, dobi gost povrnjenih 1.000 €.

HRVAŠKA: 3–4 pogoni na prašiče na dan po pavšalni ceni 150 €/lovni dan. Zagotovilo uspeha lova! Pridružite se našim skupinam za sobotne love v januarju.

SAFARI V JUŽNI AFRIKI: 6 dni v lovišču s polno oskrbo in 5 dnevi lova ter z odstrelom 3 glav divjadi (belorepi gnu, springbok ter blesbok ali mountain reedbok) za ceno 1.990 €. Lov skupine v spremstvu predstavnika PASAT-a v času prvomajskih praznikov.

Pasat, d.o.o.
http://www.pasat.si > tel.01/428 37 40 > e-pošta: info@pasat.si

molex
LOVSKA OBLAČILA

INDUSTRIJSKA CENA TRŽIN
Delovna 1
Telefon: 00 386 (01) 962 93 98
GSM: 00 386 40 824 368

3/4 JAKNA IZ LODNA IN JAKNA IZ
TERMO VELURJA
WATER & WIND STOPPER

NOTRANJA STRAN JAKEN JE PREVLEČENA
S PAROPREPUSTNO FOLIJO, KI ODVAJA
PARO IN NE PREPUŠČA VODE TER VETRA.
VSI ŠIVI SO VARNI.

ČAKALNE VREČE IZ LODNA
PUMPARICE IN DOLEGE HLAČE IZ LODNA
ČEPIČE IZ LODNA
JAKNE IZ TERMOVELURJA
DELOVNE BRAJCE
DELOVNE, VODOODBOJNE PODLOŽENE
IN NEPODLOŽENE BOMBAŽNE HLAČE
JAKNE IZ VODOODBOJNEGA BOMBAŽA
POLO MAJICE IZ BOMBAŽA

SPREJEMAMO TUDI NAROČILA PO POŠTI.

Hubertus
Club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

MADŽARSKA
JESENSKO-ZIMSKI LOV NA MERJASCA in
DAMJAKA
4 polpenzioni v luksuzni lovski koči, 3 dnevi
organizacije lova z vodenjem poklicnega lovca
in terenska priprava trofej ter odstrel
MERJASCA s čekani
do 12 cm 800 €
do 14 cm 1.000 €
do 16 cm 1.200 €
do 18 cm 1.600 €
DAMJAKA z rogovjem
do 2,5 kg 1.150 €
do 3,0 kg 1.550 €
do 3,5 kg 2.000 €
do 4,0 kg 3.200 €

NAMIBIJA
PAKET 11-DNEVNEGA POTOVANJA
s poletom, prevozi, bivanjem in hrano,
organizacijo lova ter
VKLJUČENIM Odstrelom SEDMih
KAPITALNIH TROFEJNIH ŽIVALI
(veliki kudu, oriks, svinja bradavičarka, hartebest,
springbock, šakal in samica ene od trofejnih
antilop)
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
4.200 €

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA
11-dnevni safari
All inclusive Ljubljana-Ljubljana
2.490 €
Ugodni odstrel: impala 200 €, blesbuck 180 €,
svinja bradavičarka 200 €,
bushpig 250 €, springbuck 200 €
lechwe, niala, reedbuck, tessebe,
waterbuck, gnu ...

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro
streljanje in za streljanje
v raznih slabih vidljivostih.

RD 42 RD 30H
RD 30 RD 25H

Optična pika 2. generacije
Pumpkin

dolžina 102 mm, teža: 317 g,
4 velikosti nastavljive pike, 7 jakosti
osvetlitve, spakirane v ohišje

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

**STRELNI DALJNOGLEDI
ANGLEŠKE FIRME HAWKE**

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

NE 2x-4x IP 39.500 SIT (184,00€)
NE 1,5-8x-64 IP 45.200 SIT (198,00€)
NE 3,5-10x50 IP 53.700 SIT (234,00€)

Informacije in naročila BELUGA d.o.o. Ljubljana; Tel: 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

TEHNO MAT
TEHNO MAT KRANJ, d.o.o.

ZLOŽLJIVE LOVSKE PALICE IN DEREZE

JEZERSKA CESTA 55, 4000 KRANJ, TELEFON: 04/235 18 10
HTTP://WWW.TEHNOMAT.SI, E-MAIL: INFO@TEHNOMAT.SI

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI DALJNOGLED 7 X 42 WP

- vrhunska kakovost slike
- izvestna vidljivost v mraku
- široka vidna polje
- polnjen z dušikom
- natančna nastaviteljivost
- 10-letna garancija
- cena: 48.900,00 SIT

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

UVOZNIK IN DISTRIBUTER ZA SLOVENIJO **FAMM COMMERCE, d.o.o.** www.fammcommerce.si

MAXXIS **LASSA 4x4**
ODDELEK BRISA BRIDGESTONE SABANO TIRE MANUFACTURING AND TRADE INC.

INFORMACIJE PRI
VAŠEM VULKANIZERJU
ALI PO TELEFONU
(01) 242-50-30

MA-VICTRA MA-751 MA-753 MA-754 **COMPETUS OK 144**